

აშკარა "დემარში" და "პოლიტიკაზის" მცდელობა

A3

უარი მართლმსაჯულებაზე

A4

ახალი "ბორჯღალოსნები"

A8

www.24saati.ge

24 საათი

ყოველდღიური

გაზეთი 24 საათი

შაბათი, 22 აპრილი, 2006 წელი, №88 (1240)

ფასი 50 თეთრი

ახახი

ქვეყნის ადამიანთა უფლებების დაცვა - ორივე კორუფციის

გასულ წელს ჩატარებული კვლევის შედეგად, დადგინდა, რომ კორუფციის გავრცელებისა და მასთან ბრძოლის დონით საქართველო ისეთი ქვეყნების რიგში დგას, როგორც კამბოჯა, ყირგიზეთი, კონგო და პაპუა ახალი გვინეა.

A2

ახახი

ირანს ირანის შიიტური რელიგიის მეთაურის შიიტური რელიგიის მეთაურის შიიტური რელიგიის მეთაურის

ირანის ოფიციალური წარმომადგენლის თქმით, აშშ-ს განზრახვა, გადასცეს "ბირთვული დოკუმენტი" გაეროს-ს უშიშროების საბჭოს, მცდარი ნაბიჯია, რაც მდგომარეობას არ შეაშუბუბუქებს.

A3

სამართალი

"რეპორტიორი" ადვოკატებს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანს

სტუდია "რეპორტიორის" ჟურნალისტები იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანს ვალერი ცერცვაძეს სიცრუეში ადანაშაულებენ. ამის გამო "რეპორტიორის" ჟურნალისტებმა - ვახტანგ კომახიძემ და ბელა ზაქაიძემ ერთობლივი პრესკონფერენცია გამართეს.

A4

„ბრიტანეთის ავიახაზების“ და „24 საათის“ ერთობლივი ვიქტორინა

A8

საერთაშორისო იურიდიული ოფისი "გაპი" სტრასბურგის ადამიანის უფლებათა ევროპის სასამართლოში კლიენტთა ინტერესების დაცვას ახორციელებს თავისი წარმომადგენლით საფრანგეთში.

აინფი

	22/04	23/04
თბილისი	22 ☁	22 ☁
ქუთაისი	21 ☁	19 ☁
სოხუმი	19 ☁	16 ☁
გორი	19 ☁	20 ☁
ოზი	17 ☁	15 ☁
ზუგდიდი	23 ☁	20 ☁
ახალციხე	22 ☁	22 ☁
სამცხედრო	22 ☁	21 ☁

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი

ვალუტა	კურსი
აშშ დოლარი	1.8170
ევრო	2.2433
ბრიტანული სტერლინგი	3.2428
რუბლი	0.0662

ახახი	A 2
ახახი	A 3
სამართალი	A 4
რეპორტი	A 5
ტენდენციები	A 6
ტენდენციები	A 7
სპორტი	A 8

საადგილობრო

ზარბადალი ნოვალა წლივანდელი ბაზრების

ზაზა ფარაბიანი მზის საბუდარი

მთელი ცხოვრება დავდივარ და ზემოთ-ზემოთ ვიყურები. დავინახე თუ არა რაფაზე ჩამსკრივებულ ბალიშებს, გული მესხნება და სამყარო მიყვარდება.

ასეთი მშობლიური გრძობა მაშინ ამაცოცდებოდა-ხოლმე საქონრემდე, როცა ბებიანემი მეტყუდა: ნამოდი, შვილო, პაპამენის ფარდულში კრუხი დავაჯინოთო. დავდგამდით მშრალ, მყუდრო ადგილზე კაი ხის ყუთს. ჩავუფენდით ფაფუკ თევას და ჩავანცობდით

კვერცხებს. დღემდე არ ვცივი, რატომ, მაგრამ 21 ან 19 უნდა ყოფილიყო. მერე ბებიანემი ქათამს ტყემლით დაბანილი ხელებით აიყვანდა, პუტუნში დაბერებული ტუჩებით დააარიგებდა, აბა, ახლა დაჯექი და გამოტყუე და ჩემი დროც დადგებოდა.

მამხინვებდა გულშემატკივარი ხმა და მეც ნელ-ნელა ვაფარებდი თივის თეთრ გულზე ბუმბულის ცოცხალ ბურთს. კრუხი ერთს ჩაიკმა-კმა-ყოფილებდა-ხოლმე და კვერცხებს დაათებოდა.

ზაზა ფარაბიანი

დღეიდან, ყოველ შაბათს

"24 საათის" ახალი ჩანართი

Weekend

შაბათის სუპერ-პროგრამა

და გვერდები განცდა, რომ სანთელ-საკმეველი თავის გზას არ დაქრავს

შაბათის სუპერ-პროგრამა

გულსაღიდავ ყვალაფარი ყვირთალი პინარის ბარაბა

ინტერვიუ

ევროპის პასუხი რუსულ მანქანაზე

ევროპამ რუსეთს პასუხი გასცა. "გაზპრომის" შანტაჟის საპასუხოდ, ევროპელი ენერგეტიკული ალტერნატივის ძეგნის იწყებენ. ევროკავშირის ახალი ენერგეტიკული სტრატეგია რუსეთს ენერგომატარებლებით მანიპულირების გაცელებით მცირე შესაძლებლობებს დაუტოვებს.

დიმიტრი ავალიანი

ევროკომისია და ენერგეტიკის საერთაშორისო სააგენტო (IEA) რუსული ენერგეტიკული მონოპოლიის "გაზპრომის" არაპროგნოზირებადობაზე საუბრობენ. ენერგეტიკულ საკითხებში ევროკომისიის პრესმდივანმა ფერან ტარანდელას ესპანურ განაცხადა, რომ ამჟამად არსებობს შემფოთების საფუძველი ენერჯის გარეშე წყაროებზე ევროკავშირის დამოკიდებულების გამო. "ჩვენ ჩვენი ენერჯის წყაროების დივერსიფიკაციის პოლიტიკა უნდა ვანარმოთ," - აღნიშნა მან. IEA-ს მთავარმა ეკონომისტმა ფარნიკ ბიროლმა კი განაცხადა: "ევროპამ თავისი ენერგეტიკული პოლიტიკა უნდა შეცვალოს, რომ რუსული გაზისადმი სამომავლო დამოკიდებულებაში არ გაყოს თავი."

"გაზპრომის" ბოლო განცხადება შემაფოთებელი სიგნალია, რომელმაც ევროპელ პოლიტიკოსებს თვალები უნდა აუხილოს," - განაცხადა ბიროლმა. ევროკომისიამ "გაზპრომის" მიღწეული შეთანხმებების ფარგლებში დარჩენისაკენ მოუწოდა. ასე გამოეხმაურა ევროკომისია და ენერგეტიკის საერთაშორისო სააგენტო "გაზპრომის" ხელმძღვანელის ალექსეი მილერის განცხადებას, რომელიც ევროპას, ფაქტობრივად, გაზის მონოდების შეწყვეტით დამუქრავს, თუ "გაზპრომის" ამბიციები ევროპაში დამაყოფილებული არ იქნება. კერძოდ, "გაზპრომი" დასავლეთ ევროპის ქვეყნების გაზგამანაწილებელი ქსელების ხელში ჩაგდებას დაინტერესებულია.

ზაზა ფარაბიანი

ინტერესი დამონსტრირება და საუბრები დამოკრახიანა

ოპოზიცია თბილისში მყოფ ევროკავშირის "ტრიოკასთან" ჩივის

2006 წლის 20-21 აპრილს საქართველოში ევროკავშირის "ტრიოკას" დელეგაცია იმყოფებოდა ვიზიტით. გავრცელებული ინფორმაციით, ევროპელმა დიპლომატებმა ქართულ მხარესთან ყველა შეხვედრისას საქართველოსა და ევროკავშირის შორის თანამშრომლობის გაღრმავების პერსპექტივები განიხილეს. მათ შორის, ბუნებრივია, ძირითადი ყურადღება ევროპული სამეზობლო პოლიტიკის საქართველოს სამოქმედო გეგმასთან დაკავშირებულ საკითხებს დაეთმო. შეგახსენებთ, ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმის დამტკიცება მომავალ თვეშია დაგეგმილი.

უკანასკნელ ხანებში ევროკავშირის ინტერესები სამხრეთ კავკასიაში საგრძობად გაიზარდა. ამას ცხადყოფს ევროპელი დიპლომატების ბოლოდროინდელი გახშირებული ვიზიტები საქართველოსა და რეგიონის დანარჩენ ქვეყნებში. უფრო მეტიც, რამდენიმე დღის წინ ერთ-ერთი ნამყვანი გერმანული გამოცემა "ველტ" ნერდა, რომ გერმანიის კანცლერი ანგელა მერკელი ევროკავშირის "სტრემს" ამზადებს სამხრეთ კავკასიაში.

როგორც 19 აპრილს გამოქ-

ვეყნებული სტატიიდან ირკვევა, მერკელი მიიჩნევს, რომ ეს რეგიონი ევროკავშირის ყურადღების ერთ-ერთი მთავარი ობიექტი უნდა გახდეს და, რაც მთავარია, დაუახლოვდეს ევროპას გეოპოლიტიკური თვალსაზრისით.

რასაკვირველია, ამ გადამწყვეტილების მიღებას პრაგმატული მოსაზრებები განაპირობებს, მათ შორის უპირველესი - ენერგეტიკის ალტერნატიული წყაროს მოხანება უკავშირდება.

ზაზა ფარაბიანი

ჩამონგრეული ფასადები და მაქინასია ბიუჯეტის თანხებით

ფასადების უხარისხოდ შეღებვისა და ამ სამუშაოების შესასრულებლად ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სოლიდური თანხების არამიზნობრივად ხარჯვის თემა კვლავ აქტუალურია. გასულ წელს ფასადები ფოთშიც შეიღება, ამ სამუშაოების შესასრულებლად ბიუჯეტიდან 440 ათასი ლარი გამოიყო. თუმცა, ძალზე მალე აღმოჩნდა, რომ სარემონტო სამუშაოები უხარისხოდ ჩატარდა - ფასადები ჩამოიშრდა, რადგან ბიუჯეტიდან გამოყოფილი თანხები მის ხარისხთან შეესაბამებოდა არ დაიხარჯა. მომხდარი ფინანსური პოლიტიკა დაინტერესდა და ბიუჯეტიდან სახსრების მითვისება-გაფლანგვის ფაქტზე საკმე აღძრა.

ქეთევან ჯაქოხია ფოთიდან

საკმე ისაა, რომ თუ სპეციალისტები ერთი კვადრატული მეტრი ფასადის შეკეთების საერთაშორისო ღირებულებად 60 ლარს ასახელებდნენ, ფოთის ადგილობრივმა მთავრობამ იგივე სამუშაოების შესრულება სამხრეთლო ფრანკის 12 ლარად შეუკვეთა. საღებავიც რატომღაც არაკომპეტენტურმა პირმა, სამეგრელო-ზემო სვანეთში პრეზიდენტის რწმუნებულის მოადგილემ მამუკა თოდუამ შეარჩია.

სხვათა შორის, მოსალოდნელი მაქინაციების შესახებ თავიდანვე დაიწყო საუბრები. ჯერ კიდევ გასული წლის ნოემბერში, როცა პრეზიდენტის მომლოდინე ქალაქში ფასადების შეღების სამუშაოები აქტიურად იყო განაღებული, ურ-

ბანიზაციისა და მშენებლობის სამსახურის უფროსმა, ილარიონ მელქაძემ სკანდალური განცხადება გააკეთა და თანამდებობა დატოვა.

"მთავრობაში გააფრთხილებელი ლობიერებენ ამა თუ იმ სამშენებლო ორგანიზაციებს, უხეშად ერევან ჩემს კომპეტენციაში და სურთ, შეუსრულებული სამუშაოების თანხების გადარიცხვას, უხარისხოს ხარისხიანად აღიარებაზე მოვანერო ხელი," - განაცხადა მაშინ მელქაძემ. ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამსახურის უფროსმა კონკრეტული გვარებიც დაასახელა - ფოთის მერი ივანე სალინაძე, მერის მოადგილე გოჩა ტულუში, ვიცე-გუბერნატორი მამუკა თოდუა და "ნაციონალური მოძრაობის" ფოთის ფილიალის თავმჯდომარე დავით შურდია.

ზაზა ფარაბიანი

ევროპის პასუხი რუსულ მანტაჟზე

პირველი გვერდიდან

“არ უნდა დავივინოთ, რომ ჩვენ აქტიურად ვმუშაობთ ახალ ბაზრებზე, ისეთებზე, როგორცაა ჩრდილოეთ ამერიკა და ჩინეთი. გაზის მწარმოებლებმა ცენტრალურ აზიაშიც ასევე მიუძღვიეს ყურადღება ჩინეთის ბაზარს. ეს შემთხვევითი არ არის: კონსტრუქციული ბრძოლა ევროკომისიის მხარესაა და მძაფრდება.” - ნაიქეამია “გაზპრომის” განცხადებაში.

რუსული გაზის მონოპოლისტი ევროპელებთან დადებული კონტრაქტების პირობებს შესარულვებს, მაგრამ მომავალში ამ ქვეყნებთან ურთიერთობას იმის მიხედვით განიხილავს, თუ რამდენად

დენდო იქნება კავშირების რუსული მისი დამკვეთების სურვილი გაზის განაწილების ბაზარზე.

ენერგეტიკის საერთაშორისო სააგენტო გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ რუსულ გაზზე ევროპის დამოკიდებულების შემცირებას ატომური ენერგეტიკის განვითარება შეუწყობს ხელს. დღეისათვის დასავლეთ ევროპის ქვეყნების მოხმარების მეოთხედს რუსეთიდან მონოდებული გაზი შეადგენს, ხოლო აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების უმრავლესობაში რუსულ გაზზე მოხმარების წილი 80 პროცენტამდე აღის.

ევროპის ახალი ენერგეტიკული სტრატეგია, რომელიც მართის ბოლოს იქნა წარდგენილი, “გაზპრომისა” და ევროკავშირის

ახლანდელი ურთიერთობის გარედულ რეგულაციას გამოიწვევს. ცალკეულ ქვეყნებთან ორმხრივი ხელშეკრულებების ნაცვლად, ევროპა რუსეთს სთავაზობს გაზის მონოდებას ევროკავშირის საზღვრამდე, შემდეგ კი მისი განაწილება ევროკავშირის გაზის კომპანიების პროკატორთა იქნება. ამ შემთხვევაში ევროკავშირი გაზს ერთსა და იმავე ფასში მიიღებს, ხოლო აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები რუსეთთან ორმხრივი ხელშეკრულებების გაფორმების მიზნითაა ამ გარიგების ჩაშლის უფლებიან და, შესაბამისად, პოლიტიკური ნიშნით ფასების მანიპულირებისგან დაცული იქნება.

რუსეთმა ამ გეგმის სანაცვლოდ კონტრინადადება შეიმუშავა - რუსეთმა ევროპის შიგნით გაზის განაწილებაში უნდა მიიღოს მონაწილეობა, ხოლო სანაცვლოდ ევროპული კომპანიები რუსეთში გაზისა და ნავთობის მოპოვებაში მონაწილეობის საშუალებას მიიღებენ.

ევროპულმა პასუხმა არ დაყოვნა: მას შემდეგ, რაც “გაზპრომმა” ბრიტანული გაზის კომპანია Centrica-ს შეძენის სურვილი გამოთქვა, ამ ქვეყნის მთავრობამ საკანონმდებლო ცვლილებების განხილვა დაიწყო, რომლებიც მთავრობას ამ გარიგების ჩაშლის შესაძლებლობას მისცემს. “გაზპრომი” ასევე არ დაუმუშავა საფრანგულ მხარესთან დასავლეთ ევროპულ უმჯობესებასთან დაკავშირებული შედეგები.

რუსეთმა ამ გეგმის სანაცვლოდ კონტრინადადება შეიმუშავა - რუსეთმა ევროპის შიგნით გაზის განაწილებაში უნდა მიიღოს მონაწილეობა, ხოლო სანაცვლოდ ევროპული კომპანიები რუსეთში გაზისა და ნავთობის მოპოვებაში მონაწილეობის საშუალებას მიიღებენ.

რძობს და საკუთარი ენერგეტიკული სტრატეგია ივლისში სანქტ-პეტერბურგში დაგეგმილი “დიდი რევიზი” სამიტზე უნდა წარმოადგინოს. ევროპულ მიმოხილველთა მოსავლეთევიკოპული სახელმწიფოების გვერდის ავლით განხორციელებას აპირებს. ამით მოსკოვი, “გაზპრომის” მეშვეობით, დასავლეთ ევროპაზე საკუთარი გავლენის გაზრდას და აღმოსავლეთ ევროპის სახელმწიფოების მისი უმჯობესი ზეგავლენის ქვეშ მოქცევას აპირებს. ევროპელები ამ ყველაფერს შესანიშნავად ხვდებიან, თუმცა მოსკოვის შანტაჟის გზით მათი “დარწმუნების” იმედი აქვს.

აშკარა “დემარში” და “პოლიტიკაზის” მცდელობა

საქართველო რუსეთის მთავარ სანიტარს დსთ-ს საგარეო საქმეთა მინისტრებთან უჩივის

21 აპრილს მოსკოვში ჩატარდა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის მონაწილე ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრების საბჭოს მორიგი სხდომა. შეხვედრის ფორმატის მიუხედავად, საქართველოს მხრიდან საბჭოს სხდომის მუშაობაში, საგარეო საქმეთა მინისტრის ნაცვლად, მისმა მოადგილემ მერაბ ანთაძემ მიიღო მონაწილეობა.

გუმინდელ შეხვედრაზე დღის წესრიგის მთავარ თემად ყაზანის სამიტზე მიღწეულ შეთანხმებათა შესრულების საკითხების განხილვა იყო შეტანილი და დსთ-ს ქვეყნების საგარეო საქმეთა მინისტრებს მომავალი თანამშრომლობის პერსპექტივებზე უნდა ემსჯელათ. თუმცა, ქართულმა მხარემ ყურადღება ბოლო დროს რუსეთის მხრიდან საქართველოს მიმართ განხორციელებულ პოლიტიკურ ზეწოლაზე გაამახვილა.

საქართველოს მხარემ გააკეთა სპეციალური განცხადება რუსეთის ფედერაციის მიერ საქართველოში წარმოებული ჩვეულებრივი და მუშაუნა ღვირგობის, ლეიონმასალების, ბენედის, მინერალური წყლების, ციტრუსების, ხილ-ბოსტნეულის, სხვა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის რუსეთში შეტანაზე აკრძალვის დაწესებასთან დაკავშირებით. “რუსეთის ნაბიჯი ენაწილდებოდა თანამეგობრობის ქვეყნების მრავალმხრივი და დაბალანსებუ-

რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი ლავროვი გუმინდელში არ მალავდა.

ლი ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ხელშეწყობის პრინციპებს,” - აღნიშნა მერაბ ანთაძემ.

გარდა ამისა, საგარეო უწყობის მხარემ განაცხადა, რომ აღნიშნულ საკითხს განსახილველად შეიტანეს დსთ-ს ეკონომიკური

საბჭოს რეგარეტი, შემდეგ კი თანამეგობრობის მონაწილე სახელმწიფოების მთავრობათა მეთაურების საბჭოს სხდომებზე და დსთ-ს სხვა ქვეყნებშიც მუშაონდა, ამ წინადადებას მხარი დაუჭირა.

ქართული დელეგაციის განცხადებამ სერიოზული უკმაყოფილება გამოიწვია შეხვედრის ორგანიზატორთა შორის. რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრი სერგეი ლავროვი გუმინდელში არ მალავდა, ამ წინადადებას მხარი დაუჭირა.

“სააკუსილსა და მის “პატრიოტებს” უნდა ესმოდათ, რომ დსთ-ს სტრუქტურის იგნორირება შედეგად რუსეთთან ქართველების გასახლეობას მოიტანს,” - აღნიშნა ზატულინმა.

პანკაის ორგანიზაცია ანტიამერიკულად არ არის განწყობილი

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის თავმჯდომარემ ჰუ ძინტაომ თეთრ სახლში ჯორჯ ბუშთან შეხვედრის დროს, აშშ-ის პრეზიდენტი დაარწმუნა, რომ პანკაის თანამშრომლობის ორგანიზაცია ანტიამერიკული ორგანიზაცია არ არის.

როგორც ჟურნალისტებს განაცხადებდა, აშშ-ის პრეზიდენტ-

თან არსებული უშიშროების საბჭოს დირექტორმა დენის უაილდერმა აცხობა, ჰუ ძინტაოსთან შეხვედრისას ბუში პანკაის თანამშრომლობის ორგანიზაციის მიზნებით დაინტერესდა, რომელშიც რუსეთი, ჩინეთი, ყაზახეთი, ტაივანი, უზბეკეთი და ყირგიზეთი შედიან.

“პრეზიდენტმა ჰუმ პრეზი-

დენტს (ბუში) იმაში დაარწმუნა, რომ პანკაის თანამშრომლობის ორგანიზაცია ანტიამერიკული ორგანიზაცია არ არის და რომ მისი მიზნები უმეტესად ეკონომიკურ მხარესთან და ტერიტორიის წინააღმდეგ ბრძოლასთანაა დაკავშირებული” - თქვა უაილდერმა.

გარდა ამისა, ბუშიმ სინანული

გამოთქვა ხუთშაბათს, დღით, თეთრ სახლში ჰუ ძინტაოს გამოსვლის დროს მომხდარი ინციდენტის გამო. ტელეკამერის წინ მოულოდნელად გამოჩნდა ჩინელი, რომელმაც ყვირილით მიმართა ბუშს, რომ აიძულეს ჩინეთის ხელმძღვანელი მენცეიგოს ამ ქვეყანაში აკრძალული რელიგიური სიქეტის “ფალუგუნის” დედა.

უშიშროების სამსახურის თანამშრომლებმა მხოლოდ 2-3 წუთის შემდეგ მოახერხეს თეთრი სახლის ტერიტორიიდან ქალის გაყვანა. როგორც გაირკვა, 47 წლის ევნი ვონგი “ფალუგუნის” მხარდამჭერ ერთ-ერთ ინგლისურენოვან გამომცემში მუშაობს. მას საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევაში ადანაშაულებენ.

ევროკავშირის დაფინანსება უხედავოდ იხარჯებოდა

ევროკავშირის მიერ “ტასის“-ის პროგრამის ფარგლებში, დსთ-ს ქვეყნებში ეკონომიკური და სოციალური რეფორმებისთვის გამოყოფილი სახსრების უმეტესი ნაწილი არადანიშნულებისამებრ დაიხარჯა.

იმის გამო, რომ 7 მილიარდი ევროდან 5 მილიარდი, ფაქტობრივად, მოპარულია, ევროპარლამენტი

მენტის დეპუტატებმა პროგრამის შეწყვეტა მოითხოვეს. “ტასის“-ის ფარგლებში პოსტ-საბჭოთა რესპუბლიკები ევროკავშირისგან ყოველწლიურად 500-500 მილიონ ევროს იღებდნენ. თუმცა, გუმინდელის აუდიტორულმა კომისიამ გააკეთა დასკვნა, რომ მთელი ამ თანხების გამოყენების ეფექტიანობა

“უაღრესად დაბალი” იყო. კერძოდ, აუდიტორებმა რუსეთში “ტასის“-ის მიერ დაფინანსებული 29 პროექტი გამოიკვლიეს. აღმოჩნდა, რომ მხოლოდ ცხრა მათგანი პასუხობს პროგრამის მოთხოვნებს და აქედან ხუთმა დაიწყო რეალურად მუშაობა.

“ეს ევროკავშირისთვის სერიოზული სკანდალია. რატომ არ გააკეთა არაფერი თხოვმები წლის განმავლობაში. ჩვენ მილიარდები დევარგეთ და “ტასის“-ის დონის დახარჯვა დაუყოვნებლივ უნდა შეწყვიტოს.” - განაცხადა ევროპარლამენტის საბიუჯეტო კომიტეტის წევრმა ჰანს-პიტერ მარტინმა.

ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკებისთვის ტექნიკური ხელშეწყობის პროგრამა “ტასის“-ი ევროკავშირის ინიციატივით დაიწყო. მისი მიზანია პოსტ-საბჭოთა ქვეყნებში ეკონომიკური, სოციალური რეფორმებისა და დემოკრატიული ცვლილებების ხელშეწყობა. 1994 წელს პროგრამაში მონაწილეთიც ჩართეს.

ინტერპრესნიუსი

მოსკოვი “ზორჯომის” მორიგი პარტიის რეალიზაცია შეაჩერა

რუსეთის დედაქალაქში “ზორჯომის” მორიგი პარტიის რეალიზაცია შეაჩერა. რუსეთის მთავარი სანიტარი აცხადებს, რომ ყველა სა-

ფუძველი არსებობს იმისთვის, რათა რუსეთი ამ მინერალური წყლის ქვეყნის ტერიტორიაზე შეტანის აკრძალვისთვის მოემზადოს. ონიშ-

ჩენკოს თქმით, “მინერალური წყლის წარმოებისა და კონტროლის გაკავშირების შესახებ” დადგენილებების მიღების დღემდე “ზორჯომის”

რეალიზაციის დროს არაერთი სერიოზული დარღვევა დაფიქსირდა. რუსეთის მთავარი სანიტარული ექიმის ინფორმაციით, სანიტარულ-

ლი კანონმდებლობის დარღვევის გამო სს “ლოდიანს” საწყობიდან 15 872 ლიტრი “ზორჯომის” რეალიზაცია შეაჩერეს. **ჯო-იო-ენი**

ირანს იარაღის შექმნა სხვაგან არ მოუწევს

ირანის “ბირთვული დოსიე”, დიდი ხანია, საერთაშორისო მოლაპარაკებების და მსჯელობის საგანი გახდა. ოფიციალური თეირანის ბირთვული ამბიციები ურთავლების ცენტრში მოქცევა საერთაშორისო კონფერენციებზე “გლობალური უსაფრთხოება და “დიდი რვიანი”; გამოწვევები და ინტერესები სანქტ-პეტერბურგის სამიტის მოლოდინში.” და როგორც ირანის ოფიციალურმა წარმომადგენელმა საერთაშორისო ორგანიზაციებში ალი ახგარ სოლტანბეგ დანიშნა, ირანის “ბირთვული დოსიე” არ უნდა განიხილებოდეს ატომური ენერგე-

ის საერთაშორისო სააგენტოს მიღმა. **ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტო მოძიების ამ პრობლემის გადაჭრის გზას ტექნოლოგიური და არა პოლიტიკური თვალსაზრისით; ეს კი მხოლოდ და მხოლოდ მოლაპარაკებების გზით მოხდება.”** - განაცხადა ალი ახგარ სოლტანბეგ.

მარეობს არ შეამსუბუქებს. აშშ-ს განსხვავებით, ირანის დამოკიდებულება რუსეთისა და ჩინეთისადმი ვაცილებით ლიბალურია. როგორც ცნობილია, “ბირთვულ რაოდენობის მოსკოვი და პეკინი თეირანისადმი მათგანი პასუხობს პროგრამის მოთხოვნებს და აქედან ხუთმა დაიწყო რეალურად მუშაობა.

რეალიზაციის დროს არაერთი სერიოზული დარღვევა დაფიქსირდა. რუსეთის მთავარი სანიტარული ექიმის ინფორმაციით, სანიტარული კანონმდებლობის დარღვევის გამო სს “ლოდიანს” საწყობიდან 15 872 ლიტრი “ზორჯომის” რეალიზაცია შეაჩერეს. **ჯო-იო-ენი**

და ამ მიმართულებით ჩვენი მუშაობა მხოლოდ სამშვიდობო ხასიათისაა.” - განაცხადა მასუდ მირ-ყაზემში.

საადგომო

პირველი გვერდიდან

ვიჯექით მე და ბებიჩემი პატარა სკამებზე და ვუყურებდით გავხორილი დედლის მოკლაობებს. ნეტავ როგორ არიან კვერცხები, ფეფორბდი მამონ და ველოდ, როდის გავებდავებ სახლდარში ხელის ჩაყოფას. ბებია სანამ მყავდა, ჩანისკარტების არ მემიწონდა. ვეხვედი მის გამხდარ მუხლებს, ლოყას ვადებდი ქვასანაყისუნთან კალთას და ხელით მივიწვედი ჩემი ამოუცნობი საიდუმლოსაკენ. შევეყოფდი ხელს ბუმბულის ქვეშ და ვგრძობდი მფეთქავი სითბოს დინებას ზევიდან ქვევით, კრუხიდან კვერცხისაკენ, რომელიც შეცურებულ პატარა მტევანს უშაღ პულსგამტარ სახსრად აქცევდა. მერე ჩემი გულის ცემაც მიჰქონდა მხარისდაყვერცხის გავლით და მე ვხვდებოდი, რატომ უნოდეს მტევნის მუცელს ხელის გული.

- რაო, ბებია, შენ გენაცვალე, - თავზე მადებდა ბებიჩემი თავის მარჯვენას და მე ვგრძობდი, როგორ თბებოდნენ წინილები კვერცხის გულში.

- წინილა ვარ, ბებია! - ავებდავებ ჩემს “კრუხს” და ვიყავით ასე ჩაგულბულები მე, ბებია და ჩვენი მოკრუხებულები სამყარო.

მერე, როცა გავიხარე და ერთბაშად დავიბოდი კრუხით, ბებიჩემით და იმ სამყაროთი, მინამდე დავიბოდი. თანდათან მოვიბუხე და მშვიდედ მალასთან კისერიც მომეღრიალა. იმ მინათაშტერების პერიოდიდან ტალახიანი ფეხსაცმელებით გათვლილი საკუთარი ჩრდილის მეტი არაფერი დამამასოვრდა.

აპრილის ერთ მშვენიერ დღიას ეს საუკუნოვანი მოგრეხილობა ძალიან მეტკინა. მიზეზი საკუთარი ცვირი იყო. იმ დროისათვის წელის არემი უკვე 30 გრადუსიანი კუთხით ვიყავი მომხველებული და ახლომხედველისთვის იდეალური დისტანციიდან ვაკვირდებოდი ლანჩებისგან დაფურთხალი ჩრდილის ტანჯვას. საცოდავი ზუსტად იმეორებდა უსწორმასწორო რელიეფის სიმახინჯეს - ორმოს სიბნელეშიც ვარდებოდა, მტერიდან ქვეშეც იბრციებოდა და მერაღ ფუნაზეც მიხობავდა. ერთბაშად სინინდე ხასხასა მწვანე ბალახი იყო, რომელიც მინასაც დეორებდა და სუფთადაც მიახარებდა, მაგრამ, ციხე შიგნიდან ტყეფებოდა, და ამ ამაღლებულ ჩრდილს წვეტიანი გრძელი ცვირით ვწვლავდი. განსაკუთრებით აუტანელი სანახავი იყო, ზედ რომ ვაცქინებდი და გასაბერტიყ ფარდაგივით ვარხვედი. ბალახი მილიტინებდა და რა მექანა?

ისლა დამრჩენოდა, ცოტა კიდევ მოვხირილიყავი და სირაქემასავით ჩამეგრეო თავი მინაში, რომ ნაშბა დათავებულყოფი, მაგრამ ერთმა პატარა გუბურამ ყველაფერი შეცვალა. გვერდი კი აფუარე, მაგრამ ჩემი დაბეჩავებული თანამდევი შავი გროვა ზედ ისე გვედოვი გასარილდა, წყლის პირას კიდევ რამდენჯერმე გავიარ-გამოვიარე. კუპრითი ჩრდილი სულ ოქროსფრად ალივლივდა. მივედი, დავიჩოქე და გუბეში ხელი ჩავყავი. მესიაიმოვნა, თბილი იყო. მერე ამ პატარა ოახისში მზეც დავიანხე, თეთრი ღრუბლებიც და მივხვდი, რომ ის, რაც ბავშვობაში დავიკარგე, ვიკლავს ჩემს თავზე დაევიტინა. გავიშალე, მაღლა ავიხვედი. კრუხი - მზე ღრუბლებზე იჯდა, როგორც კვერცხებზე, და ათბობდა.

ეს იყო შზის ნამდვილი საბუღარი და გადაწყვეტი, სახლში შემეტანა. აუდექი და ბაღების გამოშურებდა დაეინყე. ჩავაბუდედი შიგ მზეს, დავადებდი ზედ თავს და დამამდე ვიყავი ჩემს ბუდეში. ასე თითქმის ყველაფერი დავიბრუნე, საბუღარიც მქონდა, წინილაც ვიყავი და მზეც მათობდა, მაგრამ... ბებიჩემი?

ჰოდა ახლა იმას ვეძებ, ვინც მზეს აჯენს ზეცაზე.

ქცლებმა ბუსოს 29.04.2005

ბუმბულის აუზი

ასე წავიდა ჩემი ცხოვრება. დღისით ღია სარკმელთან ვიჯექი, ყველაზე დიდ ციურ სხეულს ვუყურებდი და მის სითბოს და სურნელს რაფაზე გამოფენულ ბაღებში ვაგრძობდი. საღამოს ისევ თავდადებულ ცხოვრებას ვინყებდი - ბაღებში ვეფლობოდი და ვფიქრობდი, როგორ მეპოვა ის, ვინც მზეს აჯენდა ზეცაზე. მინდოდა, მომფერებოდა, როგორც ბებია ბავშვობაში.

ერთხელაც სიზმარი ვნახე - ბებიჩემი იჯდა და ხელში ბუმბული ეჭირა, მაჩვენებდა და მიცინოდა. ხმა არ ამოუღია, მაგრამ მივხვდი, რასაც მეუბნებოდა, ამ ბუმბულივით თუ გახდები, იმას განახებ, ვინც შენ გინდაო. გავიღვიძე და ვიცანი, ეს ის თითო, სუფთა ბუმბული იყო, ბებიჩემი რომ საკონარული ბაღისთვის ვიგროვებდებოდა მე და ჩემს ძმებს 17, თუ 18 წლის განმავლობაში. ქათამი რომ შეფრთხილავდა და თავის თეთრ, ფფექინა ბუმბულს ბუტყდებოდა დასავამდა მინას იმის დასტურად, მეც ღმერთს შეშქმენო, ბებიჩემი ანეული კალთით გამოუდგებოდა, თავისი დედლის საუფრეს ორი თითით დასწვებოდა და მარანში გადამალულ ძველ საცერში ინახავდა.

ჩავარდი საგონებელში, აღარც მშობიდა, აღარც მწყუროდა და ერთადერთი სურვილი მქონდა, სულ მზეში ვყოფილიყავი. მერე მოვიფიქრე, მივარჩე ტახტი სარკმელთან, გადავაფარე ხალიჩა, შემოვილაგე ბალიშები და ჩავწევი ბუმბულის აუზში. მალე ჩემი ფანჯრით შემოჭრილი ცის სილურჯე სინათლემ ნელ-ნელა გააბრწყინა და მზეც შემოვიდა. ვგრძობდი, როგორ ვთბებოდი, როგორ ფუფუნებოდა ბალიში და როგორ ვსუნთქავდი მის ჩაბუმბულბუტულ სურნელს. შიგნიდან რაღაც მეცხებოდა და მიმსუბუქდებოდა. აღარც თირქელები მტკიოდა და აღაც სახსრები მამტრვდა.

ვერ ვიტყვი, რამდენი დღე ვიყავი ასე. ლამეები ძალიან მიჭირდა, მცოლიდა და ტყვილიც მიზუნდებოდა, თუმცა ისეთი ძალით აღარ. თითქოს იმ სურნელს უფრთხილს, ბალიშები რომ გათენებამდე ინარჩუნებდნენ და მეც განუწყვეტილ ვსუნთქავდი და ვსუნთქავდი.

ღილის სინათლე ფრთხილად აღვივდა ჩემში იმ რაღაც სასესეს, მსუბუქს და ასე ფხიზელი შევდიოდი შუადღის მზეში. ისევ მეწყებდა მზოური ანესთეზია, ოფლად ვიღვრებოდი და ვგრძობდი, როგორ გამოდიოდა ჩემგან სველი სიმყრალე, როგორ ვენდებოდი და ვებდავდი, როგორ მითითრდებოდა ხანალი, თუ... ბუმბული.

შემიხებაც ვერ მოვასწარი, რომ ბებიჩემი მოვიდა და მომეფერა. ეს აღარ იყო ის დაკოყრული ხელი, ბავშვობაში რომ მისვამდა თავზე; არც ის მომღლიმარი სახე, ნაოჭი რომ უშლიდა ხელს და არც ის დასერილი კალთა, მის სურნელს რომ ვერ ვცილდებოდი. ეს იყო ყმანველი ქალი ძველი ფოტოდანი, რომელმაც თავის დროზე გადარია კიდევ ქვეყნის ამკლები მავურბიანი ბაბუჩემი. მუსლებზე მოვხვები, მემიწონდა, არ გამქრალიყო და მამებელი ხმაც ვაგივონე. წამოდი ჩემთან, ბებია გენაცვალავს, ნავიგვან იმასთან, ვინც მზეს აჯენს ზეცაზეო.

სიზმარი მეგონა და ის იყო, გული უნდა დამწყვეტოდა, რომ უკან მიმახვდა. ვხედავ ოფლისგან დაცლილი და მზით გასურნელებული ჩემი სხეული ქათათა ბალიშებში გულხვლად კრეფილი ასევენა და მშორდება და მშორდება. მე კი ჰაიი, ფარფაც-ფარფაც ზეცისკენ ბებიჩემის კალთას ჩაბლუჯებული. ნახვამდის, ბუსოს!

21.04.2006

საქართველოს გადასახლება გვესაჭიროება
3, 5 და მეტ ოთხიანი არასტანდარტული ბინები
ღიღი საგზარეულოთი, პრასტიჟულ უბანებში.
ღლიური ანაზღაურებით.
ტელ: 20 69 69, 893 25 62 57

მოკლად

“რეპორტიორი” ადანაშაულებს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანს

სტუდია “რეპორტიორის” ჟურნალისტები იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანს ვალერი ცერცვაძეს სიცრუეში ადანაშაულებენ. ამის გამო “რეპორტიორის” ჟურნალისტებმა - ვახტანგ კომახიძემ და ბელა ზაქაიძემ ერთობლივი პრეს-კონფერენცია გამართეს.

სტუდია “რეპორტიორის” მიერ გადაღებული ახალი დოკუმენტური ფილმის “მართლმსაჯულების დროა” პრეზენტაცია “კინოს სახლში” გაუმართეს გამართა. ჩვენებას საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციების, დიპლომატიური კორპუსის, ოპოზიციური პარტიების, ხელისუფლების წარმომადგენლების, მოსამართლეების და სხვა დანეტრესებული პირები ესწრებოდნენ.

ვახტანგ კომახიძის თქმით, ფილმის მომზადებისას “რეპორტიორს” რამდენიმე თანამდებობის პირმა კომენტარზე უარი უთხრა. მათ შორის იყვნენ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი ვალერი ცერცვაძე და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კოტე კუბლაძე. ჟურნალისტის განმარტებით, იმის გამო, რომ ფილმს დაუბალანსებლის შთაბეჭდილება არ დატოვებინა, მათ ტერორში მიანერეს იმ პირთა გვარები, რომლებიც ჟურნალისტებთან საუბარი არ ისურვეს. თუმცა, დოკუმენტური ფილმის პრეზენტაციის შემდეგ, ვალერი ცერცვაძემ ერთ-ერთი ტელეკომპანიის მიცემულ ინტერვიუში აღნიშნა, რომ “რეპორტიორის” ჟურნალისტებს ესაუბრა, მაგრამ მათ ეს ინტერვიუ არ გამოიყენეს, რაც “რეპორტიორის” პირის ნაწილია.

ვახტანგ კომახიძემ და ბელა ზაქაიძემ პრესკონფერენციაზე ის ვიდეომასალა წარმოადგინეს, რომელშიც ასახულია, რომ ზაქაიძე ტელეფონით უკავშირდება ვალერი ცერცვაძეს და სთხოვს კომენტარს მოსამართლეთა დისციპლინური დევნის საკითხზე. ვიდეომასალაში იმის ვალერი ცერცვაძის ხმა, რომელიც აცხადებს, რომ დისციპლინური სამართალწარმოება კონფიდენციალურია და საჯარო კომენტარის გაკეთება კანონით იკრძალება. ვიდეომასალის მიხედვით, ამის შემდეგ, ბელა ზაქაიძე ცერცვაძეს კომენტარის გაკეთებას სთხოვს იმ მოსამართლეებზე, რომლებიც უკვე გათავისუფლებული არიან თანამდებობიდან. ვალერი ცერცვაძემ ამ შემთხვევაზე უარი განაცხადა კომენტარის გაკეთებაზე.

როგორც ჟურნალისტები განმარტებენ, იუსტიციის საბჭოს მდივანმა ვალერი ცერცვაძემ იცრუა, როცა განაცხადა, რომ “რეპორტიორს” ინტერვიუ მისცა.

სტუდია “რეპორტიორის” ახალი ფილმი “მართლმსაჯულების დროა” ვარდენის რეგულაციის შემდეგ საქართველოს სასამართლო ხელისუფლებაში შემეხილ მდგომარეობას, მოსამართლეების თანამდებობებიდან მასობრივ დათხოვნას, სასამართლოებსა და იუსტიციის უმაღლეს საბჭოზე გენერალური პროკურატურის გაგლეხის გაძლიერებას ასახავს.

“რეგულაციის შემდეგ პერიოდში, სასამართლო სისტემის მიმართ საზოგადოებაში უკმაყოფილების ტალღა შეიმჩნევა, ამიტომ ამ შინაარსის ფილმის გადაღება ბუნებრივ იყო. ფილმი დაფორმირებულია რამდენიმე რეალური ფაქტით, თუ როგორ ავიწროებდა დღევანდელი ხელისუფლება მოსამართლეებს და აიძულებდა, მისთვის სასურველი ვერდიქტი გამოეცანა. მოსამართლეები იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანს და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის მხრიდან მათზე განხორციელებული ზეწოლის კონკრეტულ ფაქტებზე საუბრობენ. ამ ფაქტებით ნათლად შეიძლება იმის წარმოდგენა, თუ როგორ შეიძლება ხორციელდება ქვეყანაში მართლმსაჯულება,” - განაცხადა ვახტანგ კომახიძემ. 24 საათი

სანდრო გირგვლიანის მკვლელობის საქმე არაობიექტურობისთვისაა განწირული

სანდრო გირგვლიანის ოჯახის ადვოკატი საქმის არაობიექტური გამოძიების გამო სრულ პასუხისმგებლობას გენერალურ პროკურატურას აკისრებს. ადვოკატის განცხადებით, გენერალური პროკურატურა “გაერთიანებული ქართული ბანკის” თანამშრომლის სანდრო გირგვლიანის მკვლელობის საქმის გამოძიებას თავს არიდებს. თბილისის პროკურატურის ნაცვლად საქმის გენერალურ პროკურატურისთვის გადაცემის მოთხოვნით, ადვოკატმა შესაბამის ინსტანციას მიმართა, მაგრამ გენერალური პროკურატურისგან დაუსაბუთებელი უარი მიიღო. “როგორც ჩანს, გენერალურ პროკურატურას არ სურს, აიღოს პასუხისმგებლობა იმ გამოძიებაზე, რომელიც წინასწარ არის განწირული არაობიექტურობისთვის,” - განაცხადა ადვოკატმა და დასძინა, “სანდრო გირგვლიანის ოჯახს და ადვოკატებს გესურს, გენერალური პროკურატურისგან მივიღოთ განმარტება, თუ რა მიზეზით აცხადებენ უარს გამოძიებაზე”.

სანდრო გირგვლიანის ოჯახის ადვოკატები უნდობლობას უცხადებენ ქალაქ თბილისის პროკურატურას, რომლის წარმომადგენლებს არის გირგვლიანის განზრახ მკვლელობის საქმე, ვინაიდან, მათი ინფორმაციით, დაცვა არ არის ეფექტურად უზრუნველყოფილი.

შეგახსენებთ, “გაერთიანებული ქართული ბანკის” თანამშრომლის მკვლელობის გამო სისხლის სამართლის საქმე დამამძიმებელ გარემოებებში განზრახ მკვლელობის მუხლით არის აღძრული და ამისთვის ოთხი პიროვნებაა დაპატიმრებული. თუმცა, გარდაცვლილის ოჯახი მიიჩნევს, რომ მთავარი დამნაშავეები, შინაგან საქმეთა სამინისტროს მაღალჩინოსნები, ჯერ კიდევ დაუსჯელები არიან. ინტერპრესნუსი

“დანიური სახლი” გახსნილია

ფინანსური პოლიციის ინფორმაციით, “დანიური სახლის” სავაჭრო ქსელის ორივე მალაზია გაიხსნა. გამსახურდობისა და თამარ მეფის გამზირებზე მდებარე სავაჭრო ცენტრები ფინანსურმა პოლიციამ 12 აპრილს, საბაჟო წესის დარღვევის ბრალდებით დაიკა, მოგვიანებით კი გადასახადების დამალვაც დაფიქსირდა. “დანიური სახლის” ქსელის მენეჯტორენ შპს “D&G“-ის ხელმძღვანელობას დიდი ოდენობით იმპორტი აქვს საქართველოში განხორციელებული. გამოძიების მტკიცებით, ერთ-ერთი საიმპორტო ოპერაციის გადამწმენებისას, ლატვიის სახა-ფოდან მიღებული ინფორმაციის შედეგად გარკვეა, რომ იმპორტის დროს ფორმამ სახელმწიფო ბიუჯეტს 17 ათასი ლარი დაუშალა. 25 დღის მანქანების შემოწმების დროს, ფინანსურმა პოლიციამ ე.წ. შავი ბუღალტერია აღმოაჩინა, რითიც დადასტურდა, რომ ამ წინის განმავლობაში მათი რეალური ბრუნვა 2 მილიონ 500 ათასი ლარი იყო. თუმცა, “დანიურმა სახლმა” სავადასახადო საბუთებში მხოლოდ 400 ათასი ლარის ბრუნვა დააფიქსირა. ფინანსური პოლიციის ინფორმაციით, მალაზიათა ქსელი მხოლოდ რეალური ბრუნვის 10 პროცენტს უზენებდა. რაც შეეხება ფორმა “D&G“-ის დამფუძნებელი დავით ოტიაშვილს, მან პატიმრობიდან გათავისუფლების სანაცვლად, გირაოს სახით 1 მლნ ლარი გადაიხადა, 45 დღის განმავლობაში კი უნდა დაფაროს ბიუჯეტისთვის გადასახადების სახით დამალული 3 მლნ 383 ათასი ლარი და სანქცია-საურავები, რაც 6 მლნ-ს აჭარბებს.

გარდა ამისა, გირაოს გადახდის შემდეგ, პატიმრობიდან გათავისუფლდა საბურთალოს ფორმის მენეჯტორე ბადრი ტყეშტაძეც, რომელიც დანიური სახლის ხელმძღვანელობას დაეხმარა საბაჟო დეკლარაციებში ყალბი მონაცემების შეტანაში, რითიც სახელმწიფო აზარალა. მან გირაოს სახით 30 ათასი ლარი, ხოლო კონტრაბანდისთვის - 18 230 ათასი ლარი გადაიხადა. ინტერპრესნუსი

რამონბრაუელი ფასადები და მაქინასია ბიუჯეტის თანხლებით

პირველი პერიოდის

თუმცა, ადრესატებმა მეტადიხ ბრალდებას უსაფუძვლო უწოდეს. ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამსახურის უფროსის განცხადებით არც სამართალ-დამცველები დანეტრესებულან. როგორც ფინანსური პოლიციამ განაცხადებენ, ბიუჯეტის თანხები დატრიალებული მაქინასიის შენახზე ოპერატიული ინფორმაცია მათმა უწყებამ ახლახან, მარტის ბოლოს მოიპოვა.

“ოპერატიული ინფორმაცი-

ის საფუძველზე გამოიძება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 182-ე მუხლით დინყო, რაც ადგილობრივი ბიუჯეტიდან სახსრების მითვისება-გაფლანგვას გულისხმობს. ამ ეტაპზე ოთხი სამშენებლო ფორმის: “ალბატროსის”, “ბ და გ“-ს, “ნუგოსა” და “გოლგოცას” საქმიანობას ვსწავლობ. დანიშნულია სხვადასხვა სახის ექსპერტიზები და ვვლოდებით შესაბამის დასკვნებს,” - ამბობს სამეგრელო-ზემო სვანეთის ფი-

ნანსური პოლიციის საგამოძიებო დეპარტამენტის სამმართველოს უფროსის მოადგილე ალექსანდრე სურულაძე, რომელიც არ გაამორიცხავს, რომ შესაძლოა, ფინანსური პოლიცია ხსენებული ოთხი შპს-ს გარდა ბიუჯეტიდან დაფინანსებული სხვა სამშენებლო ორგანიზაციების საქმიანობითაც დაინტერესდეს.

გამოძიების ინტერესებიდან გამომდინარე, ალექსანდრე სურულაძე კონკრეტული ჩინოვნიკის საინფორმაცო ჯერ არ საუბრობს

და არც მათ ვინაობას ამხელს. **“ოპერატიული ინფორმაცია, ძირითადად, შეეხებოდა საბიუჯეტო თანხების მითვისების ფაქტებს, გამოძიებით დადგინდა კონკრეტული თანამდებობის პირების ვინაობაც. ჩვენი მიზანია, საქმე რაც შეიძლება მალე და პროფესიონალურად გამოვიძიოთ,”** - აცხადებს სურულაძე.

ადგილი მოსალოდნელია, გამოიხატოს რომელიმე ან რამდენიმე ადგილობრივი ჩინოვნიკის სარქელის შეინიროს.

გაერცლებული ინფორმაციით, სამეგრელო-ზემო სვანეთში პრეზიდენტის რწმუნებულის მოადგილე მამუკა თოდუა ერთ-ერთ სამშენებლო ფორმას “კაპაროლს” ლობიერებდა. ფოთის მერი ივანე სალინაძე კი, ხელისუფლებისგან მიღებული გარანტიებით აპელირებს და ამბობს, რომ ხელშეკრულების თანახმად, თითოეული სამშენებლო კომპანია ვალდებულია, ხუთი წლის მანძილზე გამოვლინდეს მათთვის საკუთარი სახსრებით შეასწიროს.

უარი მართლმსაჯულებაზე

საპროცესო ცვლილება, რომელმაც პატიმრები ორ ნაწილად გაყო

“პოლიტიკური სარწულით მიღებული გადაწყვეტილება,” - ასე აფასებს ადვოკატი ეკა ბესელია საკონსტიტუციო სასამართლოს მხრიდან მისი სარჩელის უგულვებელყოფას. საქმე ისაა, რომ საკონსტიტუციო სასამართლომ საერთოდ უარი თქვა სარჩელის განხილვაზე, რომლითაც ადვოკატი სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში შეტანილი იმ ცვლილებას აპროტესტებდა, რომელმაც, ეკა ბესელიას მტკიცებით, პატიმართა ნაწილი დისკრიმინაციულ პირობებში ჩააყენა.

ეკა ბესელიას მტკიცებით, პატიმართა ნაწილი დისკრიმინაციულ პირობებშია.

სამუნა ჯანბრძაშვილი

საუბარია 2005 წლის 25 მარტს საკანონმდებლო ორგანოს მიერ მიღებულ კანონზე, რომლის მიხედვითაც, წინასწარი ცხრათვიანი საპატიმრო ვადის ნაცვლად, დანესდა 6 თვე - 4-ს პულს 2 თვე, ხოლო სამივე ინსტანციის სასამართლოში - 30-თვიანი ვადის ნაცვლად, დადგინდა 12-თვიანი საპატიმრო ვადა.

მოგვიანებით კი, 2005 წლის 17 ივნისს, პარლამენტმა სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში შეტანილი ცვლილების ში კიდევ ერთი ცვლილება შეიტანა. როგორც ეკა ბესელია განმარტავს, ამ ცვლილებით, ახალი, შემცირებული საპატიმრო ვადები არ ვრცელდება იმ საქმეებზე, რომლებიც 2006 წლის 1 იანვრამდე დააპატიმრეს. ანუ, ამჟამად, პატიმრები ორ ნაწილად არიან გაყოფილი - სხვადასხვა საპატიმრო რეჟიმში იმყოფებიან. **“არადა, საქართველოს კონსტიტუციის მეოთხე მუხლით აკრძალულია დისკრიმინაცია წინასწარი ნიშნით. კანონის წინაშე ყველა თანასწორია და არ შეიძლება ქვეყანაში არ-**

სებობდნენ ორ სხვადასხვა საპატიმრო რეჟიმში მყოფი პატიმრები,” - აცხადებს ეკა ბესელია.

ადვოკატი საკონსტიტუციო სასამართლოში შეტანილი სარჩელით, მისი დაცვის ქვეშ მყოფების - აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უშიშროების მინისტრის ყოფილი მოადგილის გოგი კუპრეივილისა და სათბო-ენერგეტიკის ყოფილი მინისტრის დავით მირცხულავას საპატიმრო ვადების დარღვევის მაგალითზე, სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსში შეტანილი ცვლილების არაკონსტიტუციურად ცნობას მოითხოვდა. იმ შემთხვევაში, თუ საკონსტიტუციო სასამართლო ადვოკატ ეკა ბესელიას სარჩელს დააკმაყოფილებდა, დავით მირცხულავა და გოგი კუპრეივილი ავტომატურად უნდა გათავისუფლებულიყვნენ პატიმრობიდან, რადგან ახალი კანონით, მათი საპატიმრო ვადები უკვე ამოწმებულია. თანაც, სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში, ავტომატურად აღდგებოდა ყველა იმ პატიმრის კონსტიტუციური უფლება, ვისი საპატიმრო ვადებიც დარღვეულია.

“საკონსტიტუციო სასამართლომ პრაქტიკულად, უარი თქვა სარჩელის მიღებაზე, თუკი ეს ორგანო მიიღებდა გადაწყვე-

ტილებას და სარჩელს საფუძვლიანად ცნობდა, ეს იმას ნიშნავდა, რომ დაახლოებით 2000-მდე პატიმარი უნდა გათავისუფლებულიყო, რომელთა უფლებებიც დარღვეულია. საკონს-

ტიტუციო სასამართლომ ვერ გატეხა ადგილი პატიმრის საკითხის გადაწყვეტა და აბსოლუტურად დაუსაბუთებლად უარგუყმენტოდ უარი განაცხადა სარჩელის დასაშვებობაზე, რაც,

ხის უკანონო მჭრალეობის საქმის პროკურატურა იძიებს

მაია მცხნაიშვილი

ხარავალტის რაიონის სოფელ ვახანში ჩატარებული რიდის შემდეგ, გარემოს დაცვის ინსპექციის თანამშრომლებმა პროკურატურას მიმართეს და სამი ხერხის მგლობელების მიმართ

სამართლებრივი ღონისძიებების გატარება მოითხოვეს. ვალერი არევაძეს, რეზო ალაიძესა და გელა ვერაძეს სახელმწიფო სივრცის 17 ათასი ლარის ზარალის მიყენება ედებათ ბრალად. **“აღნიშნულ სახერხებში 50 კუბური მეტრი უკანონოდ მოჭრილი და სარეალიზაციოდ გამოზიდული ცაცხვისა და წაბლის**

ჯიშის ხის მორები აღმოვაჩინეთ. როგორც აღმოჩნდა, ამ სახერხების მგლობელები სისტემატურად ეწოდნენ ხე-ტყის უკანონო ჭრას და აქამდე მათ პასუხს არავინ სთხოვდა, ამიტომ აუცილებლად დაისმება სატყეო მეურნეობის დირექტორის ლევან აბაშიძის პასუხისმგებლობის საკითხიც,” - 24 სა-

ათთან” საუბარისას განაცხადა გარემოს დაცვის ინსპექციის მოადგილე თეიმურაზ მარტოვი. თანაც, სარჩელის დასაშვებობაზე, რაც, გარემოს დაცვის ინსპექციის ხარაგაულის ტყე-პარკის მდგომარეობის შესასწავლად დამატებითი რეიდების მოწყობას პერმანენტულად ვგმავს. მანამდე კი,

გარემოს დაცვის ინსპექციის მიერ გადაგზავნილი მასალების საფუძველზე პროკურატურა უკანონოდ მოჭრილი ხე-ტყის რეალიზატორების მიმართ აღძრულ საქმეს გამოიძიებს. წინასწარი ინფორმაციით, ხის უნიკალური ჯიშები ქუთაისში დამზადებული ყალბი დოკუმენტებით უცხოეთში გადიდება.

განცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

- ქ. ხობის გამგეობა / ქ.ხობი ც. დადიანის ქუჩა N180 / აცხადებს ლია ტენდერს ქ.ხობში შიდა სარგებლობის გზების ასფალტობეტონის საფარის კაპიტალური შეკეთების სამუშაოების შესყიდვასზე.
- ლოტი N1-** დ. აღმაშენებლის ქუჩის საავტომობილო ნაწილის ასფალტობეტონის საფარის კაპიტალური შეკეთების სამუშაოები.
- ლოტი N2-** ვაჟა ფშაველას ქუჩის საავტომობილო ნაწილის ასფალტობეტონის საფარის კაპიტალური შეკეთების სამუშაოები.
- ლოტი N3-** სტალინის ქუჩის მონაკვეთის საავტომობილო ნაწილის ასფალტობეტონის საფარის კაპიტალური შეკეთების სამუშაოები.
- ლოტი N4-** ლ. ბერიას ქუჩის მონაკვეთის საავტომობილო ნაწილის ასფალტობეტონის საფარის კაპიტალური შეკეთების სამუშაოები.
- სამუშაოების შესყიდვების ადგილი ქ. ხობი.
- სამუშაოს შესრულების ვადაა ხელშეკრულების გაფორმებიდან 1 /ერთი / თვის ვადაში.
- დანიტრესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები (ქართულმა “მიმწოდებელმა” - ქართულად, ხოლო უცხოელმა “მიმწოდებელმა” - მისთვის სასურველ ენაზე, რომელსაც აუცილებლად უნდა ახლდეს ნოტარიულად დამოწმებული ქართულენოვანი თარგმანი) უნდა წარმოადგინონ შემდეგ მისამართზე: **ქ. ხობის გამგეობა. ქ. ხობი ც. დადიანის ქუჩა N180 ადმინისტრაციული შენობა II საართული, საკონტაქტო ტელფონი - 8 (214) 2 23 28.**
- წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა იქნეს ორიგინალის ან დამოწმებული ასლების სახით.
- საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და იფორმაციას:
 - 1. ოურიდული პირისათვის;**
 - 5.1.1 ცნობას სასამართლოდან, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და არ მიმდინარეობს მისი გაკოტრებისა და სანაციის საქმე.
 - 5.1.2 ცნობას საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა.
 - 5.1.3 ცნობას შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ

- მისი ხელმძღვანელი უკანასკნელი 3(სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული.
- 5.2 ფიზიკური პირისათვის;**
 - 5.2.1 ცნობას სასამართლოდან, რომ ის ქმედითურადაა მართალი.
 - 5.2.2 ცნობას შინაგან საქმეთა სამინისტროს საინფორმაციო ცენტრიდან, რომ იგი უკანასკნელი 3(სამი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავრდებული.
 - 5.2.3 ცნობას სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრებისა და სანაციის საქმე.
- 5.3 ოურიდული და ფიზიკური პირებისათვის;**
 - 5.3.1 მონაწილის იურიდიული სტატუსი (ასლის დართვით) რეგისტრაციის ადგილი, საბანკო რეკვიზიტები, მოღვაწეობის ძირითადი ადგილი (მოუთითეთ საკონტაქტო პირის ტელეფონი).
 - 5.3.2 ცნობას სავადასახადო ინსპექციიდან მისი ფინანსური მდგომარეობის შესახებ.
 - 5.3.3 უკანასკნელი 3(სამი) წლის განმავლობაში განხორციელებული ან მოცემულ პერიოდში მიმდინარე ანალიტიკური სამუშაოების ჩამონათვალი.
- 5.4 ცნობა სამუშაოების შესასრულებლად საჭირო მანქანა-მექანიზმების შესახებ. მონაწილეს ტენდერთი გათვალისწინებული სამუშაოების შესასრულებლად უნდა გააჩნდეს საკუთარი ან საქართველოს საშოქალაქო კოდექსით ნებადართული ან ავტომატური ნებისმიერი ფორმი(ქირა,თხოვნა და ა.შ) სატენდერო დოკუმენტაციაში მოცემული მანქანა მექანიზმები.
- ტენდერში მონაწილე ვერ გაივლის საკვალიფიკაციო შერჩევას თუ შემოიხილავს ვადებში არ წარმოდგენს მე-5 პუნქტში მოცემულ ყველა ცნობას და ინფორმაციას, ან ყალბი აღმოჩნდება.
- სატენდერო დოკუმენტაციის (პაკეტი) გატანისათვის პრეტენდენტმა უნდა გადაიხადოს სატენდერო მოსაკრებელი **200** (ორასი) ლარის ოდენობით შემდეგ რეკვიზიტებზე: ს.ს. “საქართველოს სახალხო ბანკის ხობის ფლილი, ბანკის კოდი 203828304, მიმღები: ქ.ხობის გამგეობა, მიმღების ანგარიშის N 33060115, საიდ. კოდი N 244547585, გადახდის დანიშნულება: სატენდერო მოსაკრებელი ქ.ხობის გამგეობისათვის.
- სატენდერო დოკუმენტაციების გაცემა (სატენდერო მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითრის წარმოდგენის შემდეგ) განხორციელდება განცხადების გამოქვეყნების დღიდან **2006 წლის 10 მაისის 17.00** საათამდე პრეტენდენტის მოთხოვნისაებრ შემდეგ მისამართზე **ქ. ხობის გამგეობა. ქ. ხობი ც. დადიან-**

- ქუჩა N180 ადმინისტრაციული შენობა II საართული, საკონტაქტო ტელფონი - 8 (214) 2 23 28.
- საკვალიფიკაციო მონაცემები და სატენდერო დოკუმენტაცია პრეტენდენტებმა უნდა წარმოადგინონ ორ ცალკე დალუქული კონვერტით **2006 წლის 11 მაისის 12 მაისის 15-00** საათამდე. ამშემდეგ მისამართზე: **ქ. ხობის გამგეობა. ქ. ხობი ც. დადიანის ქუჩა N180 ადმინისტრაციული შენობა II საართული, საკონტაქტო ტელფონი - 8 (214) 2 23 28.**
- საკვალიფიკაციო მონაცემების და სატენდერო დოკუმენტაციის პირველადი შეფასება მოხდება მსურველ პრეტენდენტთა თანდასწრებით **2006 წლის 12 მაისის 15-00** საათზე, შემდეგ მისამართზე: **ქ. ხობის გამგეობა. ქ. ხობი ც. დადიანის ქუჩა N189 ადმინისტრაციული შენობა II საართული, საკონტაქტო ტელფონი - 8 (214) 2 23 28.**
- ტენდერში გამოიყენება სატენდერო წინადადების უზრუნველყოფის გარანტია სატენდერო წინადადების მთლიანი ღირებულების **1%-ის ოდენობით**.
- სატენდერო წინადადების უზრუნველყოფის გარანტიის მოქმედების ვადა 30 დღით უნდა აღემატებოდეს სატენდერო წინადადების მოქმედების ვადას.
- ტენდერში პრეტენდენტის გამარჯვების შემთხვევაში გამოიყენება ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანტია, ხელშეკრულების ფასის **5%-ის ოდენობით**.
- ხელშეკრულების უზრუნველყოფის გარანტიის ვადა განისაზღვრება ხელშეკრულების პირობების შესრულების ბოლომდე.
- სატენდერო კომისიის მიერ მიითითებული საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, ასევე ედება სუბკონტრაქტორებს, რომლებიც იქნებიან ჩართულნი “სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულების” შესრულების პროცესში.
- ტენდერში აღტერნატიული წინადადებები არ განიხილება.
- დამატებითი ინფორმაცია დანიტრესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ შემდეგი პირობისაგან: **გიორგი ბერაია და მველდე სერგია**, შემდეგ მისამართზე: **ქ. ხობის გამგეობა. ქ. ხობი ც. დადიანის ქუჩა N180 ადმინისტრაციული შენობა II საართული, საკონტაქტო ტელფონი - 8 (214) 2 23 28. მობ: 893 26 31 62.**
- ქ. ხობის გამგეობა. სატენდერო კომისიის თავმჯდომარე /შ. კალანდია/**

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო აცხადებს ღია ტენდერს სამუშაოების შესრულების შესახებ და იწვევს ტენდერში მონაწილეობის მისაღებად ყველა დაინტერესებულ პირს

დაფინანსების წყარო - სახელმწიფო ბიუჯეტი

ლოტი N1 საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს კუთვნილი ორი ხუთ საბრუნავი შენობის რეკონსტრუქცია და სახურავის მოწყობა, (ქ. ვარი ვოლოგდის და წმინდა წყლის დასახლება).

დაწერილობითი ცნობებისათვის მიმართეთ სატენდერო კომისიის აპარატს შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ხვამლის ქუჩა N20, თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტი, ოთახი N201. ტელ: 91-03-54

სამშენებლო სამუშაოები უნდა დასრულდეს 2006 წლის 1 დეკემბრამდე. ტენდერის შედეგად გამოვლენილი იქნება ერთი გამარჯვებული. შესყიდვამო მონაწილეობის მსურველებს შეუძლიათ მიიღონ დამატებითი ინფორმაცია სატენდერო კომისიაში შემოაღწიწნულ მისამართზე, აგრეთვე გაეცნონ სატენდერო დოკუმენტაციას მოსაკრებლის გადახდამდეც.

სატენდერო დოკუმენტაცია ქართულ ენაზე გაიცემა ტენდერში მონაწილეობის მსურველის მიერ გადახდილი სატენდერო მოსაკრებელის 200 (ორასი) ლარის ოდენობის დამატებითი ქვითრის წარმოდგენის შემდეგ **2006 წლის 15 მაისის 12 საათამდე**. შემდეგ მისამართზე ქ. თბილისი, ხვამლის ქუჩა N20, თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტი, ოთახი N201.

სატენდერო მოსაკრებელი გადახდილი უნდა იქნეს შემდეგ რეკვიზიტებზე: ბიუჯეტის შემოსულობების ერთიანი ანგარიში, არასავადასახადო (ვაკე-საბურთალოს)

ეროვნული ბანკი
ანგ. N 200122900
ბანკის კოდი: 220101107
სახაზინო კოდი: 300043133

პრეტენდენტებმა ქართულ ენაზე შედგენილი სატენდერო წინადადება უნდა წარმოადგინონ **2006 წლის 16 მაისიდან 2006 წლის 18 მაისის 15 საათამდე**, შემოაღწიწნულ მისამართზე

პრეტენდენტმა სატენდერო წინადადებასთან ერთად, დახურულ კონვერტში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი საკვალიფიკაციო მონაცემები.

იურიდიულ პირთათვის:

- ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან;

- ცნობა, რომ მის ქონებაზე არ არის დადებული ყადაღა. (ცნობა საჯარო რეესტრის ეროვნული საგენტოდან);

- ცნობა, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან რეაბილიტაციის საქმის წარმოება (ცნობა სასამართლოდან);

- ცნობა, რომ მის მიმართ არ ხორციელდება რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია (ცნობა საგადასახადო ინსპექციიდან);

- ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროდან, რომ მისი ხელმძღვანელ(ებ)ი ბოლო 5 წლის განმავლობაში არ იყვნენ მსჯავრდებულნი, და შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მათ მიმართ არ არის აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მათ ეკონომიკურ და სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის

ფიზიკურ პირთათვის:

- ცნობას, მისი ქმედუნარიანობის შესახებ. (ცნობა შესაბამისად უფლებამოსილი დაწესებულებიდან);

- ცნობას, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების საქმის წარმოება (ცნობა სასამართლოდან);

- ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროდან, რომ მისი ხელმძღვანელ(ებ)ი ბოლო 5 წლის განმავლობაში არ იყვნენ მსჯავრდებულნი, და შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მათ მიმართ არ არის აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მათ ეკონომიკურ და სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის

როგორც ფიზიკურ, ისე იურიდიულ პირთათვის:

- სატენდერო წინადადება უნდა შეიცავდეს პრეტენდენტის დასახელებას, იურიდიულ მისამართს, ტელეფონი/ფაქსი, საბანკო რეკვიზიტებს, ხელმძღვანელის სახელს, გვარს;

- ცნობა მასზედ, რომ ბიუჯეტის წინაშე არ გააჩნია დავალიანება (სავადასახადო ინსპექციიდან);

- ინფორმაცია უკანასკნელი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში განხორციელებული ანალოგიური სამუშაოების შესახებ;

- ინფორმაცია სამუშაოს შესრულებისათვის საჭირო ძირითადი მანქანა-მექანიზმების, სატრანსპორტო საშუალებების და მოწყობილობა-დანადგარების შესახებ ქვემოთ მოყვანილი ცხრილის შესაბამისად

N	მოწყობილობა-მექანიზმების დასახელება	აღწერილობა, მოდელი, ტიპი, მარკა და ასაკი	რაოდენობა	მდგომარეობა (ასალი, ნაშარი, მოქვლებული)	საკუთარი, იჯარით აღებული (ვისთან), შექმნილი იქნება (ვისთან)
1.					
2.					
3.					
.					
.					

შენიშვნა: არარეზიდენტმა ფიზიკურმა და იურიდიულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემების დამატებითი დოკუმენტები უნდა წარმოადგინონ თავიანთი ქვეყნის შესაბამისად უფლებამოსილი ორგანოებიდან ქართულ ენაზე ნოტარიულად დამოწმებული თარგმანის სახით.

დაგვიანებით შემოსულ სატენდერო წინადადებებს სატენდერო კომისია არ განიხილავს და გაუსხნულად უბრუნებს წარმომდგენ პირებს.

თუ პრეტენდენტი არ წარმოადგენს საკვალიფიკაციო მონაცემების დამატებით უფლებს და კომპეტენსს ან პრეტენდენტის მიერ წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები ყალბი აღმოჩნდება, ან ვერ დააკმაყოფილებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, სატენდერო კომისიას უფლება აქვს მოახდინოს ამ პირის დისკვალიფიკაცია შესყიდვის ნებისმიერ ეტაპზე, სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე.

სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით გამოყენებული იქნება ხელშეკრულების შესრულების საბანკო გარანტია ხელშეკრულების ჯამური ღირებულების 2% ოდენობით.

შემოაღწიწნული საკვალიფიკაციო მოთხოვნები ასევე ეხება სუბკონტრაქტორებს მომსახურების გაწევის პროცესში მათი მონაწილეობის შემთხვევაში.

დამატებითი ცნობებისათვის მიმართეთ სატენდერო აპარატის წევრს: სერგო ჩიტაბული, ტელ: 91-03-54. ქ. თბილისი, ხვამლის ქუჩა N20, თავდაცვის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტი, ოთახი N201.

სატენდერო კომისია

ბანცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

1. შპს "სანიაღვრე მეურნეობა" აზბოცემენტის მიღების, პლასმასის მიღების, ბეტონის გვერდმიმღებებისა და რკინაბეტონის ნაკეთობათა სახელმწიფო შესყიდვის მიზნით აცხადებს ტენდერს და მონაწილეობის მისაღებად იწვევს ყველა დაინტერესებულ პირს.

შესყიდვის ობიექტი დაყოფილია 3 (სამ) ლოტად:

ლოტი 1:

- რკინაბეტონის ფლა - 28 ცალი
- რკინაბეტონის ჭა დ-1000 მმ 25 ცალი
- ბეტონის გვერდმიმღები - 20 ცალი

ლოტი 2:

- აზბოცემენტის მილი დ-200 მმ - 400 გრძივი მეტრი
- აზბოცემენტის მილი დ-250 მმ - 600 გრძივი მეტრი
- აზბოცემენტის მილი დ-300 მმ - 700 გრძივი მეტრი
- აზბოცემენტის მილი დ-400 მმ - 300 გრძივი მეტრი

ლოტი 3:

- პლასმასის მილები დ-300 მმ - 300 გრძივი მეტრი

2. საქონლის მიწოდება განხორციელდება ეტაპობრივად 2006 წლის 31 დეკემბრამდე შემსყიდველსა და ტენდერში გამარჯვებულს შორის გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად.

3. სატენდერო მოსაკრებლის 200 ლარის გადახდის შემდგომ (ანგარიშის N34020005 "თბილისი-ხვამლისი") სატენდერო დოკუმენტაცია ქართულ ენაზე გაიცემა 2006 წლის 22 აპრილიდან 2006 წლის 11 მაისის 16 საათამდე შემდეგ მი-

სამართზე: თბილისი, თვალჭრელიძის N11ა, შპს "სანიაღვრე მეურნეობა".

4. სატენდერო წინადადება შედგენილი უნდა იქნას ქართულ ენაზე (უცხო ენაზე წარმოდგენილი სატენდერო წინადადებას უნდა ახლდეს ქართულ ენაზე ნოტარიულად დამოწმებული ქართული თარგმანი).

5. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებს და ინფორმაციებს:

იურიდიული პირისათვის:

- ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველი პირის რეგისტრაციის შესახებ;

- ცნობებს, რომ არ ხორციელდება მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია და მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმის წარმოება (ცნობა წარმოდგენილ უნდა იქნეს სასამართლოდან, სავადასახადო ინსპექციიდან მისი რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით);

ფიზიკური პირისათვის:

- ცნობა შესაბამისად უფლებამოსილი სამედიცინო დაწესებულებიდან, რომ ფიზიკური პირი ქმედუნარიანია;

- ცნობა სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების საქმისწარმოება;

როგორც ფიზიკური, ასევე იურიდიული პირისათვის:

- ინფორმაციას უკანასკნელი პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული ან მოცემულ პერიოდში მიმდინარე ანალოგიური მინოდების შესახებ;

შენიშვნა: არარეზიდენტმა ფიზიკურმა და იურიდიულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემების დამატებითი დოკუმენტები უნდა წარმოადგინონ

თავიანთი ქვეყნის შესაბამისად უფლებამოსილი ორგანოებიდან ქართულ ენაზე ნოტარიულად დამოწმებული თარგმანის სახით.

6. თუ პრეტენდენტი მიერ წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები ყალბი აღმოჩნდება, ან ვერ დააკმაყოფილებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, სატენდერო კომისიას უფლება აქვს მოახდინოს ამ პირის დისკვალიფიკაცია შესყიდვის ნებისმიერ ეტაპზე, სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე.

7. სატენდერო წინადადება წარმოდგენილი უნდა იქნას სატენდერო კომისიის აპარატში საკვალიფიკაციო მონაცემებთან ერთად, ერთი დახურული კონვერტით ხელმძღვანელის ან მის მიერ წერილობით უფლებამოსილი პირის მიერ 2006 წლის 22 აპრილის 12 სთ-დან 11 მაისის 16 საათამდე. შემდეგ მისამართზე: თბილისი, თვალჭრელიძის N11ა, შპს "სანიაღვრე მეურნეობა".

8. პრეტენდენტს უფლება აქვს წარმოადგინოს ერთი სატენდერო წინადადება.

9. დაგვიანებულ შემოსულ პაკეტებს სატენდერო კომისია არ განიხილავს და გაუსხნულად უბრუნებს წარმომდგენ პირებს.

10. ტენდერის დროს გამოვლენილი იქნება ერთი ან რამდენიმე გამარჯვებული, ლოტების მიხედვით.

11. დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ: სატენდერო აპარატში, საკონტაქტო ტელეფონი: 45-08-00, ნოდარ ზარდიაშვილი, მისამართი: თბილისი, თვალჭრელიძის N11ა.

შპს "სანიაღვრე მეურნეობა"
სატენდერო კომისია
22 აპრილი 2006

ბანცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

1. სსიპ "საქართველოს ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროექტების განმახორციელებელი ცენტრი" (ქ.თბილისი, 0160, ალ. ყაზბეგის გამზ. N23ა, II კორპუსი) სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობის შესაბამისად აცხადებს ერთეულოვან ტენდერს გლობალური ფონდის პროექტის "აივ/მიდის-ს, ტუბერკულოზისა და მალარიის პრევენციისა და კონტროლის ეფექტური განხორციელების მიზნით არსებული ეროვნული რეაგირების გაძლიერება საქართველოში 2003-2007 წლებში" ფარგლებში მედიკამენტების შესყიდვაზე და იწვევს ტენდერში მონაწილეობის მისაღებად ყველა დაინტერესებულ პირს.

2. დაფინანსების წყარო: საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სახსრები ("გლობალური ფონდის" პროექტი).

3. შესყიდვის ობიექტია: მედიკამენტები

ლოტის N	დასახელება	განზომილების ერთეული (აბი /კაფსულა /ფლაკონი /პითლი)	რაოდენობა
ლოტი 1	ზიდოვუდინი (ZDV)	300 მგ, აბი	63300
	ზიდოვუდინი (ZDV)	10 მგ/მლ (100 მლ), სიროფი	552
ლოტი 2	სტაფილინი (d4T)	15 მგ, კაფსულა	960
	სტაფილინი (d4T)	20 მგ, კაფსულა	960
	სტაფილინი (d4T)	30 მგ, კაფსულა	7320
	სტაფილინი (d4T)	40 მგ, კაფსულა	43680
ლოტი 3	ლამივუდინი (3TC)	150 მგ, აბი	110100
	ლამივუდინი (3TC)	10 მგ/მლ (240 მლ) სუსპენზია	310
ლოტი 4	ნევირაპინი (NVP)	200 მგ, აბი	26820
ლოტი 5	ნევირაპინი (NVP)	50 მგ/5 მლ (100 მლ) სუსპენზია	567
ლოტი 6	ეფავირენზი (EFV)	200 მგ, აბი	127780
ლოტი 7	აბაკავირი (ABC)	20 მგ/მლ (240 მლ) სირაბი	16
	აბაკავირი (ABC)	300 მგ, აბი	11460
ლოტი 8	ტრინდოფირი (TDF)	300 მგ, აბი	6330
ლოტი 9	დიდანოზინი (ddI)	25 მგ, აბი	1920
ლოტი 10	დიდანოზინი (ddI)	50 მგ, აბი	2160
	დიდანოზინი (ddI)	100 მგ, აბი	48720
ლოტი 11	ლოპინავირი /რიტონავირი (LPV/R)	200მგ/50მგ, აბი	19080
	ლოპინავირი/რიტონავირი (LPV/R)	80 მგ/20მგ, აბი (160 მლ) სუსპენზია	34
ლოტი 12	საკვინავირი (SQV)	200 მგ, აბი	21330
ლოტი 13	რიტონავირი	100 მგ, აბი	8568
ლოტი 14	ცეტრიპროსტინი (ცეფტრიაქსონ სოლუცი)	1 გრ., ფლაკონი, NI	40
	ციკლოპროპოლი	1 გრ., ფლაკონი	100
ლოტი 15	დისციკლონი	100 მგ, კაფსულა	100
	ტენზატენ პენსილენიცილინი	2.4 მლ სუსპენზია	250
	ნიმორაზოლი	500 მგ, აბი	150
	ფლეკონაზოლი	150 მგ, აბი	400
	ვოზამსიციტი	500 მგ, აბი	70
	0,1%იანი დისალცივი სითხე (სიროფი); 1 ლიტრიანი ზოლიში		1300ლ
	0,5%-იანი დისალცივი სითხე (სიროფი); 1 ლიტრიანი ზოლიში		560ლ
ლოტი 16	ქინინი	15 მგ, აბი, NI000	100

4. მინოდების ვადა და პირობები: მედიკამენტების მიწოდების სასურველი ვადაა 2006 წლის 15 მაისიდან 2006 წლის 15 ოქტომბრამდე. საქონლის მიწოდება უნდა განხორციელდეს შემსყიდველის მოთხოვნის საფუძველზე, ქ.თბილისში, შემსყიდველის მიერ მითითებულ მისამართზე;

5. დაინტერესებულმა პირებმა საკვალიფიკაციო მონაცემები და სატენდერო წინადადება (დალუქულ კონვერტში) ქართულ ენაზე, 3 ეგზემპლარად უნდა წარმოადგინონ 2006 წლის 10 მაისის 17:00 საათამდე შემდეგ მისამართზე: ქ.თბილისი, 0160, ალ. ყაზბეგის გამზ. N23 II კორპუსი, მე-5 სართული. სატენდერო წინადადების გახსნა მოხდება აღნიშნულ მისამართზე 2006 წლის 12 მაისის 17:00 საათზე (ტენდერში მონაწილეებს უფლება აქვთ დაესწრნენ სატენდერო წინადადებების გახსნას).

6. საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა შეიცავდეს შემდეგ ცნობებსა და ინფორმაციას:

6.1 იურიდიული პირისათვის:

- ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან რეგისტრაციის შესახებ;
- ცნობა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან, რომ მის ქონებაზე (მასზე რეგისტრირებული ქონების არსებობის შემთხვევაში) არ არის დადებული ყადაღა;
- ცნობა სასამართლოდან, რომ არ მიმდინარეობს გაკოტრების ან სანაციის საქმის წარმოება;
- ცნობა სავადასახადო ორგანოდან, რომ არ ხორციელდება რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია;

6.2 ფიზიკური პირისათვის:

- ცნობა, შესაბამისად უფლებამოსილი სამედიცინო დაწესებულებიდან, რომ ფიზიკური პირი ქმედუნარიანია;
 - ცნობა შსს-დან, რომ უკანასკნელი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში არ იყო მსჯავდებული და მოცემულ მომენტში მის მიმართ არ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმე ეკონომიკურ ან სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებულ დანაშაულისათვის;
 - ცნობა რაიონული სასამართლოდან, რომ მის მიმართ არ მიმდინარეობს გაკოტრების საქმის წარმოება;
- 6.3. იურიდიული და ფიზიკური პირებისათვის
- იურიდიული და ფიზიკური პირის რეკვიზიტები (მისამართი, ტელეფონი, ფაქსი, ელექტრონლი ფოსტა, საბანკო რეკვიზიტები, ხელმძღვანელს სახელი და გვარი);
 - სატენდერო დოკუმენტაციაზე ხელის მოწმერისათვის გაცემული მინდობილობა (საჭიროების შემთხვევაში);

გ) ინფორმაცია ბოლო 2 წლის განმავლობაში განხორციელების ანალოგიური მინოდების შესახებ;

7. საკვალიფიკაციო მონაცემების წარმოდგენა სავალდებულოა ასევე მონაწილე პირის სუბკონტრაქტორებისათვის (არსებობის შემთხვევაში).

8. შემოაღწიწნული საკვალიფიკაციო მონაცემები წარმოდგენილი უნდა იქნას ორიგინალის ან ნოტარიულად დამოწმებული ასლის სახით, 3 (სამ) ეგზემპლარად (მათ შორის: ერთი ორიგინალი ან ნოტარიულად დამოწმებული ასლი და 2 (ორი) ასლი), ხოლო უცხო ქვეყნის იურიდიული ან ფიზიკური პირის მიერ (არარეზიდენტი პირი) საკვალიფიკაციო მონაცემები წარმოდგენილი უნდა იქნას შესაბამისი ქვეყნის სათანადო ორგანოდან ნოტარიალურად დამოწმებული თარგმანის სახით.

9. ქართულ ენაზე შედგენილი სატენდერო დოკუმენტაციის მიღება ტენდერში მონაწილეობის მსურველ პირებს შეეძლება 200 (ორასი) ლარის ოდენობის სატენდერო მოსაკრებლის გადახდის შემდგომ (საბანკო ანგარიშზე: მიმღები სსიპ "საქართველოს ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პროექტების განმახორციელებელი ცენტრი" (საიდენტიფიკაციო კოდი 211327580), "საქართველოს ბანკის ცენტრალური ფილიალი" (ბანკის კოდი: 220101502, ანგარიშის ნომერი ლარებში: 360898 10205272040003 (005606074); დანიშნულება - სატენდერო მოსაკრებელი, 2006 წლის 11 მაისის 12:00 საათამდე), მისამართზე ქ.თბილისი, 0160, ალ. ყაზბეგის გამზ. N23ა, II კორპუსი, V სართული.

10. პრეტენდენტებს უფლება აქვთ წარმოადგინონ თითოეული ლოტის მიხედვით მხოლოდ ერთი სატენდერო წინადადება. ტენდერში შესაძლებელია რამდენიმე გამარჯვებულის გამოვლენა ცალკეული ლოტის მიხედვით.

11. ტენდერში გამოიყენება სატენდერო წინადადების შესრულების უზრუნველყოფის მექანიზმი, საბანკო გარანტიის სახით.

12. დამატებითი ინფორმაცია დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ მიიღონ შემდეგი პირისგან: დავით აბდუშელიშვილი, აკაკი ლომოშვილი. სსიპ "საქართველოს ჯანმრთელობ

რამზი

ახალი "ზორჯღალოსნები"

დათო გოცაძემ და ახალგაზრდა მორაგებებმა ფესტივალის პერიპეტეხები გააცანეს.

ერთდროულად ამდენი სტუმარი რედაქციაში არ გვეყოლია. შემოვიდნენ თუ არა, ისე ახმაურდნენ, რედაქციის თანამშრომლები დაზაფრულები ჩამოდიოდნენ - რა ხდება? სტუმარი 17 წლამდე მორაგბეთა ნაკრები გახლდათ. ამ ცოტა ხნის წინ ინგლისში, მორაგბეთა ფესტივალზე იყვნენ. მათ ინგლისურ ვოიაჟზე თავის დროზე შეურდით კიდევ, მაგრამ ისე, შორიდან ყურმოკრულ ამბებზე დაყრდნობით. გუშინ კი მათთან გასაუბრების საშუალება გვექონდა.

გიბა ბარსაშვილი

მიღწევის 17 წლამდე მორაგბეთა ფესტივალზე, რომელიც რანგი A კატეგორიის ტურნირის უტოლდება, საქართველოს ნაკრები, ისევე როგორც კანადისა და რუმინეთის გუნდები, ორგანიზატორებმა, როგორც პერსპექტიული ქვეყნები, ისე მიიჩვიეს. პერსპექტიულ ქვეყნებს კი მეტოქეობა უნდა გაენათ ისეთი გუნდებისთვის, რომლებიც ამინდს ქმნიან რაგბის სამყაროში. მიხედვით: საუბარია ინგლისზე, შოტლანდიაზე, უელსზე, საფრანგეთზე...

ქართველებმა პირველივე ტაიმში მოიპოვეს უპირატესობა, რაც მეორე ტაიმის დასაწყისშიც გაგრძელდა...

დებულების მიხედვით, მინდორზე გუნდის ყველა მოთამაშე უნდა გასულიყო. მეორე ტაიმში, მას შემდეგ, რაც ქართველებმა მეტოქე საგრძობლად შეაინტერესეს, ინგლისელები ფიზიკურად ძლიერი მორაგბეებით შეცვლდნენ ფონს გასვლას. ბუნებრივია, ტექნიკამ შედეგი გამოიღო - საქართველოს ნაკრები დამარცხდა.

ისიც უნდა ითქვას, რომ ფესტივალზე საქართველოს ნაკრები ყველაზე მსუბუქი გუნდით წარდგა. მიუხედავად ამისა, ინგლისელებთან მეორე ემულონის გუნდისგან ასეთი თამაშს არაფერს ელოდა.

მეორე მატჩში შოტლანდიელებთან საქართველოს ნაკრები დიდვ სახეშეცვლელი გავიდა. გააძვირო მთელი სათამაშო სისტემა. თან, პირველივე წუთზე ჩვენი მეცხვრე ნომერი ათი წუთით გააძვირეს. ეს მატჩიც წაგავით.

ალბონელებთან მარცხის შემდეგ პროგრამა მინიმუმის განხორციელების დრო დადგა - რუმინეთთან აუცილებელი გამარჯვება.

გაგმის მიხედვით, ქართველ 17 წლამდელებს რუმინელებთან თავიდანვე უნდა მოეპოვებინათ უპირატესობა, მაგრამ "ბორჯღალოსნები" დიდ წინააღმდეგობას წააწყდნენ. მეტოქე დანიშნაურდა. მერე ვითარება ჩვენი სასარგებლოდ შეიცვალა. ქართველები უკეთ ათავსდნენ, უპირატესობა მოიპოვეს და მატჩიც მოიგეს - 25:17.

რუმინეთთან შეხვედრა საუკეთესო მაგალითია იმისა, რომ ანგარში თამაშის ხარისხს არ გაზობაზავს. პირველ ორ მატჩში ქართველებმა გამართული, ორგანიზებული, თანამედროვე ინტელექტუალური რაგბი ითამაშეს, მაგრამ მეტოქეთა ფიზიკურმა სიძლიერემ დაგვავაზნა.

"მეტოქეებს ამკარად ეტყობოდათ, რომ "ტრენაჟორებზე" ვარჯიშობდნენ, - ამბობს დათო გოცაძე, - იმისთვის, რომ მომავალში ასე აღარ დაგვემართოს, მათი სავარჯიშო მეთოდის დაწერვა საჭიროა. იმის თქმა პირმინდა, რომ სხვა ყველაფერში მათზე ძლიერები ვიყავით. უბრა-

ლოდ, დარბაზში ვარჯიშით ფიზიკური კონდიციების ამაღლება ძალზე მნიშვნელოვანია".

ფესტივალის სტუმრებს თან არ ჰქონიათ ეროვნული ჰიმნის ჩანაწერი. ქართველებმა, გარდა იმისა, რომ ჰიმნი დააგუგუნეს, შეჯიბრების წინ მუსიკომპილემში "მამაო ჩვენოც" წარმოთქვეს. ქართველი ასეთი ფესტის ფესტივალის მასპინძელთა მოწონება დაუმსახურებია - იქნებ ქართული "ჰაკა" კიდევ შეასრულოთო.

საქართველოს 17 წლამდეელთა ნაკრების ორი მარცხისა და ერთი მოგების მიუხედავად (სხვათა შორის, ვერც ერთმა ნაკრებმა ვერ შეძლო სამივე მატჩის მოგება - რედ.), "ბორჯღალოსნებს" პროგრესული გუნდისთვის მედლებიც გადასცეს, ხოლო მათი დამრღვებელი დათო გოცაძე საუკეთესო მწვრთნელის სტატუსით დააჯილდოვეს.

ფესტივალის საუკეთესო მწვრთნელს გვერდში ედგა მეორე მწვრთნელი დავით გორდოლიძე.

ახლა მთავარი ის არის, რომ ეს გუნდი შესანარჩუნებელია. გუნდი, რომელიც თავის ასაკში ძალზე ახლოსაა იმასთან, რომ ელიტაში აღზევდეს. ოღონდ საამისოდ 17 წლამდეელთა ნაკრებს ის ბირთვი უნდა დაუბრუნდეს, რომელიც ზედა ასაკობრივ ჯგუფებში გადაიყვანეს.

გაიასდ 18 წლამდეელთა ევროპის ჩემპიონატია. უნდა შემუშავდეს პროგრამა, უფრო სწორად, ეს გუნდი პრიორიტეტად უნდა გამოცხადდეს და სხვადასხვა ასაკობრივი ჯგუფების კონტინენტურმა პირებმა უნდა დაეხმარებოდნენ.

და კიდევ, ქართველი "ბორჯღალოსნები" რაგბის კავშირისა და რაგბის ქართული ფონდის წყალობით, ალბონზე ერთ-ერთი ყველაზე კარგად ეკიპირებული გუნდი გახლდათ.

თუ ჩვენი არ გავკრათ, ფესტივალის მასპინძლის ჯონ ბროუფუტის მიერ საქართველოს რაგბის კავშირის პრეზიდენტის სახელზე გამოგზავნილი ელექტრონული გზავნილის შემოკლებულ ვარიანტს შემოგთავაზებ: "უნდა იაზრდეთ, რომ ასეთი ბრწყინვალე გუნდი გყავთ. არა მარტო იმიტომ, რომ რაგბს კარგად თამობენ. თავისი ყინით, ქცევით მოეგონებ და მის მიღმა, მეგობრულობით მათ დაიპყრეს ყველას გული. თქვენეი გუნდი ფესტივალის აღმოჩენა იყო. ბევრმა პირველად იხილა ქართველი მორაგბეთა საქმეები".

ბავშვთა დარბაზი

უარყოფითი საბეჭდები

საქართველოს სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტის ხელმძღვანელი დარბაზი უარყოფითი დადებითი ცნობილი მოამსჯელისა და მეკლდეულის ირაკლი გელდიაშვილის სახელობის მემორიალს. პირველი დღისგან განსხვავებით, როდესაც მეკლდეურებმა სწრაფ ცოცვაში მოსინჯეს ძალა, გუშინ, მემორიალის დასკვნით დღეს, რთულად ცოცვაში ანუ უარყოფით კედელზე, მოუხდათ გაჯიბრება. რაკი დისციპლინის სახელი თავად გვეკარნახობს მის რაობას, მწელი მისახვედრი არ უნდა იყოს, რომ უარყოფითი კედელი ყველასთვის დიდი თავსატეხია.

ჯგუხსაც ისლა დარჩენიდათ, სამეულები იმის მიხედვით გაენანო-ლებინათ, ვინც უფრო მეტი მანძილი გაიარა. ავთანდილ ქურასხედიანმა, რომელსაც წინა დღით სწრაფ ცოცვაში მეორე შედეგი ჰქონდა, უარყოფით კედელზე ყველაზე მაღლა აცოცდა, მაგრამ ელემენტარული შეცდომის გამო მისი მედეგი გაუქმდა. პირველი ადგილი ალექო დოლიაშვილს დარჩა.

- რთული ცოცვა ვაჭები: 1. ალექო დოლიაშვილი 2. გიორგი კომახიძე 3. გურამ დაბრუნდაშვილი გოგონები: 1. ნუცა ზუციშვილი 2. ნინო ჩარკვიანი 3. თაკო დიდებულიძე

მოკლად

"იუვენტუსი" ხოაკინს იწვევს

ესპანური პრესის ცნობით, ტურინის "იუვენტუსმა" წინადადებით მიმართა სევილის "ბეტისს" გუნდის ნახევარმცველ ხოაკინს ტრანსფერის შესახებ. 24 წლის ფეხბურთელი, რომლის კონტრაქტი სევილიურ კლუბთან 2010 წლამდეა ძალაში, ფაბიო კაპელის გუნდისთვის სერიოზული შენაძენი იქნება. ამასთან, ტურინელები ამირბენ ხოაკინსთვის 18 მილიონი გირვანჯა სტერლინგზე გაიღონ. ამას გარდა, "იუვენტუსმა" ახალი სევილიელები ორი ფეხბურთელიც დაუთმო - მარსელო ზალაიატა და მაურო კამორანეზო.

ზოატენგს "მიდლსბროსი" სტერა

უფას თასის გათამაშების მერვედფინალსა და მეთხმედფინალში "მიდლსბრო" პირველი მატჩების შემდეგ "რომასა" და "ზალესთან" აგებდა, მაგრამ მომდევნო ეტაპზე მინც გავიდა. ამის გამო ინგლისელთა ნახევარმცველი ჯორჯ ბო-ტინგი დარბაზიდან გაიშალა, რომ მისი კლუბი, რომელმაც რუმინეთის "სტილასთან" - 0:1 წააგო, ამჯერადაც მოახერხებს ორი მატჩის გაშვებას. მაგრამ ინგლისელი გუნდისთვის უფრო რთული სიტუაციებშიც ვყოფილხართ, მაგრამ მომდევნო ეტაპზე მინც გავდიოდით. მე არ ვამტკიცებ, რომ ილია იქნება, მაგრამ განმეორებითი მატჩისთვის უფრო მობილჩეზულები ვიქნებით", - განაცხადა ჰოლანდიის ნაკრების ფეხბურთელმა.

"რეინერსის" კაპიტანი ვერ ითამაშებს

"გაზაგო რეინერსის" კაპიტანი ბარი ფერგერსონი ვერ ითამაშებს შოტლანდიის ჩემპიონატის მატჩს "სელტიკს" წინააღმდეგ. 28 წლის ფეხბურთელი ბოლო დროს გუნდთან ერთად არ უვარჯიშობდა. სეზონის ბოლოს კი მას ტრავმირებულ ტერფზე ოპერაციას გაუკეთებენ.

ლუკო "მონაკოში" ითამაშებს

ხორვატიის ნაკრების ნახევარმცველი იერკო ლუკო მსოფლიო ჩემპიონატის შემდეგ კიევის "დინამოში" აღარ დაბრუნდება და ახალ სეზონში "მონაკოს" ღირსებას დაიცავს. ორი კლუბის ხელშეწყობილია ერთმანეთს შეხვდა და მოლაპარაკებით კმეყოფილი დარჩა. ლუკო თავის ახალ კლუბთან სამწლიან კონტრაქტს გააფორმებს.

"ჩელსიში" ერთადერთი პორტუგალიელი დარჩება

ლონდონის "ჩელსის" მთავარმა მწვრთნელმა ჟოზე მოურინიომ განაცხადა, რომ არ აპირებს ხელი შეუშალოს თავის თანამემამულეს, ცენტრალურ მცველ რიკარდო კარვალოსს, თუ ის მადრიდის "რეალს" გადავა. კლუბს აგრეთვე დატოვებს მოსკოვის "დინამოში" ივარით აყვანილი მანჩე. ლონდონელები არ აპირებენ ფეხბურთელში ხუთი მილიონი ევრო გადაიხადონ, რადგან მიანიშნავს, რომ პორტუგალიელი გუნდს არ გამოადგება. ამრგებდა, ზაფხულში "ჩელსის" პორტუგალიელი კოლხა ორ წარმომადგენელსაც შეუხედავდა. გუნდში დარჩება ჟოზე მოურინიო და მცველი პაულუ ფერერა.

რუმეულდტი "ტრომსოში" დაბრუნდა

ნორვეგიის ნაკრების ყოფილი ფორვარდი სიგურდ რუმეულდტი ენის "აუს-ტრიამში" გატარებული ხუთი სეზონის შემდეგ შოტლანდიურ "ტრომსოს" დაბრუნდა. 33 წლის ფეხბურთელმა, რომელიც თავის დროზე "რუსენორგისა" და სან-ტანდერის "რანინგის" ღირსებას იცავდა, "ტრომსოსთან" 2008 წლამდე გააფორმა კონტრაქტი. რუმეულდტი თავის ახალ კლუბს იენისიდან შეუერთდება, როცა "აუსტრასთან" მისი მოქმედი კონტრაქტი ამოიწურება.

"დუისბურგის" მცველი დაიმტკრა

"დუისბურგის" 26 წლის მცველს ნეკატ აიგუნმა მტკივნა მუხლზე ოპერაცია გაუკეთეს და, როგორც ჩანს, სეზონის ბოლომდე ვეღარ ითამაშებს. შეგახსენებთ, რომ "დუისბურგს", რომელიც ამჟამად ბუნდესლიგის სატურნირო ცხრილში ბოლო ადგილზეა, ოთხი მატჩი დარჩა სათამაშო.

"შტუტგარტი" ლიუბოის შეისყიდის

გერმანული "შტუტგარტი" აპირებს საფრანგეთის ასე-დან შეისყიდოს სერბი ფორვარდი დანიელ ლიუბოი, რომელიც გერმანულ კლუბში ივარის წესით თამაშობს. "ჩვენ მისი თამაშით ძალიან კმაყოფილი ვართ. თვითონ დანიელ კი ამბობს, რომ ჩვენთან დარჩენა სურს", - განაცხადა "შტუტგარტის" გენერალურმა მენეჯერმა ჰორსტ ჰელდტმა. ფრანგები ფორვარდს 2 მილიონ ევროდ აფასებენ.

ლიპში ინძაგი გერმანიაში უნდა წაიყვანოს

"მილანის" ნახევარმცველი კაკა მიონჩესს, რომ მარჩელო ლიპი უბრალოდ ვალდებულია იტალიის ეროვნულ ნაკრებში მიიწვიოს ფილიპო ინძაგი. "მილანის" ფორვარდს იტალიის ნაკრებში მას შემდეგ აღარ უთამაშობა, რაც ნაკრებს მარჩელო ლიპი ჩაუდგა სათავეში, ანუ 2004 წლის შემდეგ. "მწამს, რომ ლიპი ინძაგის უფურადღებოდ არ დატოვებს. ის ისეთი ფეხბურთელია, რომელიც ფეხბურთისგან მუდმივად სიამოვნებას იღებს", - შენიშნა ბრაზილიელმა, - ის ყოველი ბურთისთვის საფინანსო სასტენდინად იძრიბოებს. ეს ის ფეხბურთელია, რომელიც არც ერთ გუნდში არ დაიკარგება".

"ზარსასთან" ამტკრად უკეთ ვითამაშებთ

იტალიელ ჟურნალისტებთან საუბარში ფილიპო ინძაგიმ განაცხადა, რომ სურს ითამაშოს იტალიის ჩემპიონატის მატჩი "მესინას" წინააღმდეგ და შემდეგ "ნოუ-კამპზე" "ბარსელონასაც" გაეჯიბროს. "მე სურდა ბოლომდე მოეწინააღმდეგე ვარჯიშშიც მივიღე მონაწილეობა. ვითამაშებ თუ არა "მესინას" წინააღმდეგ, ამას ექიმები გადაწყვეტენ. მე ზომ მთელი კერა ლიგინში ვიწევი", - აღნიშნა ფორვარდმა, - ჩვენ ვითამაშებდა ველით "ბარსელონასთან" განმეორებით შეხვედრას. იმედი მაქვს, მოთამაშებ. გულდასანწყევტი იყო სამშაბათს ვაშართული მატჩის ყურება. მე გუნდს ვერ დავებმარე. რას ვიტყვი ჯორდინოს თამაშზე? ფეხბურთელებს შეეძლოთ განიკითხავენ. ალბერტომ კი კარგი მატჩი ჩაატარა. დარწმუნებული ვარ, განმეორებით შეხვედრაში უკეთ ვითამაშებთ და იმაზე მეტსაც ვაჩვენებთ, ვიდრე შეგვიძლია".

სოლარი მადრიდში დაბრუნდას აპირებს

სანტიაგო სოლარი, რომელმაც წლევანდელი სეზონი მილანის "ინტერში" გაატარა, ესპანეთში დაბრუნებას აპირებს. არგენტინელი მლანურ კლუბში მადრიდის "რეალიდან" შარშან აგვისტოში გადავიდა, მაგრამ თავი ვერ გამოიჩინა. უფრო სარწმუნოა მისი "ატლეტიკოში" გადასვლის ვარიანტი. ესპანელები დიდა ხანა ეძებენ ამანტირო მანისინის შემცვლელს (მანსინი "რომამში" გადავიდა). სოლარის კონტრაქტი "ინტერთან" 2008 წლამდე გაგრძელდება. ამ შეთანხმების მიხედვით ის წელწინადმი 1,4 მილიონ გირვანჯა სტერლინგს გამოიმუშავებს.

კრეიგ პატრიკმა "პიტსბურგი" დატოვა

კრეიგ პატრიკმა, რომელიც 17 წლის განმავლობაში მუშაობდა "პიტსბურგ პინგვინის" გენერალური მენეჯერის პოსტზე, კლუბი დატოვა. მისი კონტრაქტი პიტსბურგის ინფრასტრუქტურის განვითარებას ითვალისწინებდა. ამის შესახებ ინფორმაცია "პინგვინების" აღმასრულებელმა დირექტორმა კენ სოიერგამ გაავრცელა. "ჩვენ მადლობელი ვართ კრეიგის იმისთვის, რაც მან 17 წლის განმავლობაში გააკეთა. მადლობას ვუხდით მას სტენლის თასის ორჯერ მოგებისთვის, მაგრამ დირექტორთა საბჭო მიიჩნევს, რომ ცვლილებების დრო მოვიდა", - განაცხადა სოიერმა.

www.interes.ge
სიასლე ინტერნეტის მომსახურებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია
გაიხსნა ახალი ქართველთა ინტერნეტის სისტემა. გვესტუმრეთ და მიიღეთ თქვენთვის საჭირო ინფორმაცია
გვებ კატალოგი, ახალი ამბები, ინტერნეტ რადიო, ინტერნეტ TV, გურმანი, sms-ების უფასო გაგზავნა, ონლაინ თამაშები, Chat, უფასო პროგრამები, მისალაცი ბარათების გაგზავნა და სხვ.

ცენტრ ჰონიტ ჯგუფი
ინცებს თბილისის ელიტარულ უბნებში
პატარა სახლების მშენებლობას მთანმინდა, სოლოლაკი, ავლაბარი, ხარფუხი და სამების ეკლესიის მიმდებარე ტერიტორიაზე.
სხვა მიმდინარე მშენებლობებს თბილისის ყველა უბანში, ასევე ბათუმში, გუდაურში და ბაკურიანში.
განვადება უპროცენტოა.
მსურველები დაგვიკავშირდნენ:
რუსთაველის პროსპექტი 48. ტელ.: 92-20-80, 99-67-69, 899 46-92-22, 899 46 51 21, 893 34 20 02, 899 96 96 57.

ნაუტილუსი
გათავაზობთ:
- აღმოსავლური მედიცინის ცენტრი
- სარეაბილიტაციო-რელაქსაციური SPA ცენტრი
- მარადიული ახალგაზრდობის საწყობი "კედრის სახლი"
- ნონაში კლუბის ახალი უნიკალური პროგრამა
- "STARMASTER"-ის და "NAUTILUS"-ის უახლესი თაობის ტრენაჟორებით აღჭურვილი ფიტნეს კლუბი
- ულტრათანამედროვე რეაბილიტაცია და SPA ცენტრი
- ულტრათანამედროვე გერმანული; სამკურნალო აბზანები და ტალახები, SPA კუფსული
- უახლესი გერმანული ვერტიკალური და პორიზოტაბული სოლარულები
მისამართი: ი.ჭავჭავაძის 78
ტელ: 22 56 26 23 56 26
E-mail: info@nautilus.ge reception@nautilus.ge

სიასლე გამაჯანსაღებელი ცენტრ "ნაუტილუსი"
გაიხსნა აღმოსავლური მედიცინის ცენტრი, სადაც მომსახურებას გაეწევენ უმაღლესი კვალიფიკაციის მქონე სპეციალისტები: საერთაშორისო სუ ჯეო აკადემიის მასწავლებელი სიმონ გორელაშვილი, ანდრო სამხუთაშვილი, ლალი მუხიაშვილი და სხვ.
მკურნალობა ტარდება შემდეგი მეთოდებით: ჩინური მედიცინა, სუ ჯეო თერაპია, ტვისტ თერაპია, ელექტროპუნქტურა, ლაზეროპუნქტურა, მანუალური თერაპია და სხვა.
გნებათ განთავისუფლდეთ შემდეგი პრობლემებისაგან: ნევროზი; უნებლიე შარდვა; ნევრიტები და ნევრალგიები; რადიკულიტი; დისკოზი; მხედველობის, სმენის, ყნოსვის, გემოვნების, დაქვეითება; რეინოს დაავადება; ბრონქიტი, ბრონქიალური ასთმა; კუჭის და თორმეტგოჯა ნაწლავის წყულყოფანი დაავადებები; დიფუზური და ცენდროვანი ჩიყვი; საკვერცხეების ცისტა, მენსტრუალური ციკლის დარღვევა, ძვალსასხროვანი სისტემის ტრავმული დაზიანებები, თმის ცვენა და სხვა.
მომრძანდით აღმოსავლური მედიცინის ცენტრ "ნაუტილუსში"!
მის.: ი. ჭავჭავაძის გამზ. N78
ტელ.: 899 55 28 87, 22-56-26; 23-56-26
ელ. ფოსტა: info@nautilus.ge

24 საათი BRITISH AIRWAYS
შეაშვა "British Airways" - ის კითხვარი სწორად და მოიმა
სასტუმრო შერატონ მიტხის საცურაო აუზის ერთმნიანი აპონაშენი
ვიტორინისთვის საჭირო ინფორმაცია შეგიძლიათ მოძებნოთ British Airways -ის ვებ გვერდზე www.ba.com.
1. British Airways - ის მგზავრებს შეუძლიათ ელექტრონული ბილეთები ინტერნეტის საშუალებით დაჯავშნონ და შეიძინონ.
2. British Airways - ის საიტის www.ba.com -ის მომსახურების "Manage my Booking" - ის დახმარებით მგზავრებს ბორტზე სასურველი ადგილის დაჯავშნა შეუძლიათ.
3. თუ მგზავრმა ელექტრონული ბილეთი დაკარგა, მას შესაძლებლობა აქვს შევიდეს "British Airways"- ის ვებ გვერდზე და ნებისმიერ დროს ამოებტვლოს იგი.
4. British Airways - ის გრძელ მარშრუტებზე მიმავალ მგზავრებს, რომლებიც Executive Club"-ის ოქროს ბარათის მფლობელები არიან, შეუძლიათ მითროუს აეროპორტში Molton Brown"-ის სარელაქსაციო მომსახურებით ისარგებლონ.
სახელი:
გვარი:
E-mail:
ტელეფონი
მობილური
პასუხები გამოგზავნეთ გაზეთ "24 საათი"-ის მისამართზე: ქ. თბილისი, გამრეკელის ქ. N51. ან ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით: maia.chitai@actionprgroup.com. პასუხების მიღების ბოლო ვადაა 28 აპრილი.
გამარჯვებული გამოცხადდება გაზეთ "24 საათი" - ის 2006 წლის 1 მაისის ნომერში.
გამარჯვებული დასაშუქრდება სასტუმრო შერატონ მეტხი პალასის საცურაო აუზის ერთმნიანი აპონაშენით.
British Airways - ისა და 24 საათის თანამშრომლებსა და მათი ოჯახის წევრებს გათამაშებაში მონაწილეობის უფლება არ აქვთ.

Weekend

© ბაჭათი 24 საათი

შაბათ-კვირა
22-23 მაისი, 2006

**ფოტო
რეპორტაჟი**

**ჭაშმა-
რიტაბა
ღვინოშია**

2

შაბათის სტუმარი

**შევხედოთ
საზოგადოებას
ვირდავირ...**

3

გულახდილად

**ყველაფერი
ყვითელი
ჭინურის ბრალია!**

5

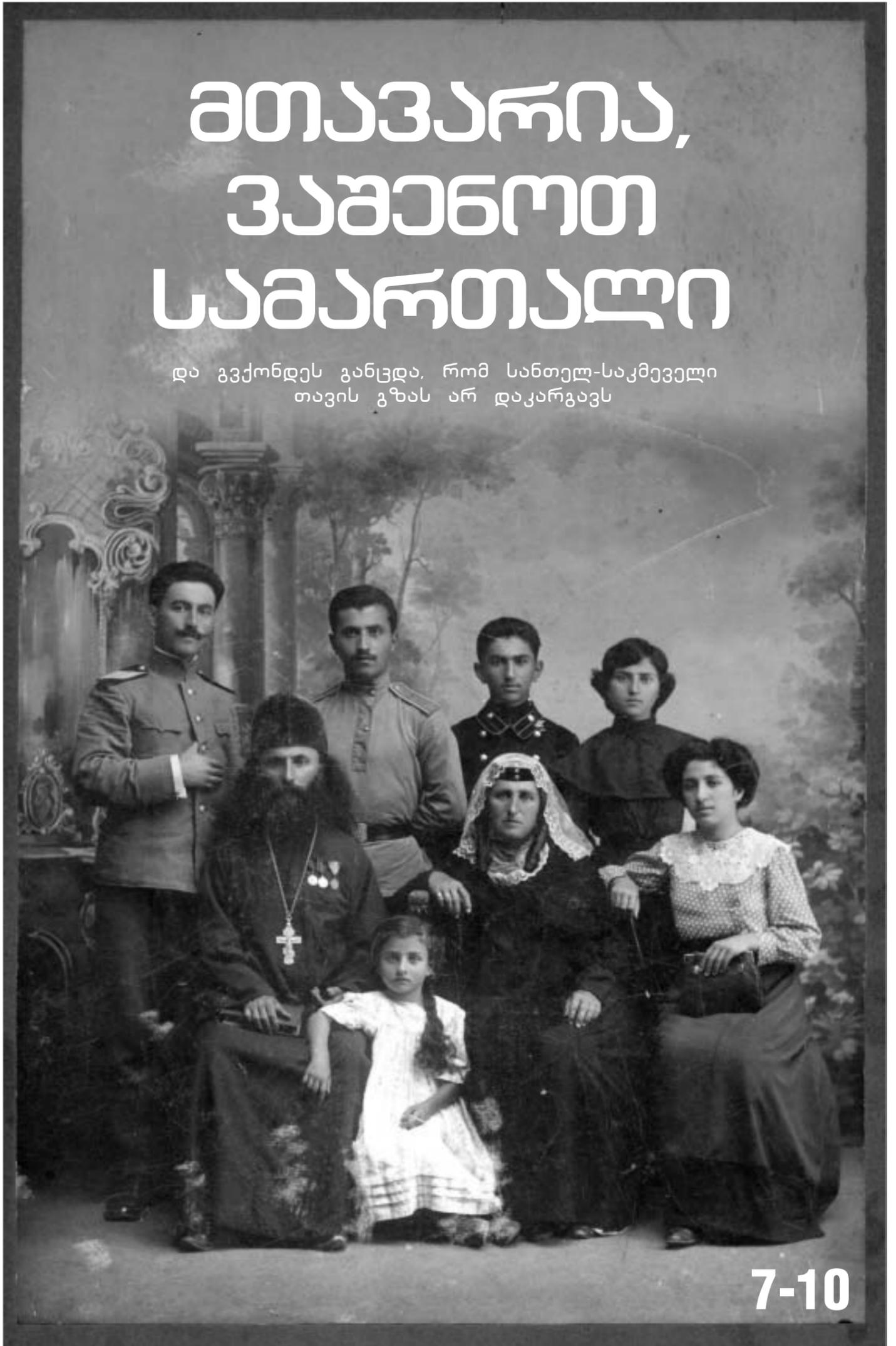
ინტერიერი

11

მთავარია, ვაშენოთ სამართალი

და გვეჩვენებს განცდა, რომ სანთელ-საკმეველი
თავის გზას არ დაკარგავს

7-10

ჭეშმარიტება ღვინოშია

იუსტინა მალნიკაძის ფოტოები

კომპანია SHUMI. სარდაფი, სადაც ღვინო მუხის კასრებში ინახება.

ქივი მარანი.

ნესტან ნიჟარაძე

ჯერ უცნობია, დროებით თუ სამუდამოდ, მაგრამ რუსულმა ბაზარმა ქართულ ღვინოზე უარი უკვე თქვა. ქართულმა მხარემ მომხდარი პოლიტიკურ ანგარიშსწორებად შეაფასა. რუსულმა მხარემ კი, იგივე ფაქტი საკუთარი ბაზრის დიდ რაოდენობით ფალსიფიცირებული, უხარისხო ქართული ღვინისგან განმეხდის კეთილშობილური სურვილით ახსნა. საქართველოს წინააღმდეგ რუსეთის მიერ გატარებული ამ მკაცრი ეკონომიკური სანქციის ერთმნიშვნელოვნად შეფასება, ალბათ, შეუძლებელია. თუმცა ცხადია, რომ მომხდარმა მნიშვნელოვნად შეარყია ქართული ღვინის პრესტიჟი, შელახა ეროვნული თავმოყვარეობა და ღვინის მწარმოებელი კომპანიების დიდი ნაწილის მომავალი კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა. უპრეტენზიო და ძალიან ერთგული რუსი მომხმარებლის გარეშე არსებობის პერესპექტივა მეღვინეობის კულტურის ერთერთ სამშობლოდ აღიარებული საქართველოსთვის და მისი ეკონომიკის განვითარებისთვის შოკის ტოლფასი აღმოჩნდა. და ვიდრე რუსი მომხმარებელი ხვანჭკარის და ქინძმარაულის სხვა ქვეყნის ღვინით ჩანაცვლებას ცდილობს, ქართული ღვინის კომპანიები ღვინის წარმოებას განაგრძობენ. მსოფლიოსთვის საკუთარი მეღვინეობის ხანგრძლივი და საამაყო ისტორიის შეხენებით, რუსეთზე განანწყებულნი საქართველო ახალი, მძლავრი ბაზრის ძიების გზას დაადგა. ჭეშმარიტებას კი ძიება არ სჭირდება. იგი ღვინოშია - ქართულშიც და არაქართულშიც.

კომპანია თელიანი ველი. ძარხნის ლაბორატორია.

კომპანია თელიანი ველი. მუშაში ღვინის შესანახ ოთახს ასუფთავება.

კომპანია GWS. ჭაჭის წარმოება.

თელავის ღვინის მარანი. ღვინის გადატანა ფრანგული წარმოების მუხის კასრებში.

ნოდარ ლადარია: შავხედოთ საზოგადოებას პირდაპირ...

სად არის ენა, რომლითაც მოვიდა
ეს ხელისუფლება?!

მაია ჭალაბანიძე

ლადარია ვენების კვირაზე

ეს ამოუწურავი თემაა. არც კი ვიცი, რომელი მხრიდან შეიძლება საუბარი... მართლმადიდებელი ეკლესია, თუ შეიძლება ასე ითქვას, არის აღდგომაცენტრული. აღმოსავლური ქრისტიანობისთვის მთავარი დღესასწაული აღდგომაა, დასავლეთში უფრო - შობა. რთულია იმაზე პასუხის გაცემა, თუ რატომ მოხდა ასე.

სინამდვილეში აღდგომა ქრისტიანობის პირველი დღესასწაულია და ყველაზე ძლიერია. შობა - როგორც მისი ქრონოლოგიური დადგენა, ასევე მისი აღნიშვნის დაწყება - აღდგომასთან შედარებით გაცილებით გვიანდელია. ჩვენთვის, ქრისტიანებისთვის მთავარი სადღესასწაულო დღე არის კვირა, რაც ბერძნულად უფლის დღეს ნიშნავს. ასევე ლათინურად "დომინიკა", რუსულად - воскресенье - ეს ქრისტეს აღდგომის ზეიმი და გახსენებაა. ყოველ კვირა დღეს ქრისტიანები აღდგომას იხსენებენ. შესაბამისად, პირველი ქრისტიანული დღესასწაული არის აღდგომა.

რატომ არის ასე? ეს ძალიან მარტივია - რას უბნებდა ქრისტიანობა ადამიანს? მთავარი ქრისტიანული უწყება, ანუ როგორც ახლა ამბობენ, მთავარი მესიჯი, ორი სიტყვაა - ქრისტე აღდგა. ეს არის ჩვენი სარწმუნოების მთავარი შინაარსი. პავლე მოციქული ერთ-ერთ თავის ეპისტოლეში ამბობს: თუ მე არ მზამს მკვდრეთით აღმდგარი ქრისტე, მაშინ ყველაფერი, რაც ამას მოყვება და რაც ჩვენ შეიძლება ვირწმუნოთ - არის უაზრობა.

სახარება, მონათხრობი ქრისტეს ცხოვრებაზე, სარწმუნოების შინაარსს გადმოგვცემს. ყველაზე ძველი მოთხრობა იყო იმაზე, რომ ქრისტე აღდგა - როგორ ავიდა ჯვარზე, როგორ ჩამოსხნეს ჯვრიდან, დამარხეს, მეორე მივიდნენ და საფლავი ცარიელი დახვდათ - ყველაფერი ეს არის მთავარი. დანარჩენი კი ამაზეა მიბმული. რომ დავაკვირდეთ ქრისტიანული ტექსტის შექმნას, აღმოვაჩენთ, რომ ყველაფერი აღდგომიდან იწყება - ესაა მთავარი ნუგეში ჩვენი. მთავარი ნუგეში არის ის, რომ ქრისტე აღდგა. რომ დაიბადა - ეს დანარჩენია.

ისტორიულად შობის თარიღი ასე დაადგინეს - ქრისტე ჯვარზე ებრაული პასეის დროს გარდაიცვალა, ეს იყო 25 მარტი. სრულყოფილების მოთხოვნა იყო, რომ მაცხოვარს დედამიწაზე ზუსტად 33 წელი უნდა დაეყო. გადათვალეს, რომ 25 მარტს ასევე უნდა მომხდარიყო მისი განკაცება, ანუ ჩასახვა. აქედან გამომდინარე, 25 დეკემბერი მისი დაბადების დღე გამოდის - ყველაფერი ისევე აღდგომიდან ითვლება და არა მისი დაბადებიდან.

რომელიმე წმინდანის გარდაცვალება ყოველთვის უფრო დიდი დღესასწაულია, ვიდრე დაბადება. მაგალითად, ორი გიორგობიდან გარდაცვალება უფრო მნიშვნელოვანია. გარდა ამისა, მუა საუკუნეების მოღვაწეების გარდაცვალებაზე უფრო მეტი ვიცით, ვიდრე დაბადებაზე. სიკვდილის დღე მნიშვნელოვანია. სოკრატე ამბობდა, ფილოსოფია სიკვდილის ხელოვნებაა. ადამიანი ამისთვის ემზადება,

სიკვდილია მისი მიზანი. ჯერ ერთი იმიტომ, რომ გარდაუვალია და მეორეც - ნერტილს უსვამს.

ქრისტიანობა გეუბნება, რომ ქრისტე აღდგა მკვდრეთით და შენც აღდგები. ამ კვირას ვენების კვირა ჰქვია. იგულისხმება საიდუმლო სერობა, მაცხოვრის ლოცვა გეტსიმანიამი, შემდეგ მისი დაპატიმრება, გვემა, ჯვარზე ასვლა, სიკვდილი, ჯოჯოხეთში ჩასვლა და შემდეგ მკვდრეთით აღდგომა. აღდგომა მთელ ამ ხორციელ სამიწეობას გადაფარავს. ეკლესიაში ამ დროს ძალიან ინტენსიური ლოცვაა, ყოველი ქრისტიანი გადის ამ გზას და ბოლოს, კვირას, წირვაზე, ლამისთვის დროს მთელი ეკლესიის საოცარი ძახლი - სიკვდილო, სად არის შენი ნესტარი?! ჯოჯოხეთო, სად არის შენი ძალა?! ის ალარ არის, იმიტომ, რომ ქრისტე აღდგა. მთელი ეს ლოცვითი დაძახებულება, დაღლილობა მწვერვალს აღწევს და ერთბაშად გაცემტვერდება, ფიზიკურადაც აღარ გრძობს დაღლილობას.

ეკლესიაზე

რატომღაც განსაკუთრებით მიყვარს ეკლესია მაშინ, როდესაც სახლის გარეთ, შორს, სხვა ქვეყანაში ვიმყოფები. იტალიაში, რუმინულ და ბერძნულ ეკლესიებში რომ მივდივარ, ასე მგონია, რომ შინ ვარ. ეს ზუნებრივია... ჩემი ორშაბათის ტექსტიდან ისე გამოდის, რომ რუსული ეკლესიის მტერი ვარ, სულ ამას ვაკრიტიკებ...

- ასე ამბობენ, რომ ქართულისაც მტერი ხარ...

- ეს ღმერთმა შეუნდოთ, ამაში არ ვერევი. ძალიან წინააღმდეგი ვარ რუსული გავლენისა საქართველოში, ეკლესიური იქნება ეს თუ პოლიტიკური. მაგრამ, ძალიან მიყვარს პატარა რუსულ ეკლესიებში შესვლა და მღვდელთან ლაპარაკი. იქ უცებ გრძობ თავს ისეთ გარემოში, რომელიც ნიგნძი წამიკითხავს. იქ მღვდელი გელაპარაკება, როგორც მღვდელი და არა როგორც ყოფილი ძველი ბიჭი, რომელზეც გაიფიქრებ - რატომ აცვია ამას ანაფორა და რატომ არ არის სადმე ეზოში ჩაცული... იქ სამღვდლოება ლაპარაკობს ისე, როგორც სამღვდლოებას შეეფერება. ვყოფილვარ რუსეთის მონასტრებში, სადაც შემოგთავაზებენ იქვე გამზადებულ სამონასტრო მურაბას, თაფლს... მახსოვს ლამისთვის ლოცვები რომის რუსულ ეკლესიაში. ეს იმით დამამახსოვრდა, რომ უცხად, ამ უცხო გარემოში ერთად აღმოჩნდა ამდენი შენიანი ადამიანი. იქ იყო პარიზიდან ჩამოსული მამა ვიტალი, რომელსაც სულ არ ეტყობოდა, რომ პარიზიდან ჩამოსული იყო. ქართულად რომ ვთქვა, სანყალი და სათნო ადამიანი იყო. მან წირვა ჩაატარა მარადიულ ქალაქში და იყო მაცნე ამ აღდგომისა.

ეს ყველაფერი თავისთავად ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან ყველას, ვინც ეკლესიას შეხება, ამგვარი კონკრეტული მოგონებები აქვს.

და დანარჩენი

- დავუბრუნდეთ ჩვენს ცოდვილ საქმიანობას... პრესობუდსმენობის სამი წლის განმავლობაში, ბევრი რამ დადებითი ითქვა შენზე, მაგრამ უფრო მეტი, ალბათ, უარყოფითი. ამას

გრძნობ? ერთი რამ ამ ჯგუფებს მაინც აერთიანებს - დამოკიდებულების მიუხედავად, შენს წერილებს კითხულობენ.

- მაინცდამაინც არ ვგრძნობ, რომ ვიღაცას არ ვუყვარვარ. უფრო სწორად, ამას ძალიან კონკრეტულად ვგრძნობ და ვიღაცასთან არის ხოლმე დაკავშირებული. ჩემი სუბიექტური შეგრძნებით ვფიქრობ, რომ ადამიანების უმეტესობას მოსწონს, რასაც ვაკეთებ. ჩემთვის უსიამოვნო ფაქტები ყოველთვის იბეჭდება გაზეთში და ამის წინააღმდეგი არ ვარ. ამავე დროს, ჯერ არ ყოფილა ისე, რომ ჩემგან გალიზიანებულ ადამიანს ჩემზე დიდი გავლენა მოეხდინა.

- როგორც გაზეთში წერენ ხოლმე - მოდი, გავისენოთ რომელიმე კონკრეტული შემთხვევა...

- მოდი. ეს არის ჩვენი ყოფილი თანამშრომელი მადი სერგებიაკოვა. ყოველთვის ვამბობ ამას - მე ვუპირისპირდები ტექსტებს და არა ადამიანებს.

- მაგრამ, ზოგჯერ პირადი შეურაცხყოფა იგრძნობა ხოლმე.

- კი, როგორ არა, თუ ამას მოითხოვს სიტყვა და ზოგჯერ მოითხოვს ხოლმე. სიტყვა შეხებასავეთაა - რიტორიკის წესები თუ მოითხოვს, ვემორჩილები. ხშირად ამას ვერევი, ხშირად კი სული ნამძლევეს ხოლმე. სხვათა შორის, ტექსტმა თუ არ ნაგლეკა, მწერალს ვერ დაირქმევ. თუ მთლიანად იმორჩილებ იმას, რასაც წერ, ესე იგი, არ ვარგისარ. ვარგისარ მაშინ, როდესაც ტექსტი შენზე მეტს აკეთებს. ასე რომ, ვუპირისპირდები ტექსტებს და არა ადამიანებს. ბოლოს და ბოლოს, ჩემი ყოველგვარი ჩარევის გარეშე მადი მიხვდა ამას და დღეს მასთან ნორმალური ურთერთობა მაქვს.

- მიხვდა და წერას თავი დაანება?

- არა. ერთ ხანს იყო გაურკვეველობა. მეორე ერთხელ დავეხედით და ვილაპარაკეთ... ასე მოხდა დათო ტურაშვილთანაც, დათო ქართველიმწიფილთანაც... ეს ადამიანები მეორე-მესამე დღეს სრულიად ნორმალურად მხვდებოდნენ.

- ამბობ, რომ შენზე მაინცდამაინც არ მოქმედებს უარყოფითი დამოკიდებულება, მაგრამ მკითხველის

ეს უარყოფითი განწყობა გაზეთზეც გადავიდა, რამდენიმე ავტორი დაკარგვეთ კიდევ. გარდა ამისა, არც ერთი ჩვენი უარნალისტი არ დარჩენილა შენი კრიტიკის მიღმა. როგორ გგონია, რა შედეგი გამოიღო პრესობუდსმენის არსებობამ?

- შემიძლია ვთქვა, რა მომცა ამან მე. შესაძლოა, ვიღაცასაც რაღაც მისცა, მაგრამ ეგ ჩემი სათქმელი არ არის. ერთი მხრივ, საკუთარი თავი შემიძლია შევადარო ისეთ ცხოველს, რომელიც ლემით იკვებება. ადამიანი, რომელიც ქმნის რაღაცას, ამ შემთხვევაში ტექსტს - დაუცველია, მიუხედავად ამისგან თავისუფალი არავინ არის და შესაბამისად, არც მე. ბოლოს და ბოლოს, ერთ რამეს მიხვდი - თუ არ არის რაღაც ფორსმაჟორული შემთხვევა და არ დაიბეჭდება რაღაც სასწაული, ადამიანი უნდა ჰქონდეს სისუსტის უფლება. ამას რომ შენ ამხნევ და თავად ვერა, ეს შენი უპირატესობა არ არის. ამიტომაც ყურადღება უფრო მეტად ჩვენს გარემომცველ სინამდვილეზე გადავიტანე, ვიდრე იმაზე, თუ როგორ ამუქებენ და სინამდვილს ჩვენი უარნალისტიები. არ შეიძლება უსასრულოდ გაგრძელებულიყო ის, რითიც დავიწყე. ეს ერთ დღეს უნდა დამთავრებულიყო. დამთავრდა კიდევ და მიმანჩნია, რომ ყველასთვის კარგად.

- როცა ამ საქმიანობას იწყებდი, თქვი, გაზეთებს არ ვკითხულობ, არ მაინტერესებსო. ახლა? შეიყვარე გაზეთები?

- ვერა, ვერ შევიყვარე. ვკითხულობ, მაგრამ მხოლოდ "24 საათს". შაბათს ვნერ ხოლმე ჩემს სტატიას და როგორც კი დავამთავრებ, ვივწყებ ხოლმე. ქართულ პრესას აკლია ანალიზი, ანალიტიკური მიდგომა. ამიტომ გაზეთები ჩემთვის საინტერესო არ არის.

- ანალიტიკოსები აკლია პრესასაც და საზოგადოებასაც.

- კი, გეთანხმები. სინამდვილეზე წარმოდგენას მაძლევეს ტელევიზია, რომელსაც ყოველ დღე არც ვუყურებ. ამიტომ, გაზეთის ნაკითხვა ზედმეტ შრომად მიმაჩნია.

- ამ სამი წლის განმავლობაში შეიცვალა?

- ორჯერ.

- ლადარია რევოლუციამდე და რევოლუციის შემდეგ?

- სხვათა შორის, კი. ოლონდ, ერთი მომენტია. პირველი ცვლილება მაშინ მოხდა, როდესაც არა მხოლოდ კულტურის, არამედ პოლიტიკის ბლოკის მიმოხილვაზეც გადავედი. როგორც ყველა ნორმალური, კეთილი ნების ადამიანი, შევარდნაძის რეჟიმის წინააღმდეგ ბრძოლაში ჩავერთე, ეს იყო პირველი ცვლილება.

შევარდნაძის რეჟიმის დროს იყო ასეთი შტამპი, როგორც საბჭოთა ფილმებშია - ომის დროს ვიცოდი, ვინ იყო მტერი... იქ მართლაც მინაგნად იყო გასაგები, ვინ იყო ცული და ვინ - არა.

მეორე ცვლილება ოდნავ უფრო წინ მოხდა... ნემბერი იყო გარდამტეხი, როცა ხალხი პარლამენტის წინ გამოვიდა. მიხვდი, რომ საჭიროა თვალყური ვადევნო არა მომხდარ მოვლენებს, არამედ, საზოგადოებაში გამოყენებულ ენებს. საზოგადოებაში მრავალი ენა გამოიყენება, მაგალითად, ადამიანები ლაპარაკობენ - "ძირს სოროსის ლაქები", ეს სინამდვილეში არის პაროლი, რომლითაც მსგავსი მსგავსს ცნობს. სხვა ენაზე სხვები ლაპარაკობენ. მაგალითად, არის ენა, რომელზეც მარტო ერთი ადამიანი, გიგა ბოკერია ლაპარაკობს.

შეხედოთ საზოგადოებას პირდაპირ...

- ამ ენას რა ქვია?
- გიგაბოკერიული.
- გქონდა ინტერვიუ ბოკერისთან და არ მომეჩვენა, რომ ის მხოლოდ მისთვის ცნობილი ენაზე საუბრობდა.
- ის ინტერვიუ, ბოლოს და ბოლოს, მე დავწერე, ვთარგმნე... იმას კი არ ვგულისხმობ, რომ ეს ენა ადამიანისთვის გაუგებარია, არა, უბრალოდ, ის გავრცელებული არ არის. არის კიდევ სააკაპულიური ენა...
- ამ ენებს რა აქვთ საერთო?
- რალაც საერთო აქვთ და სწორედ ამ საერთოსა და განმასხვავებლის მოძებნა და კლასიფიკაციაა საჭირო. რა შეიძლება მათ შორის საერთო და რატომ არიან ერთად ეს ადამიანები? რატომ არიან უცხად ერთად ლევან ბერძენიშვილი და მალვა ნათელაშვილი? ეს არის ენებისა და გარემოებების ერთმანეთზე ზედდება და მათი ურთიერთგავლენა - აი, ეს არის ახლა საინტერესო.

- თუ ამას მედიაციის ცეკვივად მოვიხსენიებთ, არც ერთი გარემოება არ აიძულებს "24 საათს", ერთ ენაზე ილაპარაკოს უმეტეს ქართულ გაზეთთან ერთად. შენი აზრით, რატომ მიდიან ამ დამოძიებაზე, თუ ასეთზე მიდიან, გამოცდილი, უკომპრომისოდ ცნობილი "რესპუბლიკელი" პოლიტიკოსები?
- ვფიქრობ, რომ სწორედ ეს არის ჩვენი საზოგადოების ძალიან დიდი უბედურება. ძალიან დიდი განსხვავებაა რეალურ და დეკლარირებულ ინტერესებს შორის.

- წინა ხელისუფლებებისგან განსხვავებით, ამ ხელისუფლების მიერ შეთავაზებულია რა ახალმა გარემოებებმა "აქცენტი" ეს "შეხვეტი" პარტია (გადავივი, მაგრამ 27 წლის გამოცდილების არც ერთი სხვა პარტია არ არის დღეს აქტიურ პოლიტიკაში)?
- ამ კითხვაზე, ჩემი აზრით, ზუსტი პასუხი უნდა მიქონდეს. უკმაყოფილების ძირითადი საგანი ამ ხელისუფლების მიმართ არის ის, რომ ამგვარი თამაშის წესები საქართველოში დღემდე არააის გამოუყენებია. ამ ახალი ხელისუფლების სახით მოქმედებს ერთგვარი უპიროვნო ძალა. სახელმწიფო ისეთ წარმონაქმნს ქვია, სადაც უპიროვნო ძალები მოქმედებენ - მაგალითად, ბიუროკრატია.

საპარლამენტო ოპოზიციის ბოიკოტის ერთ-ერთი მოთხოვნაა, გადადგეს მერაბიშვილი. ეს არის სასონარკვეთი ძალის და დავიბრუნეთ ადამიანები! დავიბრუნეთ დამნაშავეები! დავიბრუნეთ ის, ვისაც თავში უნდა დაეარტყათ! იმიტომ, რომ ისინი, ვინც საკუთარ თავს ოპოზიციას უწოდებს, მიჩვეულები არ არიან, უპიროვნო ძალასთან შიშით დასაყრდენი. სააკაშვილმა მოახერხა და საქართველოში შექმნა პირველი პოლიტიკური პარტია, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით.

- რომელიც ერთი სახე აქვს?
- არა, მაგრამ ეს მოქმედებს, როგორც აბსტრაქტული ძალა. როგორც საშინელებათა ფილმში - მოდის რალაც მოჩვენება, ამ მოჩვენებას ესერიან ბოთლებს, ეს ბოთლები გადის სხეულში, ვერ პოულობს წინააღმდეგობას, ის მოდის და გახრჩობს - ასეთი მდგომარეობაა. ეს არის ყრუთა დიალოგი, ისინი სხვადასხვა ენაზე ლაპარაკობენ. დააკვირდით - მიუხედავად ერთგვარი ექსცენტრულობისა, სააკაშვილი ამბობს, რომ მზად ვართ დიალოგისთვის. მაგრამ, ჩვენს ენაზე ილაპარაკეთო. ის ამბობს - ნუ მეუბნებით, რომ ვილაც არის ნაძირალა, ასეთი ლაპარაკები სამზარეულოში... ამავე დროს, ის ხალხს ელაპარაკება, როგორც ჯანმრთელი პოპულიტი. რა თქმა უნდა, ჩვენ მართლმადიდებელი ვართ, როდესაც ამ ხელისუფლებას ვსაყვედურობთ, მაგრამ ერთი რამ არ უნდა დავუკარგოთ - მათ შექმნეს აბსტრაქტული ძალა.

- სხვა თანამედროვე ქვეყნებს თუ გადავავლებთ თვალს, ამგვარი ძალა სად არის?
- ევროპაში - ბიუროკრატია, ამერიკაში - ლიბერალური დემოკრატია. ამ თვალსაზრისით, ჩვენი ხელისუფლე-

ბა რბილია, სუსტია, აკლია საკუთარ თავში დარწმუნებულობა და ამის ბრალია, რომ არ მოდიან, არ გელაპარაკებიან, თითქოს, ფეხებზე კიდიან და გიგაბოკერიული ენაზე საუბრობენ.
- რალაცნაირად, ბუნებრივი პროცესია - ამდენ ხანს არც არაფერი იძვროდა და ეს გზაც უნდა გაეივროს. ოპოზიციის ნელ-ნელა სწავლობს ამ სიახლესთან ბრძოლას?
- არ ვიცი, რას სწავლობენ. ვფიქრობ, რომ გუშინდელი არიან. ერთადერთი სავალალო, რაც შეიძლება მოხდეს - საქართველოში შემოვიდეს გარე და დიდძალი ფული.
- გარე ძალა ყოველთვის რუსეთია ხოლმე. ამ დიდ ფულს დახვედბა სუსტი ხელისუფლება...
- დიახ, და ეს ძალიან საშიშია. ყველაზე მეტად ფულიანი ქართველების მემონია, იმიტომ, რომ ისინი არ არიან მდიდრები. არსებობენ ფულიანი ქართველები, მაგრამ მდიდარი ქართველები,

- ამ ხნის განმავლობაში მივხვდი, რას ნიშნავს პასუხისმგებლობა. ეს ყველაზე ვიცი ხოლმე, მაგრამ ამის აღება ყოველ კვირას მიწევს და თან ვიცი, რომ არიან კონკრეტული ადამიანები, ვის აზრსაც ვაფასებ. არ მინდა, მათ გამოვიტყუოთ იმაში, რომ ან კოჭს ვუგორებ ვინმეს, ან სხვა ინტერესი მაქვს, ან რალაცის შემთხვევა... აქ ვგრძობ პასუხისმგებლობას. ისინი ჩემთვის საზოგადოებას ასახიერებენ და ნურავინ იტყვის, რომ ერის წინაშე გრძობს პასუხისმგებლობას.
- ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროფესორის თანამდებობა მიიღე, როგორც ვიცი, ადრე ქრისტიანული სახარებებისა და შუა საუკუნეების სოციალური სამყაროს კურსი მიგყავს. უნივერსიტეტში არ დაბრუნდები?
- ჩვენი, სოციოლოგიისა და ფილოსოფიის ფაკულტეტი ახალ პრინციპებზე ორი-სამი წლის წინ იყო რეფორმი-

საბამისად, შემიძლია ვთქვა, რომ მოვიპოვე ადამიანები, რომელთაც უფრო მეტი რამ მაკავშირებს, ვიდრე "ტუსოვკა"...
- ისე, გიყვარს "ტუსოვკები"?
- არა და ვერ ვიტან, როდესაც ეს "ტუსოვკები" ტელეეთერში გადმოდის.
- ტელეეთერში გადმოდის არ გიყვარს?
- ვფიქრობ, რომ ცხოვრების ამ მხარეს კბილი უნდა გავუსინჯო. ვფიქრობ, თავად შევადგინო პროექტი, რატომაც არა? უარი გადაწყვეტი არ იქნება. მინდა შეერთდეს ორი რამ - სერიოზულობა და სიმწვავე. ჯერ-ჯერობით ვერ ვხედავთ ამ ერთიანობას. საზოგადოებრივ არხზე ჩვენ ვხედავთ რალაც მცდელობებს, რომ იყოს სერიოზული გადაცემები, მაგრამ ეს ჯერ მხოლოდ ფრიალსანთა საუბარია. სიმწვავე კიდევ სკანდალს, უზრდელობას, ყვირილს და თავხედობას ჰქვია. ამ ორის ერთად გაკეთება საკმაოდ ძნელია.

როგორც იყენებ სარაჯიშვილი, ძმები ზუბალაშვილები - არ არსებობენ.
- მახსოვს, ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალებასთან დაკავშირებით დაწერე, რომ ეს იყო თითქმის ერთადერთი ადამიანი, რომელიც შენს ნაწილს კითხულობდა, რომ სწორედ ამ მისამართი წერილი წერილებს. ახლა რას გრძობ?
- ახლა მაგაზე არ ვფიქრობ, რადგან საკმაოდ დრო დამჭირდა იმისთვის, რომ მისი სიკვდილის შედეგ გარეზე მოვსულიყავი.
- თქვენ მეგობრობდით?
- არა, მე მას შევხვედრივარ და ყველაფერთან ერთად, ის იყო ინტელექტუალი ამ სიტყვის სრული გაგებით. არ ვიცნობ საქართველოში მასზე უფრო პრეზენტაბელურ ადამიანს, ამ სიტყვის საერთაშორისო გაგებით.

- რიტორიკის კანონების გარდა, რა პრინციპებით ხელმძღვანელობ კრიტიკისას?
- ორი ძირითადი პრინციპი მაქვს - ინტელექტუალური თვალსაზრისით სალი აზრი და იდეოლოგიურით - ლიბერალური დემოკრატია. დანარჩენი ფორმის საკითხია, ფორმას კი გარემოებები მკარნახობს. ხანდახან ასოციაციურად რალაც გამახსენდება და იქიდან ვინწყებ თამაშს. ძირითადად მაინც ორ რალაცაზე ვფიქრობ - როგორ დავინყო და რით დავამთავრო.

- ხშირად ეს ერთი და იგივეა ხოლმე.
- რადგანაც დროში ვარ შეზღუდული, ყველაზე ადვილი გამოსავალი ესაა და იმიტომ.
- მთელი ამ საუბრის მანძილზე იგრძნობა და მაინცდამაინც არც მალავ იმას, რომ შენი პუბლიცისტიკა გავლენას ახდენს საზოგადოებაზე. შენ როგორ შეგცვალა ამ საქმიანობამ?
- არის ასეთი ძირძველი ქართული სიტყვა - "გაიასნება". "გაიასნდა" ვინ ვინ არის. სოკრატემ იცოდა - ყველაზე კარგი სვლა არის პროვოკაცია... შე-

რებული და ეს ჩემთვის ნაცნობია. უნივერსიტეტში კი არ დავბრუნდები. ჩემთვის იქ დაბრუნება დროის და ენერჯის კარგვა იქნება. იქ არ არის ასეთი გარემო. აქ არიან სტუდენტები, რომელთაც ჩემი ესმით და სწავლობენ ისე, როგორც უნდა ისწავლონ. ამისთვის ვარ და ეს მინდა. უნივერსიტეტში რომ წავიდე, ვის უნდა ვეჭიღო? ნესტან კირთაძეს? რაში მჭირდება ეს?
- 2002 წელს, ინტერვიუში მითხარი, რომ ცხოვრება რამდენჯერმე გამოიცვალე - როცა ფიზიკოსობას დანებებოდი თუ და სასულიერო აკადემიაში ჩააბარე, შემდეგ როცა რომში გადახვედი და მესამედ, როცა იტალია-ნისტი გახდი. ისიც დასძინე, რომ ყოველი ეს ცვლილება შენთვის, გარკვეულად, უკან დახვევა იყო. ამ გაზეთში მუშაობა იყო ცვლილება და უკან დახვევა?
- არა, არ იყო უკან დახვევა. ეს იყო სიახლე, რომელიც ჩემს ცხოვრებაში გარედან შემოვიდა და მისაღები და საინტერესო აღმოჩნდა. ამან მომიტანა ის, რაც სხვას არაფერი მოუტანია - ცნობადობა საზოგადოებაში. ამას ახალ სტადიაში გადავყავარ, ცხოვრებას ცვლის. უნდა ითქვას, რომ საკმაოდ ნორმალურად მოვიწევე და ამ მხრივ სრულიად დავკმაყოფილდი. გავიფართოვე მეგობართა წრე და ერთგვარად სასიამოვნოდაც. ვგრძობ, რომ მიუხედავად ჩემი წარსულისა, კოლექტივში არავისთვის არ ვარ უცხო და მიუღებელი.

- მაშინ ისიც თქვი, ომბუდსმენი არის ადამიანი, რომელიც იკრებს იმით, რომ ისერისო... რა მოიკრიბე?
- არის ასეთი ძირძველი ქართული სიტყვა - "გაიასნება". "გაიასნდა" ვინ ვინ არის. სოკრატემ იცოდა - ყველაზე კარგი სვლა არის პროვოკაცია... შე-

ყველაზე ახლოს ამასთან მივიდა გოგი გვახარია გადაცემით "ესიკო", რომელიც თავისი არსებობის ბოლო პერიოდში უკვე დალილიობასაც განიცდიდა. გადაცემა დაბერდა, მაგრამ იქ იყო სერიოზულობის კარგი საფუძველი კინოხელოვნების სახით, სიმწვავისთვის კი - გარემოებები. მაგრამ, მოდით შევხედოთ საზოგადოებას პირდაპირ, ხუ მოვიმართო კინოხელოვნების ნიმუშებს. ჩემი მიზანი იქნება გავარკვიო, ვართ თუ არა მომნიშვნელო იმისთვის, რომ სერიოზულობა და სიმწვავე შევადგინოთ საკუთარი ძალებით, აქ, ჩვენს მიუდანხე.

- თუ ჩემი აზრი გაინტერესებს, შენი სატელევიზიო გამოხატვები გაცილებით სუსტია, ვიდრე საგაზეთო პუბლიკაციები, ტელევიზორში ფრთხილად ისე ვერ შლი...
- არა უშავს, გვეც ჩვევის საკითხია. მახსოვს, ჩემი ახალგაზრდობიდან ძალიან ლამაზ გოგონებს მოსწონდათ ენამორფული ბიჭები, რატომ, არ ვიცი...
- როგორი ქალები მოსწონს ჭკვიან კაცებს?
- ქალებთან ყოველთვის მეგობრობა გამოვიდოდა, უფრო მეგობარი ვიყავი, ვიდრე სატრფო. სხვაგვარად კი მინდოდა ხოლმე.

ამ მხრივ განსაკუთრებული გემოვნება არ მაქვს. ურთიერთობის საკითხია. რაც დრო გადის, ერთ რამეს ვხედავ - საქართველოში უფრო მეტად არიან კარგი ქალები, ვიდრე კარგი კაცები. ახალგაზრდობში გოგონები ნაკლებად მიმართავენ ქალებს. ახლა უფრო ადვილად ვსაუბრობ ქალებთან, ვიდრე კაცებთან.
- მეგობარი კაცების აზრი უფრო გვას სიმართლესთან თუ მეგობარი ქალების? სალი აზრი ქალებად და კაცებად იყოფა?
- როგორ არ იყოფა... შემიძლია

ვთქვა, რომ ზოგ ქალს უფრო ძლიერი ინტელექტი აქვს. შეკითხვას დაგისვამენ ისეთს, რომელიც ყველა ლოგიკას ანგრევს და ახალ პერსპექტივას ხსნის. კაცისგან ვიცი, რასაც ველოდები, ქალს ვერ განსაზღვრავ.
- როგორები არიან შენი სტუდენტები, ახალი თაობის გოგონები?
- შინაგანი თავისუფლების გაცილებით უფრო მაღალი დონე აქვთ. ქალებზე ამან უკეთ იმოქმედა, ვიდრე მამაკაცებზე, ესენი ამან დააბნია. ახალგაზრდა ბიჭები უფრო გამოეკიდნენ ძველ დროს, უფრო კონსერვატორები არიან, ვიდრე გოგონები. ახლა რომ ყოველთვის ჩემი სტუდენტების ასაკის, ჩემთვის უფრო საინტერესო იქნებოდნენ, ვიდრე მაშინ რომ იყვნენ, ისინი.

- ხშირად შენი მკითხველი ჩივის, რომ ნებისმიერ საკითხს ეკლესიას უკავშირებ და ეს გამაღიზიანებლად ეჩვენება...
- რატომ არის გამაღიზიანებელი? ამას ორი მიზეზი აქვს - ერთი ცოტა სასაცილო - მთვრალი რომ ღამით სინებელი გასაღებს კარგავს და იქ კი არ უწყებს ძებნას, სადაც დაკარგა, არამედ იქ, სადაც ფარანი ანათებს. ნაწილობრივ ესეც არის მიზეზი, რადგან სინამდვილეში იქ მაინც რალაცას ვხედავ, ეს სფერო ვიცი.

უფრო სერიოზულად კი ვფიქრობ, რომ ეს არის ჩვენი ცხოვრების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სფერო საზოგადოებისთვის, რომელიც ჯეროვნად არ არის შეფასებული - საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისა და საერო სახელმწიფოს ურთიერთობას ვგულისხმობ. ახლა ჯაშუშობის თემაა მოდური და რომელიმე მტრული სახელმწიფოს იმ განყოფილების გამეფ რომ ვიყო, რომელსაც საქართველო აბარა, იცით, რას ვიზამდი? მაგნე ვავლენას მოვახდენდი 5-6-7 ადამიანზე სამღვდელთაში და დანარჩენი თავისთავად მოხდებოდა.

- რა ძვრებია ახალ ხელისუფლებასა და ეკლესიას შორის ურთიერთობაში?
- სამწუხაროდ... ადრე პრობლემები მწვავე იყო, ახლა კი ქრონიკულ ფაზაში შევიდა და დუნედ მიმდინარეობს.

გამბობთ, რომ ვართ დემოკრატიული სახელმწიფო და ჩვენი პრინციპები ლიბერალური ღირებულებებია. გადახედეთ ქართულ პრესას და ტელევიზიას, ვინ ფლობს ამას და ვინ აკონტროლებს, რომელი დისკურსია გამართული? რომელ ენაზე უნდა იმეტყველოს ამ ახლანდარმოქმნილმა ქართულმა სახელმწიფომ? ეს ენა არსებობს, ამით მოვიდა ეს მთავრობა, ეს ენა იყო ვარდების რევოლუციისას, სად არის ახლა? "კავკასიაზე" ერთ-ერთ გადაცემაში ახალგაზრდები ამბობდნენ, რუსი-ურბნისის კრება რომ მოიხდებოდა, არ იყო მართალი დავით აღმაშენებელი, რადგან არ შეიძლება მღვდლის კრიტიკა...
რომ დავუბრუნდეთ იმას, რითიც დავინყეთ - ქრისტიანობა, ეს სერიოზული არჩევანია. ამას უნდა მისდლო იმ ადამიანებმა, ვინც ეს ცხოვრებაში ჯვრის ტიპით დაიმსახურა. ამისთვის მარტო "მარტოუტკამი" პირჯვრის წერა საკმარისი არ არის. საზოგადოებაში სარწმუნოების სავალალოდ სუსტი და დაბალი მდგომარეობა უფრო მანაღვლელებს და მალიზანებს, ვიდრე ფანატიზმი. ამ იდეების გავლენა, ნახევრად წარმართული ფოლკლორის ღვთისმსახურებაში... ეს არ არის ქრისტიანობა. ამის კარგი მაგალითი ამ ბოლო დროს ვხედავ - გოგონები თბილისში, შუა ქუჩაში იცვამდნენ კაბას, მის ქვეშ იხდენდნენ მარგალს და შედიოდნენ ეკლესიაში...
- ენა, მამული, სარწმუნოება - რა უნდა დაემატოს ამ საუკუნეში?
- ლოზუნგების მოგონება ჩემი საქმე არ არის. ეს ლოზუნგი კი ჩემთვის ისტორიული ფაქტია.

- იდენტურობას ვერ გრძობ?
- ვერა. ჯერ მე კითხვის დროს სათვალეს არ ვმხარობ, არც ვაყარჯენი მჭირდება და არც ისეთი ინტელექტუალური ოჩოფებები, როგორც არის ლოზუნგები.

"ხა, ხა, ხაჲ!"

ხელისუფლებასა და საზოგადოებას, ხალხს შორის ურთიერთანგარიშის ჩაბარების, დიალოგის არსებობა-არარსებობის საკითხი, როგორც ქართული ტელევიზორის, ისე ბოლო პერიოდის კერძო საუბრების, კამათის მთავარი თემა გახდა. როდესაც პირველად ხელისუფლების წარმომადგენლები ინგა გრიგოლიას ტოკ-შოუში "რეაქცია" რამდენიმე კონკრეტულ საკითხზე ოპოზიციასთან კამათს არ დათანხმდნენ, სტუდიაში არ მოვიდნენ, პოლემიკაზე უარი განაცხადეს, ამას, როგორც თვით ინგა გრიგოლიას, ისე საზოგადოების ნაწილის მხრიდან მკვეთრი შეფასება მოჰყვა. მე პირადად მაშინაც ვფიქრობდი და ახლაც ვიმეორებ, რომ ამგვარი პროტესტი ჩემი, როგორც საზოგადოების რიგითი წევრის მისამართით ერთი ნუთია არ აღიქვამს. ხალხისგან განსხვავებით, ულტიმატუმის ენით მოლაპარაკე ოპოზიციასთან ობიექტური დიალოგის სირთულე, მგონია, დღევანდელი პოლიტიკური რეალობის ერთ-ერთი მთავარი პრობლემაა. რადიკალურად განსხვავებული ტონით მოსაუბრე საზოგადოება კი სულ სხვაგვარ პატივისცემას და მისდამი პასუხისმგებლობას იმსახურებს.

წინა კვირის გადაცემა "რეაქციაში" უმრავლესობის ლიდერმა მაია ნადირაძემ სწორედ საზოგადოების ერთ, მცირე ნაწილთან შეხვედრაზე, მათი შენიშვნების, მოსაზრებებისა თუ პრეტენზიების მოსმენა-პასუხის გაცემა-

ზე მზადყოფნა გამოხატა. მიუხედავად იმისა, რომ ამ კონკრეტულმა შეხვედრამ ყველასათვის უჩვეულოდ მშვიდად, ყოველგვარი ურთიერთშეურაცხყოფების, ყვირილისა და დაძაბულობის გარეშე ჩაიარა, რაც, ერთი შეხედვით, გადაცემას თითქოს ნაკლებად ეფექტურს, ყურებდას ხდის (ტელეკანადალებს ზედმეტად მივეჩვიეთ), ვთვლი, რომ ამ ტიპის პირველი შეხვედრა შედეგად და დებიუტისათვის საკმაოდ რეზულტატიურად აღმოჩნდა.

როგორც ყოველთვის, ნებისმიერ ტოკ-შოუში ხდება, პირადად მე, დროის უქონლობის, სათქმელის ბოლომდე, სრულად ვერ თქმის გამო უკმარისობის გრძობა დამჩნა, რომელიც ახლა, ამ რუბრიკის მეშვეობით მინდა ავიწახლავო.

პირველ რიგში, მაია ნადირაძეს საზოგადოებასთან ამგვარ შეხვედრაზე თანხმობა, გადაცემაში მონაწილეობა, მოთმინება და მეტ-ნაკლებად სწორად შერჩეული საუბრის ტონი მინდა დაგუფასო. ე.ი. საზოგადოებასთან ნორმალურ ტონალობაში საუბარი შესაძლებელი ყოფილა! არადა, დღევანდელი ხელისუფლების ნაწილის ერთ-ერთი მთავარი მიზუსი, ჩემი აზრით, სწორედ არაზუსტად შერჩეული საუბრის ტონია.

დაახლოებით ორი კვირის წინ, როდესაც ოპოზიციის ბოიკოტს კიდევ ორი დეპუტატი (რა მნიშვნელობა აქვს, როგორი?) მიუერთდა, პარლამენტის ვიცესპიკერმა მიხეილ მაჭავარიანმა ასეთი კომენტარი გააკეთა - "ხა, ხა, ხა!" არ ვიცი, შეიძლება მემღებ, მეჩვე-

ნება, შეიძლება ვაზვიადებ, მაგრამ რატომღაც მგონია, რომ ეს უცნაური "ხა, ხა, ხა!" სრულიად განსხვავებულ საკითხებზე პასუხად, თითქოს, არაერთხელ გაგვიგონია. სხვადასხვა მნიშვნელობის, სიმძაფრის არაერთი ისეთი მაგალითის მოყვანა შეიძლება, სადაც ეს "ხა, ხა, ხა!" უცვლელ ფონად ისმოდა. საზოგადოებისათვის აბსოლუტურად დაუსაბუთებლად, აუხსენლად ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ მინისტრის ხსენება - "ხა, ხა, ხა!" ავტორთან შეუთანხმებლად ძველი გადააქეთ - "ხა, ხა, ხა!" ასობით ადამიანი შემცირობაში ხვდება - "ხა, ხა, ხა!" საჯარო სადგომზე დაყენებული მანქანით რომელიმე მაღალჩინოსანი დასეირნობს - "ხა, ხა, ხა!" პიონერთა სასახლე სხვას გადაეცემა - "ხა, ხა, ხა!" და ა.შ. ნებისმიერი დანიშნული მინისტრი, იგულისხმება, რომ ადრე თუ გვიან, შეიძლება მოხსნილიც იყოს. ამაში უცნაური, მოულოდნელი ან ჯერ არგაგონიერ არაფერია. მიუხედავად მხოლოდ ის ტონია, რომლითაც ეს მოხსნა იყო განხორციელებული. დავით აღმაშენებლის ძეგლი, მე რომ მკითხო, ბევრად უფრო მომგებიან ადგილას გადაიტანეს და, შესაბამისად, არც ძეგლის ავტორს და არც საზოგადოებას არანაირი გაღიზიანება, შეურაცხყოფის გრძობა არ გაუჩნდებოდა, ეს გაუმართლებელი "ხა, ხა, ხა"-ს ტონი რომ არა. როგორც უკვე მოგახსენეთ, ძალიან ბევრი ისეთი მაგალითის მოყვანა შეიძლება, სადაც დამსახურებულად თუ დაუმსახურებლად, სამართლიანად თუ უსამართლოდ ელემენტარული განმარტების, ახსნის, საქმის ვითარებაში გარკვევის, გულწრფელო-

ბის ნაცვლად ერთი და იგივე ცინიკურ-მენტორულ-თვითდარწმუნებელი "ხა, ხა, ხა" ისმოდა. შეუდარებლად თავზედური "ხა, ხა, ხა"-ს მთელი კასკადი გირველიანის მკვლელობას მოჰყვა. მაგრამ, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში იგი საზოგადოების მტკიცე, უკომპრომისო ვერდიქტს შეეჯახა და ნამიერად ცინიკურიდან სულელურ-უსუსურ-საბრალოდ გადაიქცა.

ჩვენ ხომ თითოეულ წარმატებას ვგულშემატკივრობთ. ჩვენ ხომ თითოეულ წინადადებულ ნაბიჯს, გაკეთებულ საქმეს ვხედავთ, ვაფასებთ. საზოგადოებას კარგად ესმის, რომ ნებისმიერი რეფორმა, სიახლე, ცვლილება, ანომალიურ წარსულთან ბრძოლა სერიოზულ სირთულეებთან, ვიღაცის ფსევდოსიმულაციის დარღვევასთან, სწორ შემთხვევაში პროტესტთან, აგრესიასთან, თუ გნებავთ, ბრძოლასთან, არის დაკავშირებული, მაგრამ მიუხედავად ამ ყველაფრისა, მაინც გასაკეთებელი, გასატარებელია და ამაში მხარში გიდგევართ. მაგრამ თითოეულ სიახლეს, რეფორმას მოთმინებით აღსავსე განმარტება, ახსნა, სწორი, ფაქიზი მონოდედა და არა უაპელაციო ტონი ან მით უმეტეს მხოლოდ უკურეაქციის, წყნის გამომწვევი სულელური "ხა, ხა, ხა!" სჭირდება. იყავით მომთმენები, ავგისხენით, განგვიმარტეთ, დავისაბუთეთ, შეკითხვებზე პასუხი გაგვეცით, დაგვაჯერეთ. ჩვენ ხომ ასე გულწრფელად გვინდა გავიგოთ, დაგიჯეროთ, გვერდში დაგიდგეთ.

წინა კვირას მაია ნადირაძესთან შეხვედრა სწორედ ამ კუთხიდან იყო

ნიშანდობლივი. სწორედ ამიტომ, გიგა ბოკერიას მიერ რუსულ ბაზებთან დაკავშირებული დოკუმენტის დეტალური განმარტება არა მარტო ოპოზიციის, კონკრეტულად ივლიანე ხაინდრაავას, არამედ ჩემი მისამართითაც აღიქვია. დარწმუნებული ვარ, რომ ამ კვირის "პირველების" ეთერში გიგა ბოკერია პირველ რიგში სწორედ ქართულ საზოგადოებას ესაუბრებოდა და არა მხოლოდ თავის უშუალო ოპონენტს. გულახდილად უნდა გამოგიტყდეთ, რომ ოპოზიციის მიერ ამ დოკუმენტის დაწინაურება ცოტა არ იყოს დამაბნია, კითხვები გამიჩინა, რომლებზეც ამომწურავი პასუხი ერთ გადაცემაში გიგა ბოკერიასგან მივიღე. მივიღე, გავიგე, დავმშვიდდი და კიდევ უფრო მეტად დავეჯერე. ნუთუ ვინმე ფიქრობს, რომ ამგვარი ანგარიში რთული, დამლელი, არა-საჭირო ან მით უმეტეს უშედეგო იყო. დამერწმუნეთ, ბაზების უმნიშვნელოვანესი დოკუმენტიდან, განათლების რეფორმიდან დაწყებული, ძეგლის გადატანით, ბექაურის პარლამენტიდან წასვლის ან ციხის ბუნტის დაწყების ფეხმართი მიზეზის დასახელებით დამთავრებული, ყველა შემთხვევაში ასე სჯობს! გულწრფელია, მეცდომების უკომპლექსო აღიარება, ანგარიშის ჩაბარება, დეტალური განმარტება მხოლოდ დადებითი შედეგის მომტანი და მიზანმიმართული ერთობლივი წინსვლის წამახალი-სებელ-გამაიოლებელი იქნება.

და როდესაც საქართველო მართლაც იმ სიმაღლეებს მიაღწევს, რომლებზეც ყველა ერთად ასე ვოცნებობთ, აი, მაშინ კი ჩვენი ქვეყნის არაკეთილმოყურეებს ერთიანი დამცინავ-გამარჯვებელი "ხა, ხა, ხა!" ვუთხრათ.

მართლაც რომ, ОДНАКО!

თვით ნორმალური, ცივილიზებული, განათლებული, ელემენტარული გემოვნებისა და ეთიკის მქონე, ფსიქიკურად ჯანმრთელი რუსებისთვისაც კი სრულიად დისკრედიტირებული გადაცემა "ОДНАКО"-ს წამყვანის, ვინმე ლეონტივის მიერ საქართველოს პარლამენტის წევრის გვი თარგამაძის ინფანტილური, თეთრი ძაფით შეკერილი "მხილების" მცდელობამ, თუმცა, ისევე როგორც "მამილელების" შემდგომმა კომე-

ნტარამა და ცოტა ხნით ადრე კი "თავისუფალ თემაში" მისმა პირდაპირმა ჩართვამ, კიდევ ერთხელ თვალნათლივ დამარწმუნა, რომ "ნაბელავის" ან ქართული ღვინის ხარისხის შემონახვას, რუსებს საკუთარი მედიის ხარისხის შემონახვას უნდა ერჩივნათ. ქართული ღვინით ან ბორჯომით ჯერ არავინ მონადულა, აი, ლეონტივი კი ნელი მო-

ქმედების ძლიერი სანამლაგია, რომელსაც რუსები კვირიდან კვირამდე ნებაყოფლობით სისტემატურად ლეუბობენ.

ქართული მედიის მხრიდან კი, უბრალოდ, მიკვირს, მართლაც რომ დებილს, ამხელა მნიშვნელობას რატომ ანიჭებენ? ერთი გალოთებულ-გაინვალიდებულ-გაბოროტებულ-გაუბედურე-

ბული, დროსა და სივრცეში დაკარგული, ზნეობრივ კოდექსებში აბნეული კომპლექსარკი ვის "ამხელს", რაში გვინტერესებს? რა მნიშვნელობა აქვს?

არსებობს რაღაცა ტიპის ოპონენტები (ხმა-მალალი სიტყვაა!), რომლებიც ყურადღების, ან, მით უმეტეს, პასუხის ღირსნიც არ არიან.

Однако, მეორე მხრივ!..

ყველაფერი ყვითელი ჭიხურის ბრალშია!

თბილისის გალამაზება-მოვლის, გზების, ტროტუარების დაგების პროცესმა, როგორც იქნა, ერთ-ერთ ყველაზე გადატვირთულ და, ამავე დროს, მართლაც რომ საგანგაშო მდგომარეობაში მყოფ ბარნოვი-აბაშიძის ქუჩასაც მიაღწია. მიმდინარე სამუშაოებით გამოწვეული საცობების, დისკომფორტის მიუხედავად, ყველა ხედავს, რომ ეს ქუჩა მართლაც წარმოუდგენლად გამოიყურებოდა და სასწრაფო მიხედვას საჭიროებდა. ხეების შეჭრა, ტრო-

ტუარების, ბორდიურების გასწორება, "მრგვალი ბაღის" გალამაზება, განათება, მადრევის აღდგენა, ქვაფენილის დაგება, მანქანების საველ ნაწილში ასფალტის საფარული დაგება - ყველაფერი ეს ძალიან კარგი, აუცილებელი და გულწრფელად მისასალმებელია, მაგრამ თუ მოვლა, ბარემ ბოლომდე მოვლა იყოს! ირაკლი აბაშიძის ქუჩის ერთ-ერთ ცენტრალურ ნაწილში, სილაშაზის სალონ "ისი პარის" წინ ნლების განმავლობაში უპატრონოდ,

უფუნქციოდ მიტოვებულ უზარმაზარ, ოდესღაც ყვითელ, ახლა კი დაჟანგულ ჯიხურს, "ისი პარის" სოლაროუმის ასევე უზანგან რაღაც დანადგარს (მგონი, გენერატორს) თუ აიღებენ და მათ უკან მოზინადრე, ოტელოსავით შავი ფერის (ჭუჭყისგან) ბომჟსაც თუ მიაყოლებენ, საბავშვო ბაღისა და სკოლის თავზე მდებარე ტერიტორიის კი კატასტროფული ანტისანიტარიისგან განმეხდენ, ვაკელები კიდევ უფრო მადლიერები იქნებიან. თორემ ისე რა გამოდის, ქუჩ-

ის მოვლა-მონესრიგებას ვცდილობთ, ყვითელი ჯიხური კი დგას, ხუნდება, ყიანგება, გენერატორი, არავინ იცის, რას აკეთებს, მათ უკან მცხოვრები ვაკელი ბომჟი სახეზე სულ უფრო და უფრო შავდება, თავის მსგავს ბომჟებს სტუმრად ლეუბობს, ბუნკერებიდან ამოკრეფილი და იქვე კოცონზე შემწვარი ნარჩენებით უმასპინძლებს, "ისი პარისში" ყოველდღიურად მოსიარულე პარლამენტის თავმჯდომარის მრავალრიცხოვან დაცვას უმეგობრდება, ახ-

ლომასლო მცხოვრებ ბავშვებს აშინებს, მეზობლებს კი კოცონის წარმოუდგენელი ბოლის გამო ფანჯრების გაღების საშუალებას არ აძლევს.

ყველაფერი კი ერთი მახინჯი, უფუნქციო ყვითელი ჯიხურის ბრალშია!

P.S. ფოტოების გადაღება ბომჟისთვისაც მინდოდა, მაგრამ მისი აგრესიულობის შემეშინდა, თუმცა, ისევე როგორც ბურჯანაძის დაცვისა.

ახალი ექსკურსიები ძველ საქართველოში

თამარ ღვალაძე

თუკი ველური ბუნების მოყვარული ხართ და ისტორიული ძეგლების დათვალიერებაც გიყვართ, "უნივერსალ ტრეველი" უნიკალურ შანს გაძლევთ, უკეთ შეიცნოთ თქვენი ქვეყანა.

საქართველოში არსებული ტურისტული სააგენტოების უმრავლესობა უცხოელი ტურისტების მომსახურებაზეა ორიენტირებული. "უნივერსალ ტრეველი" პირველი კომპანიაა, რომელიც საქართველოში ექსკურსიების კულტურის დანერგვას ცდილობს.

კომპანიის დახმარებით, ყველა ასაკის ადამიანს შესაძლებლობა ეძლევა, საქართველოს ნებისმიერი კუთხე უპრობლემოდ მოინახულოს. ინდივიდუალური და ჯგუფური საექსკურსიო პროგრამები, ლაშქრობები, ექსპედიციები, სამთო ტურები, სამოყვარულო ალპინიზმი, ეს ყველაფერი კომპანიის მომსახურებაში შედის.

გამორჩეული და ახალი მომსახურება, რასაც "უნივერსალ ტრეველი" მოზარდებს სთავაზობს, საექსკურსიო პროგრამაა სკოლებისთვის. მოსწავლეების გართობაზე, ტრანსპორტით უზრუნველყოფასა და ბავშვების ხაერისხიან კვებაზე მთლიანად სააგენტო ზრუნავს.

"უნივერსალ ტრეველი 2005 წელს შეიქმნა. ერთი წლის განმავლობაში მარკეტინგული გეგმის მიხედვით ვსწავლობდით ბაზარს და აღმოჩნდა, რომ სხვა ტურისტული სააგენტოები მომსახურებელს სასკოლო ექსკურსიებს არ სთავაზობდნენ. თუ დააკვირდებით, საქართველოში ექსკურსიების მოწყობა არაორგანიზებულია. მოუწესრიგებელია კვების საკითხი, გიდი ან საერთოდ არ ჰყავთ, ან არაპროფესიონალიები ითავსებენ ამ საქმეს. უმეტეს შემთხვევაში ჩვენთან ექსკურსიები ღრობაში გადაიზრდება, საკვების ნარჩენებს ბუნებაში ტოვებენ. ჩვენ სკოლებს, ინსტიტუტებს და სხვა დაინტერესებულ პირებს პირველ რიგში ხარისხიანი, თანამედროვე ტრანსპორტით მგზავრობას ვთავაზობთ. ჩვენი გიდები ყოველი გასვლის წინ დამატებით ტრენინგებს გადიან. მათ აქვთ სპეციალური პროგ-

რამა, რომელიც ასაკობრივი ჯგუფის გათვალისწინებით ინდივიდუალურად იგეგმება," - ამბობს "უნივერსალ ტრეველის" დირექტორი კობა ქურდაძე. ეს არ არის სტანდარტული ექსკურსიამდლოის მომსახურება, რომელიც მხოლოდ ისტორიას გააცნობს მოზარდებს, არამედ, ის ბავშვების გართობაზეც იზრუნებს. აწყობენ კონკურსებს, გამარჯვებულები იღებენ პრიზებს - ნიგნებს ისტორიული ძეგლების შესახებ, კინოთეატრის ბილეთებს, მაისურებს, კე-

პებს და სხვა. იგივე პრინციპით შესაძლებელია დაბადების დღეების გადახდა, საერო და საეკლესიო დღესასწაულების აღნიშვნა.

შემკვეთს შეუძლია, თავად აირჩიოს მიმართულება, მომსახურების ფორმები და ვადები, ანუ რამდენდღიანი ექსკურსია სურს.

მაგალითისთვის გეტყვი, რომ ისტორიული მესხეთის მონახულებას ორი დღე ჭირდება და თქვენ შესაძლებლობა გეძლევთ, დაათვალიეროთ XII საუკუნის კლდეში ნაკვეთი ქალაქი ვარძია, ე.წ. - თამარის ოთახი, სადარბაზო, სალხინო, ნამლის სასახლე (აფ-

თიაქი), მრავალი მარანი და რამდენიმე საცხოვრებელი გამოქვაბული;

ზედა ვარძია - დარბაზული ეკლესია, დედათა მონასტერი; ვარძიის ტბა და მდინარე ვარძიანი (ე.წ. ჯავახეთის მტკვარი) - ადგილი, საიდანაც წმინდა ნინო საქართველოში შემოვიდა; X-XIII საუკუნეებში აგებული საფარა, რომელიც ცხრა დიდ და მცირე ეკლესიას მოიცავს; რუსთავი, ზოგიერთი ვერსიით შოთა რუსთაველის მშობლიური სოფელი. ტურის განმავლობაში კომპანია ასაკობრივი ჯგუფების გათვალისწინებით, გთავაზობთ სპეციალურ პროგრამას, რაც

მოიცავს ინტელექტუალურ, შემეცნებით, სპორტულ და გასართობ თამაშებს. ღამის გათევა შეგიძლიათ როგორც სასტუმროში, ასევე ბინაში, ეს უკვე თქვენს არჩევანზეა დამოკიდებული. ასეთი ტიპის მომსახურება თი-

თო ადამიანს 39 ლარიდან 87 ლარამდე დაუჯდება. შედარებით იაფია ერთდღიანი ექსკურსიები. მაგალითად, კახეთის დათვალიერება 19 ლარიდან 28 ლარამდე ჯდება. დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ, შევიდნენ შემდეგ მისამართზე: W, სადაც დანერგული მითითებული მარშრუტები და პირობები.

თუკი ექსკურსიაზე წასვლის სურვილს გამოთქვამთ, მინიმუმ 15 კაცი უნდა შეგროვდეს, სკოლებში კი სასურველია 30 ადამიანი. მათ, ვისაც ბუნებაში არ სურს სადილი, შეუძლია რესტორანი აირჩიოს. "უნივერსალ ტრეველი" ასევე გთავაზობთ ფოტოვიდეო გადაღებასაც.

კომპანიას თავისი ფილიალი აქვს ქუთაისში, ასევე იგეგმება ფილიალების გახსნა კახეთსა და აჭარაში. ამით რეგიონში მცხოვრებ ბავშვებს შესაძლებლობა ეძლევათ, სხვა კუთხეების მონახულებასთან ერთად, დედაქალაქში არსებული ისტორიული ძეგლებიც დაათვალიერონ.

"ჩვენი სურვილი იყო საქართველოში დაგვემკვიდრებინა ორგანიზებული, კულტურული ექსკურსიები. ყველაზე დიდი დაინტერესება კერძო სკოლებმა გამოთქვეს. 12 სკოლასთან უკვე გავაფორმეთ ხელშეკრულება. სკოლა, რომელიც ჩვენთან ხელშეკრულებას გააფორმებს, 50 პროცენტის ფასდაკლებით სარგებლობს. 30 ბავშვზე ზევითაც ფასდაკლებით სარგებლობენ. გვაქვს კვირის შემოთავაზება სეზონის შესაბამისად. ანუ არის ადგილები, სადაც მხოლოდ სეზონზე უნდა წახვიდეთ. მაგალითად, დავით გარეჯში ზაფხულში ძალიან ცხელა და თანაც ქვეწარმავლების საშიშროებაა. ამიტომ გაზაფხული ყველაზე ოპტიმალური დროა. ზამთარში კი მსურველს ყაზბეგის ალპური ბუნების დათვალიერება შეუძლია, გაზაფხულზე - ფლორა-ფაუნის. ექსკურსიების გარდა, ძალიან საინტერესოა სამოყვარულო და პროფესიონალური ალპინიზმი. რაფტინგი, ლაშქრობები და სხვა ნებისმიერი ტურისტული მომსახურება. ექსპედიციები გათვლილია ბიოლოგებზე, მცენარეების, ცხოველების მოყვარულებზე. ასეთ დროს საჭიროა სარეკომენდაციო წერილის წარმოდგენა," - გვითხრა კობა ქურდაძე.

ლაშქრობების დროს ყველაზე ხანგრძლივი ტური ფშავ-ხევსურეთში ეწყობა. აქაურობის დასათვალიერებლად 5-დან 14 დღემდეა გათვალისწინებული. კომპანია მსურველებს კარგვითაც უზრუნველყოფს.

"24 საათი" გთავაზობთ რამდენიმე ტურის მიმართულებას და ფასებს.

საექსკურსიო მიმართულებები (ერთდღიანი)

მისამართი	ტრანსპორტი	გაფ	პროგრამა	მუხეუმი	კვება	ფასი (ლარი)
თბილისი - ვერული (კაქეთის) სახელმწიფო მუზეუმი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	25
თბილისი - წმინდა	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	24
საქართველო - მთიანეთი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	35
თბილისი - მთიანეთი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	22
ქუთაისი - მთიანეთი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	33
თბილისი - ღამის ვანი (დ. ვერული) სახელმწიფო მუზეუმი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	23
თბილისი - ღამის ვანი (დ. ვერული) სახელმწიფო მუზეუმი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	34
თბილისი - ვარძია (ე.წ. ვარძიის) სახელმწიფო მუზეუმი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	22
თბილისი - ზეგის - წმინდა სასტუმრო - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	23
თბილისი - ვარძია - ბორჯომი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	21
თბილისი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	32
თბილისი - აზნაურის სოფელი - წმინდა	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	22
თბილისი - აზნაურის სოფელი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	33
თბილისი - სვეტიცხოველი - სამთავრო	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	21
თბილისი - სვეტიცხოველი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	32

მისამართი	ტრანსპორტი	დაამსოფა	გაფ	პროგრამა	პრისუმი	მუხეუმი	კვება	ფასი (ლარი)
ქუთაისი - ბაგრატიონის რაიონი - ველათი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	★	★	67
მთიანეთი - სათავადოს - ვანი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	★	★	89
ბორჯომი - ღამის ვანი - მწვენი მონასტერი - ტბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	★	★	67
დადიანების სასახლე - მარტვილი - ნაქალაქე - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	★	★	69
თბილისი - ნიკორწმინდა - ქვინის მონასტერი - თბილისი	მინიმუმ 15 კაცი	★	★	★	★	★	★	91

თუ წვეთში ოკეანე აირეკლება, მეტადრე დედაქალაქის ცოცხალი ფონზე შესაძლებელია, მთელი ჩვენი სათაყვანებელი სამშობლოს მისწრაფება და სატკივარი წარმოჩნდეს.
რუბრიკით "დედაქალაქი" განვიხილავთ, კიდევ უფრო თვალსაჩინო გახდეს ქართული საზოგადოების არსებობა, მისი წარსული, აწმყო და მომავალი, მისი უწყვეტობა დროში. უფრო ნათელი გახდეს ქართული საზოგადოების ფიქრი, წადილი, მოღვაწეობა, მისი მხნეობა და სიხიზმე. თვალსაჩინო გახდეს, თუ რა სულიერი მემკვიდრეობის, რა ღირებულებების გადაცემას აპირებს იგი მომდევნო გენერაციისათვის.
რუბრიკის ერთ-ერთი ირიბი ამოცანაა თანამედროვე ქართული საზოგადოების შრომის, გარჯისა და ღვაწლის მუქზე კიდევ უფრო ღმირ-ლისმომგვრელი გახდეს მასმედის მიერ ხელშეწყობილი ტრადიციული მითი მასზე, რომ, იყო ზეზა და მზია, მას მერე არავინ ყოფილა და არც არავინ იქნებოდა, რომ არ მოსულიყვნენ დღევანდელი პოლიტიკოსები და შოუბიზნესის ვარსკვლავები.
რუბრიკის პირდაპირი ამოცანა ის გახლავთ, რომ შეძლებისდაგვარად სწორი მიმართულებით გაიშვიროთ ხელი და ვთქვათ, რომ არსებობს მოფიქრალი ქართული საზოგადოება, რომელიც მოკრძალებით განაგრძობს საუკუნეების წინ დაწყებულ საქმეს.
იქნებ ამ "აღმოჩენამ" გააქროს პოლიტიკოსთა სახეებიდან ამბიციური თვითდაჯერებულობა და უნიდაგო ამპარტყენობით ნაკარნახევი ირონიული ლიმილი და ისინიც ჩვენი ქვეყნის მოკრძალებულ მსახურებად აქციოს.

P.S. კიდევ ერთი და მთავარი. პირადად ჩემთვის სახელმწიფოს შენება სამართლის შენებას ნიშნავს.

მთავარია, ვაშენოთ სამართალი

და გვკონდეს განცდა, რომ სანთელ-საკმეველი თავის გზას არ დაკარგავს

(დათო მალრაძე) - მოდი, საუბარი დავიწყეთ - რა საკითხებზე მუშაობთ ამჟამად. საზოგადოების ყურადღება მიიპყრო ბოლო წლებში გამოსულმა თქვენმა წიგნებმა: "გრაალის პრობლემა ვოლფრამ ფონ ეშენბახის "პარციფალის" მიხედვით", "საქართველო და კავკასია ევროპულ წყაროებში", "სახელმწიფო, ადამიანი და რელიგია".

(სანდრო თვარაძე) - თავიდან ძალიან დიდი მადლობა მინდა გითხრათ სასაუბროდ მონწივესთვის, რაც ჩემთვის დიდი პატივია. ახლა ძირითადად ვმუშაობ სამი წიგნის ქართულ და გერმანულ ვარიანტებზე, რომლებიც შედარებით ახლო ხანებში მინდა გამოვაქვეყნო. ესენია: "პრესბიტერი იოანეს ლეგენდა და გრაალის რომანების ალმოსავლური სამყარო"; "ტოლერანტობა და ჰუმანიზმი შუა საუკუნეებსა და ადრეულ ახალ დროში" (ამ წიგნში ვამუშავებ ლათინური და სასლავეთის, ბიზანტიის, ისლამის, იუდაიზმის თეოლოგიურ, ფილოსოფიურ, ლიტერატურულ, ისტორიოგრაფიულ მასალას ტოლერანტობის და ჰუმანიზმის პრობლემების თვალსაზრისით. ბოლოს დეტალურად ვეხები აღნიშნული კუთხიდან შუა საუკუნეების ქართულ მასალას, ერთგვარად საერთო კულტურული კონტექსტის გათვალისწინებით); "შუა საუკუნეების ქართული სახელმწიფოს ისტორია". ბოლო წიგნს თავიდან გერმანულ ვარიანტს ვამუშავებ. მინდა გავაკეთო კომპაქტური ნაშრომი გერმანულ ენაზე, რაც ევროპულ საზოგადოებას გააცნობს შუა საუკუნეების ქართულ კულტურას. აქ განსაკუთრებით უხედავ მინდა შევიტანო ქართველების შესახებ არსებული მრავალრიცხოვანი დასავლური თუ აღმოსავლური ცნობები, რომელთა გათვალისწინებითაც იგივე ჩვენი შუა საუკუნეების ისტორია ევროპელებისთვისაც სულ სხვა თვალთა ჩანს. ანუ ეს კი არ არის ერთი, რომელსაც სულ იპყრობდნენ, ჩაგრავენდნენ და ასე შემდეგ. რატომღაც ჩვენი ასეთი ხატი გადის სულ დასავლეთში და ამას ხშირად ქართველებიც ხელს ვუწყობთ. არამედ ეს არის კულტურულ ერთგ-

ან ერთ-ერთი საუკეთესო ისტორიის მქონე, თავისი აყვავების ხანაში ჰქონდათ კავკასიის იმპერია, დაღმასვლის ხანაშიც არ კარგავდნენ უფლებებს იერუსალიმზე და ნანილობრივ ღირსებასაც, ხოლო როდესაც ვინმე იპყრობდა, დამპყრობლებთან ყოველთვის ელიტარული მდგომარეობა ეკავათ (გაეხსენოთ სპარსეთის მონღოლები, შემდეგ სპარსელები, რუსები).

- იქნებ, აქვე მოკლედ შევეხობოთ წინაპრებს, იმ სიმორმდე, სადამდეც გვწვდება მესხიერება და გაგვანია ინფორმაცია. საიდან მოდის თქვენი გვარი, რას მოღვაწეობდნენ, რა სულისკვეთება ჰქონდათ, რა ალელელებდათ, რა სტილია...

- რაც შეეხება ჩემს გვარს, თვარაძეები წარმოშობით არიან ლეჩხუმიდან, სოფელ ლაილაშიდან (ჩვენი ოჯახი გადმოსახლდა იმერეთში XIX საუკუნეში). ოჯახური ტრადიციის და გადმოცემის მიხედვით ვიყავით ციხივანი აზნაურები. მოგვიანებით, XIX საუკუნეში, ჩვენი შტოს წარმომადგენლები, რამდენადაც ვიცი, ყველანი იყვნენ სასულიერო პირები. სასულიერო პირი უნდა გამხდარიყო ბაბუაჩემიც, მაგრამ გარკვეული მიზეზების გამო მოხვდა სამხედრო სასწავლებელში და შემდეგ, XX საუკუნის დასაწყისში, მეფის არმიის ოფიცერი გახდა. დედაჩემის გვარია ლორთქიფანიძე. არ ვიცი, ეს მკითხველისთვის რამდენად საინტერესო იქნება, მაგრამ რაკი ლორთქიფანიძეები თავადები იყვნენ, ოჯახში სისტემატური განხილვის საგანია, რამდენად სჯობიან თავადები ციხივან აზნაურებს. ფოტოებიდან ერთ-ერთზე ბაბუა, ალექსანდრე თვარაძე, გამოსახულია, პირველ მსოფლიო ომში გერმანელებთან ტყვეობისას, პოტლანდიელ ტყვე ოფიცერთან ერთად. ბაბუა ტყვეობის შემდეგ დაბრუნდა და 1921 წლამდე მსახურობდა ქართულ ჯარში, გასაბჭოების მერე სამხედრო სამსახურს თავი დაანება და თავისი სპეციალობით, იყო მეტყვე ინიჟინერი, მუშაობდა ერთ-ერთ მაშინდელ სამინისტროში, ვიდრე 1937 წელს ციმბირში არ გადაასახლეს, იმის გამო, რომ 20 წლით ადრე მსახურობდა მეფის რუსეთის და ქართულ არმიებში (დასვენდა დაწერა მისმა ხელქვეითმა, რომელსაც სურდა მისი ადგილი, თუ არ ვცდები, მაშინდელი კომისრის მოადგილე იყო სატყეო საკითხებში).

- მეფის არმიის თუ ქართული ჯარის ოფიცრის დაპატიმრება 1937 წელს ბუნებრივი იყო, იმის მიუხედავად, იბრძოდნენ თუ არა საბჭოთა ქვეყნის წინააღმდეგ. თა-

სანდრო თვარაძე

დაბ. 1974 წ., დაამთავრა თსუ დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტი და ასპირანტურა (გერმანული ლიტერატურა).

სწავლობდა გერმანიის ქალაქ ბამბერგის უნივერსიტეტში. იყო ქართული კულტურის ფონდის სტიპენდიანტი.

ბერლინის თავისუფალი უნივერსიტეტის გერმანული ფილოლოგიის ინსტიტუტში მუშაობისას იყო ბერლინის სენატის სტიპენდიანტი.

მუშაობდა ქალაქ შანოვერის ფილოსოფიის კვლევით ინსტიტუტში გერმანიის კომერცბანკის სტიპენდიით.

ქალაქ კიოლის უნივერსიტეტის ფილოსოფიის ინსტიტუტში (თომა აქვინელის ინსტიტუტი) მუშაობისას ლებულობდა გერმანიის გაცვლითი სამსახურის სტიპენდიას.

მისი სადისტრეკციო ნაშრომი გამოიცა მონოგრაფიის სახით "გრაალის პრობლემა ვოლფრამ ფონ ეშენბახის "პარციფალის" მიხედვით".

არის პრეზიდენტის სახელობის სტიპენდიანტი.

მუშაობს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის ინსტიტუტში და თსუ-ს დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე.

არის ავტორი წიგნებისა: "საქართველო და კავკასია ევროპულ წყაროებში (XII-XVI საუკუნეების ისტორიოგრაფიული და კარტოგრაფიული მასალის საფუძველზე)" და "სახელმწიფო, ადამიანი და რელიგია".

გამოქვეყნებული აქვს რიგი სამეცნიერო სტატიებისა გერმანულ ჟურნალებში: "სეკულუმი. მსოფლიო ისტორიის ჟურნალი", "შანოვერის ფილოსოფიის ინსტიტუტის ჟურნალი", "ბერლინის სენატის ყოველწლიური ჟურნალი" და სხვა.

ვისთავად დამნაშავეებად თვლიდნენ. იცით, რა გამახსენდა - მეფის არმიის გენერალმა დამნაშავეებად რაღაც პერიოდის განმავლობაში იმსახურა საბჭოთა არმიაში. ბათუმის შემოერთებისას საბრძოლო ოპერაციებს ხელმძღვანელობდა, მაგრამ მაინც ვერ გადაარჩა. ის მოგვიანებით დახვრიტეს, როდესაც მშობლიურ სოფელში დასახლდა და მეურნეობას მიჰყო ხელი. უკვე ასაკოვანი კაცი იყო... ეტყობა, მაინც ვერ აპატიეს. მათი სახით მტრის ხატი შექმნეს.

- დიას, განსაკუთრებით იმ ადამიანებით, ვისაც თავადაზნაურული წარმომავლობა, ან სასულიერო თუ თეთრგვარდიული წარსული ჰქონდა.

- ასეთები კი ქვეყანაში მრავლად იყვნენ. როდესაც გერმანული ტრაქტატს მოეწერა ხელი, შედგა ქართველ თავადაზნაურთა სია, რომელთაც იგივე სტატუსი ენიჭებოდა, რაც რუს თავადაზნაურებს...

- მაგასთან დაკავშირებით გამახსენდა, ქართველი თავადაზნაურების გვარები რაოდენობით რუსებს არ ჩამოუვარდებოდნენ.

- სიმდიდრით და ვრცელი მამულებით რუსებს ვერ შეედრებოდნენ, მაგრამ მართალი ცხოვრებით ტოლს არ უდებდნენ.

- ქართველი თავადაზნაურების ამგვარი სიმრავლის მიზეზი ერთი ალბათ ისიცაა, რომ როდესაც საქართველო ნორმალური ქვეყანა იყო, ყველა თავადსა და აზნაურს ჰქონდა თავისი ნოდების შესატყვისი სამფლობელოები თუ მიწები. მერე საქართველო დაიქსაქსა, დაპატარავდა, ტერიტორიების ნაწილი დაკარგეს, მიგნითაც ხომ ყველაფერი აირია. რიგი გვარები ცდილობდნენ, შეენარჩუნებინათ თავადაზნაურული ნოდები, მაგრამ ხშირად რეალური შესატყვისი, სასახლე იქნებოდა ეს, თუ ადგილ-მამული, ბევრს აღარ ჰქონდა. ქართველი თავადაზნაურების სიმრავლის მეორე, შეიძლება მთავარი მიზეზიც, ალბათ ეროვნულ ხასიათში უნდა ვეძებოთ.

- ეს მიზეზებიც და კიდევ ის, რომ რამდენადაც საქართველოს ისტორიას ვიცნობ, მთელი თავადაზნაურობა მებრძოლები იყვნენ. ეს ის ხალხი იყო, ვინც იბრძოდა. მონარქიაში პირობითად სამკუთხედი შეიძლება შევადგინოთ: მონარქი - მეფე, მებრძოლი თავადაზნაურობა, ანუ რაინდები და შემდეგ გლეხი, რომელიც მთელს ქვეყანას უზრუნველყოფს სურსათ-სანოვავით.

ის იერარქიული სისტემა, რომელიც რუსთაველთანაა მოცემული: "რაცა ვის რა ბედმან მისცეს..."

- იერარქიული და ჰარმონიული. ის რაინდი მინას არ ამუშავებდა, მაგრამ იბრძოდა და ყოველ წუთს მზად იყო, სიცოცხლე გაენიშა. სწორედ ამ სიცოცხლის ფასად ერგებოდა ის მამული და მიწა... საზღაურს ამ სახით იღებდა. მონარქიას აქვს ასეთი ხიბლი და ჰარმონია. რასაკვირველია, გასულ საუკუნეებს ვგულისხმობ.

- ამ მხრივ ქართული ფეოდალიზმი, პატრონ-ყმობა, გაცილებით მეტად ჰგავს დასავლეთ ევროპულს და

დიდი ბაბუა დედის მხრიდან, თაჰაფი ანტონ ნულუპიძე (რუსეთის იმპერატორის ამაღლის ნაჰრი).

მთავარია, ვაჟნოთ სამართალი

და გვქონდეს განცდა, რომ სანთელ- საკმეველი თავის გზას არ დაკარგავს

მკვეთრად განსხვავდება რუსულისგან.

- **ნამდვილად განსხვავდება. რუსეთში არ-
ასოდეს ყოფილა თავად-აზნაურობას და
გლეხობას შორის ის სიახლოვე, რაც საქარ-
თველოს ახასიათებდა. იქ არისტოკრატია და
გლეხობას შორის დიდი ნაპრალი იყო.**

- ამის ერთ-ერთი მიზეზი ისიც არის, რომ
რუსული არისტოკრატია წარმომავლობით ძი-
როთადად იყო გერმანიიდან ან, უფრო ადრე,
სკანდინავიიდან.

- ჩემი აზრით, ისიც ემატებოდა, რომ საქა-
რთველოში ტრადიცია იყო დღესასწაული
ურთიერთობებში. გლეხებსა და თავადებს
შორის იყო ნათელ-მორიანი, გაძიძავების ინს-
ტიტუტი. ეს მხოლოდ თავადებზეც არ ითქმ-
ის. მეფე ერეკლეც, ხალხური გადმოცემების
მიხედვით, გლეხის ბიჭებთან ერთად იზრდე-
ბოდა. ასეთი რამ ევროპაშიც ხდებოდა, რათა
მომავალ ხელისუფალს სცოდნოდა, განცდი-
ლი ჰქონოდა ყველა ფენის წარმომადგენლის
ბედი. საქართველოში ამას დიდი ყურადღება
ექცეოდა. აქედან მოდის უშუალო, თავისუ-
ფალი ურთიერთობები... დაუსრულებლად შე-
იძლება საუბარი კონკრეტულად პირად წინა-
პრებზეც და გენეტიკურ წინაპრებზეც. არსე-
ბობს კიდევ ერთი ცნებაც - სულიერი წინაპა-
რი. გენეტიკურ მემკვიდრეობას
აქვს მნიშვნელობა, მაგრამ ჩემთვის
ის მთავარი ისაა, სულიერად რას
იმემკვიდრებს ადამიანი. ეს უკვე
მისი არჩევანია. რას გამოარჩევდ-
ით ამ მხრივ ქართული სულიერებ-
ის ისტორიიდან. რომელი ეპოქა თქვენთვის
უფრო მახლობელი.

- ამ მხრივ ალბათ საინტერესოა
კონკრეტული ქართველის და მთე-
ლი ქვეყნის მდგომარეობა იმ ახალ
ვითარებაში, როდესაც ჩვენ დამოუ-
კიდებლები ვაგხდით და საკუთარი
იდენტურობა, საკუთარი თავი ერთ-
გვარად ხელახლა უნდა ვიპოვოთ ახ-
ალ ვითარებაში. ამ მხრივ ახლად გა-
ნათავისუფლებული ერების უმრავ-
ლესობასთან შედარებით უკეთეს
მდგომარეობაში ვართ, რადგან
გვაქვს დიდი კულტურული ტრადი-
ცია, რასაც გარკვეულწილად თვით-
ონ დასავლეთ ევროპის თანამედრო-
ვე ცივილიზაცია ემყარება. ვგუ-
ლისხმობ, რომ დღევანდელი კულ-
ტურული ევროპის ძირითადი საფუ-
ძელები არის აგრეთვე ანტიკურობა,
ქრისტიანობა, შუა საუკუნეები, რე-
ნესანსი. საქართველოში რენესანსის
და რეფორმაციის ტიპის მოვლენ-
ებს, ყველასათვის კარგად ცნობილი
მიზეზების გამო, ცხადია, ადგილი
არ ჰქონია, მაგრამ ის დიდი კულტურ-
ული საფუძვლები, რაც არის ანტი-
კურობა თავისთავად, ქრისტიანობა,
შუა საუკუნეების ეპოქა მთელი თავ-
ისი მსოფლმხედველობით, ჩვენ სა-
ერთო გვაქვს კულტურულ სამყარო-
სთან. ახალი ქვეყნის თუ კულტურის
შექმნის თუ შენებისას, რაც უფრო
მეტს ვავითვალისწინებთ ჩვენი ძი-
რებიდან, რაც უფრო მეტად ამოვ-
ალთ ტრადიციიდან, ამ სიტყვის კა-
რი გაგებით, ჩემი აზრით, მით უფ-
რო უკეთესი იქნება შედეგი. რაც შეეხება შუა
საუკუნეებს, რენესანსს, ეს უშუალოდ უნდა ეხ-
მიანებოდეს თქვენი კითხვის არსებებს სულიერი
მემკვიდრეობის შესახებ. ქართული კულტური-
დან ჩემთვის და ალბათ მრავალი სხვისთვისაც
ყველაზე მახლობელია ქართული შუა საუკუნე-
ები, რადგან ქართულმა კულტურამ ყველაზე
ღირებული შექმნა შუა საუკუნეებში, რა თქმა
უნდა, სახელმწიფოებრივ პლანში. ცხადია, მერ-
ეც მრავლად იყვნენ და დღესაც გვყავს გამორ-
ჩეული მოაზროვნეები, მწერლები, პოეტები,
მხატვრები, მაგრამ ის რაც სახელმწიფოებრივ-
ად ღირებული შეიქმნა, უკავშირდება შუა საუ-
კუნეებს. ამ კონტექსტში შეიძლება ვთქვათ,
რომ ქართულ კულტურას რენესანსის და რე-
ფორმაციის ტიპის მოვლენები არ ჰქონია, მაგ-
რამ რენესანსული ელემენტები მრავლად არის
შუა საუკუნეების ქართულ კულტურაში. ამ კო-
ნტექსტში მახსენდება მოსე ხონელი, შოთა რუ-

სთაველი, რომელთა
ადამიანური და რე-
ლიგიური ტოლერან-
ტობა ყოველგვარ სა-
ზღვრებს ლახავს.
მოქმედება გადააქვთ მაჰმადიანურ ქვეყნებში,
პერსონაჟებიც ფორმალური თვალსაზრისით
არაქრისტიანები არიან, არაბები, ხვარაზმელე-
ბი, ხაზარები, ინდოელები. მაგრამ ყველანი მი-
სდევნენ ქართულ სარაინდო კოდექსს. ამ აღმო-
სავლურ-დასავლურ სინთეზზე შექმნილი პერ-
სონაჟები ყველანი თავიანთ სცემენ ერთ
ღმერთს, რომელიც კონკრეტულად არც ქრის-
ტიანთა, არც მაჰმადიანთა ღმერთი არ არის,
არამედ ყველასათვის საერთოა, უნივერსალუ-
რი. ეს გახლავთ მსოფლიო მნიშვნელობის ტო-
ლერანტობის და ჰუმანიზმის გამოვლინება. ამ-
გვარ რელიგიურ ტოლერანტობას დღევანდელ
დასავლეთშიც იშვიათად შევხვდებით. ამ
მხრივ, შუა საუკუნეების ქართული კულტურა
დღესაც უადრესად აქტუალურია. ქართველე-
ბი, ჩემი აზრით, სულიერი თვალსაზრისით,
ვართ ჩვენი დიდი წინაპრების მემკვიდრეები.
ცოტა პათეტიკური ნათქვამია, მაგრამ ის გზა,
რასაც დასავლეთ ევროპა შემდგომ გადის ტო-
ლერანტობის იდეის ჩამოყალიბებასთან დაკავ-
შირებით (ტოლერანტობა კი დემოკრატიული
სახელმწიფოს საფუძველს ქმნის), ქართველებს
შუა საუკუნეებში თავისთავად გვაქვს მოცემუ-
ლი და მერე, როგორც ყველაფერი, ადვილად
გვაგინწყდება. მოსე ხონელის და რუსთაველის

ჩენილი ტოლერანტობის შემდეგ ბოლოს მაინც
თავის მსოფლმხედველობას უქვემდებარებს
მას. რაც განსხვავდება მოსე ხონელის და რუს-
თაველის უნივერსალური ტოლერანტობისგან.
თუმცა გარკვეული ზღვარი იქაც რჩება, რადგ-
ან, როგორც ითქვა, პირდაპირ მაჰმადიანურ
სამყაროს კი არ იღებენ, დასავლურის და აღმო-
სავლურის შერწყმით ერთგვარად ნახევრად
რეალურ, წარმოსახვით, იდეალურ სამყაროს
ქმნიან.

- ჩვენი კულტურის ისტორიის ერთ-ერთი
ნიშან-თვისება ისიც არის, რომ ქართული სა-
ზოგადოება არასოდეს იყო ჩაკეტილი საზო-
გადოება. იგივე "ვეფხისტყაოსანი", ჩემი აზ-
რით, დღევანდელი ტერმინით რომ ვთქვათ,
გლობალიზაციის ნიშანია. იგი არ არის კარ-
ჩაკეტილი ქვეყნის წიაღიდან აღმოცენებუ-
ლი. ესაა გახსნილი ქვეყნის, ფართო თვალსა-
წიერის ნიაღში დაბადებული ქმნილება.

- მაშინდელი საქართველო, ფაქტობრივად,
კავკასიის იმპერიაა, რომელსაც მთელ მაშინდ-
ელ ნაცნობ ქვეყნიერებასთან აქვს კავშირები,
ხოლო თვითონ სახელმწიფოს შემადგენლობაში
მგონი ათეულობით ერი ცხოვრობს. "ვეფხის-
ტყაოსანში" იმ დიდი სახელმწიფოს ხედვაც არ-
ის, ოღონდ არა იმპერიული, არამედ სხვისი პა-
ტივისციემის სულისკვეთებით გამსჭვალული,
შემწყნარებლური, იმავდ დროს მთელი სამყარ-
ოს მომცველი. ეს პრობლემები ხომ დღესაც
მნიშვნელოვანია. ახალი ქართული სახელმწიფო-
ს შენებისას უკეთ უნდა გვქონდეს გააზრებუ-
ლი, როგორ უნდა იარსებონ ერ-
თმანეთის გვერდით სხვადასხვა
აღმსარებლობებმა. ცხადია სა-
ქართველო, როგორც სახელმწი-
ფო, არის და დარჩება მართლმად-
იდებლურ ქრისტიანულ ქვეყნ-
ად, მაგრამ საკუთარის დაცვას-
თან ერთად შემდგომში ალბათ
სხვადასხვა რწმენათა თანაარ-
სებობის ერთგვარი თეორიული
საფუძვლებიც იქნება შესაძუმ-
ველები.

- მარტივად რომ ვთქვათ,
რწმენა ადამიანის არჩევანია.
რა თქმა უნდა, ჩვენს ცნობი-
რებაში ხდება ტრადიციის გათ-
ვალისწინება, მაგრამ რწმენა
არის ადამიანის სულიერი მო-
თხოვნილება, სულიერი არჩე-
ვანი. სხვა აღმსარებლობების
პატივისცემა კი კულტურული
ადამიანის მოვალეობაა. ამის
ტრადიცია ნამდვილად არის
საქართველოში, რასაც ჩვენ
უკვე შევხვით.

- საქართველოს ისტორია
ტოლერანტობის და იმავდ დროს
თავისთავადობის შენარჩუნების
საუკეთესო მაგალითებს გვთა-
ვაზობს. თავისი რწმენისათვის
ბრძოლა, რაც განსაკუთრებით
აქტუალური ხდება დიდი საქარ-
თველოს დაშლის შემდეგ მომ-
დევნო 300 წლის განმავლობაში,
ისევე გარკვეული თვალსაზრის-
ით უნიკალურია - ქართველები
აღმოსავლეთში ერთადერთი
ქრისტიანი ერი იყვნენ, რომელ-
თაც ისლამის გარემოცვაში
რწმენასთან ერთად სახელმწი-
ფოებრიობაც შეინარჩუნეს. თუ-
მცა გულდასანწყვეტი ის არის,
რომ XV საუკუნის შინააშლილო-
ბათა შედეგად ქვეყანა რომ არ
დაშლილიყო, სავსებით შესაძლებელი იყო საქა-
რთველო XX საუკუნემდე მოსულიყო ნორმალ-
ურ, ძლიერ ქვეყნად და შემდეგ სათუო არ გამხ-
დარიყო ჩვენი ყოფნა-არყოფნის საკითხი.

- ამ კუთხით საინტერესოა, პოლიტიკურ-
ად, ბუნებრივია, არა, მაგრამ ისე ხომ არ იყო
რაიმე კავშირი XV საუკუნეში ბიზანტიის და-
ცემასა და დაახლოებით იმავდ დროს საქარ-
თველოს დაშლაში. ფსიქოლოგიურად მაინც
მოქმედებს, როდესაც საუკუნეების მანძილ-
ზე მართლმადიდებლური სივრცის ისეთი
მნიშვნელოვანი ცენტრი ეცემა...

- ამ საკითხზე მეც ბევრი მიფიქრია. მართ-
ლაც უცნაურია, 1453 წელს დაეცა ბიზანტია,
1466 წელს დაიშალა საქართველო. პოლიტიკუ-
რად ამ მოვლენებს, როგორც თქვენ აღნიშნეთ,
საერთო არაფერი თითქოს არ ჰქონდა. კონსტა-
ნტინეპოლი აიღეს ოსმალებმა, ხოლო საქარ-
თველოს დაშლა ქვეყნის შიდაპოლიტიკურმა ვი-

მღვდელ ივანე თვარაძის ოჯახი (1911 წ.). შუაან რიგში,
მარცხნიდან მეორე, გააუა ალექსანდრე თვარაძე.

გარდა გავიხსენოთ თამარის პირველი ისტორი-
კოსი თავისი ანტიკური სამყაროთი და, რა თქმა
უნდა, დავით აღმაშენებელი, რომლის ტოლერ-
ანტობა ერთგვარად ახალი დროის შემწყნა-
რებლობა უფროა, ვიდრე შუა საუკუნეების.

- ტოლერანტობის თვალსაზრისით თქვე-
ნი სიტყვების ერთ-ერთ დასტურად "ბალავა-
რიანიც" გამოდგება.

- ნამდვილად. ქართულ ადრე შუა საუკუნე-
ებში პირველად მოქმედება ლიტერატურულ
წინამორბედში აღარ მიდის საქართველოში, მოქ-
მედი პერსონაჟები აღარ არიან ქართველები.
ყველაფერი ეს ინდოეთში ხდება. ამგვარად
სხვა, უცხო შემოყვანთ თავის სამყაროში. მაგრ-
ამ "ბალავარიანის" ავტორი სასულიერო პირია,
ღრმადმორწმუნე ქრისტიანი, ამიტომ ეს უცხო,
ინდოეთი, თავისი კერპთაყვანისმცემლობით კი
არ შემოაქვს თავის სამყაროში, მის ქრისტიანი-
ზირებას ახდენს მთლიანად. ანუ თავიდან გამო-

ბაგუა, ალექსანდრე თევაძე, ბარბანისი, პირველი მსოფლიო ომში, ტფილისის სასულიერო სემინარიის სტუდენტის ქალიშვილი

თარებამ განაპირობა. მაგრამ თარიღების ასეთი სიახლოვე, თან ქართული ხასიათის გათვალისწინებაც, შეიძლება გვაფიქრებინებდეს, რომ ერთგვარად მორალური საყრდენი დაკარგვის ისლამურ აღმოსავლეთში და აირიენ. თორემ პოლიტიკური თვალსაზრისით ბოლო ათწლეულების მანძილზე ბიზანტიის იმპერიას, ფაქტობრივად, მხოლოდ ქალაქი კონსტანტინეპოლი შეადგენდა.

- თუმცა, ქართველების რწმენაში ამას ზნარი არ გაუჩენია.

- არა, მაგრამ დაშლასთან ერთად გარკვეული საყრდენი მაინც დაკარგეს. ისე, ფსიქოლოგიური თვალსაზრისით, ისევე საინტერესოა, რომ ქართული სახელმწიფოს გაძლიერებაც ყოველთვის ემთხვევა აღმოსავლეთში დასავლეთის კონკრეტული ძალის გამოჩენას, გინდაც ის პირდაპირ პოლიტიკურ გავლენას არ ახდენდეს ქართულ ვითარებაზე. გავიხსენოთ რომის იმპერია და ფარსმან ქველის იბერია. დავით აღმაშენებელიც მაშინ ქმნის მძლავრ სახელმწიფოს, როდესაც ჯვაროსნები ჩნდებიან აღმოსავლეთში. თუმცა, ბუნებრივია, ჯვაროსნულ მოძრაობას ქართულ რეალობაზე გავლენის მოხდენა არ შეეძლო, რაკი ქართველთა უმუშალო მტერი მაშინ არის სპარსეთის სელჯუკების სახელმწიფო. ეტყობა, მორალურ-ფსიქოლოგიურ ფაქტორს ჩვენს ისტორიაში ყოველთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ჰქონდა. ეს სიმბოლური თანხვედრები ისევე საინტერესო უნდა იყოს, როგორც კონსტანტინეპოლის დაცემის და საქართველოს დაშლის დროში თანხვედრა.

- პირველ ჯვაროსნად სიმბოლურად შეიძლება, ალბათ, ვახტანგ გორგასალი მივიჩნიოთ?

- გორგასალი მართლაც პირველი ჯვაროსანია. ისტორიულად დასტურდება, რომ ის იერუსალიმის გასანთავისუფლებლად ინდოეთზე ილაშქრებს სპარსელებთან ერთად. ამდენად, პირველი ჯვაროსანი არის ვახტანგ გორგასალი და არა ბიზანტიის კეისარი ჰერაკლე VII საუკუნეში, როგორც ამას მიიჩნევენ დასავლური ტრადიცია.

- თქვენ ამ საკითხზე ბევრი იმუშავეთ და დიდი წიგნიც გაქვთ გამოცემული არაჩვეულებრივი ფოტომატილით და რუკებით. ისტორიკოსები აღნიშნავენ, რომ ქართველები იერუსალიმში გაშლილი დროშებით შედიან. იქნებ სწორედ იმ წმინდა მეფის დამსახურებაც არის, რომ ქართველებს ამის უფლება ჰქონდათ.

- ადრე შუა საუკუნეებში, ვახტანგ გორგასალის ეპოქაში, ქართველების იერუსალიმში გაშლილი დროშებით შესვლის შესახებ ისტორიული დოკუმენტები, სამწუხაროდ, ჯერჯერობით არ გვაქვს. თუმცა, ქართველთა ისტორიაში იერუსალიმზე ასეთ მძაფრ სწორებას მგონი მართლაც გორგასალმა მისცა დასაბამი. თუ არ ვცდები, გორგასალი ერთადერთი ქართველი მეფეა, რომელიც იყო და ილოცა იერუსალიმში. ქართული პოლიტიკის იერუსალიმზე ორიენტაცია კი ლაიტმოტივად გასდევს თან მთელს ჩვენ შუა საუკუნეების ისტორიას. სხვათა შორის, ბიზანტიის იმპერატორი კონსტანტინე პორფიროგენეტი უკვე X საუკუნეში წერს, რომ ქართველი მეფეები დიდ თანხებს უგზავნიან იერუსალიმის პატრიარქს და იქაურ ქრისტიანებს.

- რაკი ვახტანგ გორგასალი ვახსენეთ, ისიც ვთქვათ, რომ მას უკავშირდება ჩვენი დედაქალაქის შექმნის ისტორია, რამდენჯერ მტრისგან დაკავებული, წართმეული, მრავალჯერ უკან დაბრუნებული თბილისის.

- გალაკტიონს თუ გავიხსენებთ: "შენ ოცდაათჯერ გადასცდი იმ ფონს, სწვავდი ხიდებს, ცვლიდი რუბიკონს..."

- "15 საუკუნე გიკლავდა დღეის, ქალაქო-ფენიქსო, ყრუ ღამეები ვარფლორების..."

- მგონი გალაკტიონთან ის ოცდაათი წამდვილად თბილისის აღებას და ხელახლა აღდგომას უკავშირდება. ისე, ამ მხრივაც იშვიათი ქალაქია.

- ძველი გამოთქმით წვეთი ირეკლავს მთელ ოკეანეს. ასევე შეიძლება ითქვას, რომ დედაქალაქში აირეკლება მთელი ჩვენი სამშობლო. ამიტომ ის, რაც დედაქალაქზე ითქმება, შეგვიძლია განვაზოგადოთ მთელს ქვე-

ყანაზე. ვგულისხმობ იმ ჩვენს სატიკვარს, იმ სულიერ ყოფას, სოციალურ პრობლემებს, რაც დედაქალაქის ფონზე შეიძლება განზოგადდეს. მოდით, ვისაუბროთ დღევანდელ თბილისზე. ვთქვათ, რა გვანახებს, რა მოგვენონს, ან არ მოგვენონს, როგორია საზოგადოებრივი მისწრაფება და სახელისუფლებო მონადინება, ემთხვევა თუ არა იგი საზოგადოების სულიერ მოთხოვნილებებს, ესთეტურ მოთხოვნილებებს.

- ჩემი დაკვირვებით, დღეს მთელს ქვეყანაში გვაქვს ერთი დიდი პრობლემა, ყველაფერთან ერთად. არ გვაქვს გაცნობიერებული, არც ამის თეორიული საფუძვლები შეგვიქმნია, თუ რა ტიპის ქვეყანას ვაშენებთ. რა უნდა იყოს ახალი, რა უნდა ავითვისოთ წარსულიდან, ან ევროპიდან თუ აღმოსავლეთიდან. ეს ზოგადი პრობლემა ირეკლება ყოველ ცალკეულ სფეროზეც. ამის ნათელი დასტურია დედაქალაქში ყბადაღებული მშენებლობების თემა. ამაზე უამრავი რამ ითქვა, ერთ საკითხზე მინდა ყურადღება გავამახვილო. მშენებლობები რომ ყოველგვარი გეგმის გარეშე მიდის, ან ეს გეგმა

რატომ არ შეიძლება ავითვისოთ შუა საუკუნეების, რენესანსის, ბაროკოს ევროპული სტილიდან მრავალი ელემენტი, იგივე ქართული არქიტექტურული ტრადიციიდან და ახალი თბილისი ერთგვარად ახალი, დღევანდელი ევროპულიდან თუ ამერიკულიდან განსხვავებული სტილით აშენდეს.

რომ არ ვარგა, ყველასათვის ცხადია. მაგრამ თვით ქალაქის გენერალური გეგმის შექმნამდე ჯერ უნდა გააზრებული ყოფილიყო, თუ რა ტიპის ქალაქი გვინდა გვექონდეს: ევროპული სტილის, აზიური, ცათამბვჯენების, თუ ეს ყველაფერი ერთად. შეიძლება დაბეჯითებით ვთქვა: დღეს ყველა მშენებლობა ერთგვარად იმპულსურია: ვისაც რა გაახსენდება, იმას აშენებს. უარეს შემთხვევაში ნაცრისფერ კორპუსებს გვიდგამენ ქალაქის ძველ უბნებში, ხოლო უკეთეს შემთხვევაში უცხოური კატალოგებიდან

ჩვენ მივყვებით ისევ ზოგად მდინარებას და არ ხდება იმის გააზრება, თუ რა კალაპოტში უნდა წარიმართოს მომავალი ქართული კულტურა.

იხატავენ მდარე გემოვნების ნიმუშებს. მრავალსართულიან სახლს უსახურ ფასადზე რაიმე არქიტექტურული დეტალი თუ აქვს, დიდ სტილისტურ მიღწევად ითვლება. ამის ნაცვლად, ჯერ უნდა შემუშავებულიყოს მწყობრი გეგმა, თუ რა ტიპის ქალაქი უნდა იყოს ახალი საქართველოს დედაქალაქი. შემდეგ კი, აბსოლუტურად არ მესმის, რატომ არის აუცილებელი, ვიყნოთ თანამედროვე ცათამბვჯენების თუ შუშის სახლების სტილის მიმბაძველები. რატომ არ შეიძლება ავითვისოთ შუა საუკუნეების, რენე-

სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნის სათავეებთან ყოველთვის დგას გონიერი და ნამდვილი ღირებულებების მქონე საზოგადოება. ჩვენი ტრადიციის, რომ ლამის ყველა ხელისუფლება აგვპარს გონიერ საზოგადოებას უყურებს, რომორც გტარს.

სანსის, ბაროკოს ევროპული სტილიდან მრავალი ელემენტი, იგივე ქართული არქიტექტურული ტრადიციიდან და ახალი თბილისი ერთგვარად ახალი, დღევანდელი ევროპულიდან თუ ამერიკულიდან განსხვავებული სტილით აშენდეს. გასაგებია, გაუდის წინასწარ დაპროგრამებით ვერ მივიღებთ, მაგრამ გარკვეული სა-

მუშაოს ჩატარება სახელმწიფოსგან გონივრული მიდგომის შემთხვევაში ნამდვილად შეიძლებოდა და ახლაც შეიძლება. სხვათა შორის, ამ მხრივ არსებული ვითარება ზოგად კულტურულ სიტუაციასაც გავს. ჩვენ მივყვებით ისევე ზოგად მდინარებას და არ ხდება იმის გააზრება, თუ რა კალაპოტში უნდა წარიმართოს მომავალი ქართული კულტურა (კულტურას აქ ფართო მნიშვნელობით ვხმარობ, როდესაც კულტურა მოიცავს განათლებასაც, მეცნიერებასაც). აქაც იმ შემთხვევასთან გვაქვს საქმე, რომ წინასწარი დაპროგრამებით რუსთაველს, ვაჟას და გალაკტიონს ვერ მივიღებთ. მაგრამ კულტურის განვითარებისათვის ზოგადი კალაპოტების მონიშვნა აქაც შეიძლება. ჩემი აზრით, ნებისმიერ შემთხვევაში ჩვენ არ უნდა ვიყოთ იმის მორჩილი ამთვისებლები, რასაც გვანდობან. თუ გვინდა ვიყოთ ნორმალური, თვითმართვითი, და არა რომელიმე რეგიონის პერიფერია, ერთგვარად ყველა სფეროში უნდა დავიწყოთ ახალი, თვითმყოფადი, თვითკმარი სახელმწიფოს თუ კულტურის შენება. არ მინდა პრეტენზიული განცხადებები გამოვიფიქროს, მაგრამ ჩვენს დღევანდელ ყოფაში მგონი ყველაზე მნიშვნელოვანია იმის დიდი დეფიციტი, რომ ის, რასაც ვაკეთებთ, სათანადოდ გააზრებული არ არის. სხვათა შორის, საქართველოს ძლიერების ხანაში ჩვენი ქვეყნის სხვათაგან გამომარჩეველი ერთი ნიშანი სწორედ კულტურათა ეს ორიგინალური სინთეზი იყო, ანტიკურის, ბიზანტიურის, სპარსულის, ზოგადად ქრისტიანული და ზოგადად მაშინდებიანური. ამდენად, დღესაც ჩვენთვის შეიძლება გაცილებით მისაღები იყოს რენესანსის ან ბაროკოს კულტურის რომელიმე მონაკვეთი - რაც შესაძლოა სულ არ იყოს აშუამად აქტუალური დასავლეთში - და არა მინცდამაინც თანამედროვე მასობრივი კულტურა, რომელიც ამგვარად არის მოძალადეული. ასევე მეტად დამამცირებელია, როდესაც მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მქონე ერს საერთაშორისო ორგანიზაციების მესამეხარისხოვანი ექსპერტები გვასწავლიან, როგორ უნდა გადავწყვიტოთ რომელიმე ელემენტარული საკითხი.

- გვასწავლიან იმიტომ, რომ ჩვენ თვითონ ვაძლევთ საბაბს. როდესაც არ იცი, მაშინ ალბათ უნდა გასწავლონ კიდევ. მაგრამ ელემენტარული ანბანური ტექნიკები უნდა იცოდეს, რადგან ამის საფუძველს გაძლევს ქართული კულტურის ისტორია და მრავალსაუკუნოვანი ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორია... დედაქალაქის განაშენიანებასთან დაკავშირებით მინდა ვთქვა, რომ ძველი თბილისი, რომელიც თვითონ არის ძეგლი, ასევე ლანდშაფტი, ბევრ რაიმეს თვითონ გკარნახობს. მე არ გავკადნიერდები და თავს უფლებას ვერ მივცემ, ვთქვა, რა როგორი გზით უნდა განვითარდეს. უბრალოდ, ჩემი და ჩემი თანამოაზრეებისა და მეგობრების წადილი ის იყო, ყური დაველოთ იმ პროფესიონალებსათვის, ვისაც მაღალი კვალიფიკაცია აქვს ამ საქმეში - არქიტექტურაში, განაშენიანებაში, ძველზე ზრუნვაში. ეს ხალხი იყო სრულიად იგნორირებული. ვითხოვდით, დაფინანსებულიყო ძველთა დაცვა. ძველი ხელისუფლება კი ამბობდა, რომ ძველებზე ზრუნავდა. მაგრამ ეს ვითარება ყოველთვის აირეკლება ბიუჯეტზე. თუ ბიუჯეტში არ არის გათვალისწინებული სახსრები ძველების დასაცავად, ყველაფერი ცარიელ სიტყვებად რჩება. ჩვენ გვინდოდა, რომ თბილისის თემა გვექცია საზოგადოებრივი განსჯის საგნად. თუ კვალიფიციური ადამიანს მიუგდებენ ყურს, ჩემი ფუნქცია დამთავრდება, რადგან მე საამისო კვალიფიკაცია არ გამაჩნია. ჩვენი მოძრაობის მთელი აზრი ის იყო, რომ პროფესიონალების აზრი გაეთვალისწინებინათ. რა თქმა უნდა, ამ საქმეს დღეს მეტი ყურადღება ექცევა, მაგრამ არის შემთხვევები, როდესაც რაღაც ნებადართული არ არის, მაგრამ თუ მაღალჩინოსანი ჩაერევა, ვითარება იცვლება. ეს უკვე არასამართლებრივი სივრცის შექმნის ნიშანია. აქ გამოსავალი ერთია. კანონი ყველასათვის ერთი უნდა იყოს. რაც შეეხება ჩვენს კულტურას, ჩემი პირადი აზრით, კულტურა არ არის მარტო სახელმწიფო სამყარო. შეიძლება, კულტურა საღამომი მეტად იგრობოდეს, ვიდრე ნახატში ან ლექსში. შე-

მთავარია, ვაშენოთ სამართალი

და გვქონდეს განცდა, რომ სანთელ-საკმეველი თავის გზას არ დაკარგავს

იძლება გამოჩნდეს ვინმე გენიალური ადამიანი და შექმნას გენიალური ტილო და შეიძლება, ეს ადამიანი არ იყოს იმდენად კულტურული და ცივილიზებული, თუმცა არაკულტურულ ნიადაგზე ასეთი ადამიანი ალბათ მაინც ვერ შედგება. ვინაიდან ქართული კულტურა არ არის ეგზოტიკური კულტურა და არის მნიშვნელოვანი ისტორიის მქონე კულტურა, ამდენად ეს ტრადიცია გასათვალისწინებელია. ბედნიერებაა, განძია, როდესაც მრავალსაუკუნოვანი სახელმწიფოებრიობის თუ ასეთი კულტურის ისტორია გაქვს. დღეს შემთხვევითი სახელმწიფო არ ხარ, შენი ისტორია მეტყველებს, რომ რაც შენმა ერმა ამდენი საუკუნის მანძილზე მოიტანა, შენც გეკუთვნის, იმსახურებ შენს სახელმწიფოებრიობას. მოდისარ ახალი გენერაცია და შეფასდები იმით, რა შემატე ამ სახელმწიფოებრიობას. თუნდაც დღევანდელ დღეს როგორ გაამყარე დემოკრატიული ინსტიტუტები. ამგვარი ინსტიტუტების გარეშე დღევანდელი ცხოვრება არის ყოვლად წარმოდგენილი. დემოკრატიული ყოფა ხელს უწყობს ერში ჩაბუდებული პოტენციის განვითარებას. არადემოკრატიული ყოფაშიც შეიძლება აღმოცენდეს ტალანტი და ჩაკეტილი სივრცე გააჩნდეს. თუმცა საზოგადოებაში დემოკრატიისათვის აუცილებელი სადინარების გახსნა, ბუნებრივია, არადემოკრატიულ სივრცეში არ ხდება. ჩვენი წადილია, სამართლებრივ ქვეყანაში ვიცხოვროთ, ადამიანს ამის უფლება აქვს. ჩვენი განცდაა, რომ ეს სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში არის მოვალეობის აღება, პასუხისმგებლობის აღება. ნატო-ში შესვლა პანაცეა არ არის. ნატო-ში შესვლა გარე უსაფრთხოებისათვის გეჭირდება, მაგრამ ჩნდება მთავარი კითხვა - რაში გეჭირდება, რისთვის გვინდა გარე უსაფრთხოება? თუ გარე უსაფრთხოება იმისთვის გეჭირდება, რომ შიდა უსაფრთხოება დავარდებით, ეს არ ვარგა. თუ იმისთვის გვინდა, რომ ახლის ძიებით რაიმე შევმატოთ ამ საგანძურს, რასაც ქართული კულტურისა და სახელმწიფოებრიობის ისტორია ჰქვია, მაშინ ძალიან კარგია. ეს ჩვენი გადასაწყვეტია. საზოგადოება არის უმთავრესი მამოძრავებელი მუხტი მთელი ქვეყნისა. ჩინოვნიკი არის მსახური, რომ ამ საზოგადოებას მთელი სივრცე-სივრცით მიეცეს ასპარეზი ფიქრისა, აზროვნებისა და ამ ნაფიქრის რეალიზებისა.

- მართლაც ძალიან სასურველია, ამაზეც დიდი ხანია მსჯელობენ ჩვენთან, რომ ერთხელ და სამუდამოდ შეიქმნას სამართლებრივი სისტემა, რომელიც არ იქნება პიროვნებებზე მორგებული. ასეთ შემთხვევაში მთავარი პასუხისმგებლობა ყოველთვის ეკისრება ხელისუფლებას, რომელსაც აქვს ასეთი სისტემის შექმნის ბერკეტები. არის სხვა მიზეზებიც: სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნა

ის სათავეებთან ყოველთვის დგას გონიერი და ნამდვილი ღირებულებების მქონე საზოგადოება. ასეთი საზოგადოების რიცხოვნობა რაოდენია, რომ ლამის ყველა ხელისუფლება ამგვარ გონიერ საზოგადოებას უყურებს, როგორც მტერს. ნორმალური ქვეყნის აშენების ერთადერთი წინაპირობა არის ქვეყანაში ამგვარი გონიერი, ნამდვილი ღირებულებებზე ორიენტირებული საზოგადოების შექმნა. ქვეყნის მშენებლობისას ხელისუფლების მთავარი დასაყრდენი უნდა იყოს ამგვარი საზოგადოება. კიდევ ცალკე პრობლემაა, რის, რა ღირებულებების საფუძველზე უნდა შეიქმნას მომავალში ამგვარი საზოგადოება.

- შეიძლება კულტურა, პირველ ყოვლისა, სახელმწიფოს შენებაში გამოიხატოს. ჩემთვის სახელმწიფოს შენება არის სამართლის შენება.

- ცხადია, აბსოლუტურად გეთანხმებით. სამართლის გარეშე ნორმა-

მოვლენებზე. მე ვფიქრობ, დღევანდელი ქართული ხელოვნება ასე ბოლოში გადაგებული არ უნდა იყოს. პირიქით, გარემო კულტურული ამბებით უნდა იყოს გაჯერებული. ეს საგანძურია. ინფორმაცია, რა თქმა უნდა, ყველაფერზე უნდა იყოს, მაგრამ საჭიროა მეტი აქცენტი გაკეთდეს ქართულ სულიერებაზე, ქართულ კულტურაზე, ქართული საზოგადოების ყოფაზე, ჩვენს მისწრაფებებზე, მოლოდინზე.

- ამასთან, არ შეიძლება ლამის ყველა არხზე მთელი დღის განმავლობაში გვეწვიდნენ თითო საათიანი საინფორმაციო გადაცემებს, ხოლო ამ გადაცემებში ძირითადად მოგვითხრობდნენ: მკვლევების და ნარკოტიკების გადამყიდველების, თუ მათი დაკავების შესახებ. როდესაც ქართული მასალა შემოეღვავთ, შემდეგ უცხოეთის ბლოკში ასევე დეტალურად განიხილება მსოფლიოში მომხდარი საშინელი ამბები. ბოლოში გადასროლილ კულტურის ბლოკშიც დროის დიდი ნაწილი ასევე ეთმობა სამაგულო თუ უცხოური მოდის ჩვენებების ამბებს, ან პოლიტიკის ვარსკვლავების პირადი ცხოვრების დეტალებს. არავის არ მინდა შეურაცხყოფა მივაყენო, გასაგებია, ყველა სახის მასალა თავისი მათხრობითი ჰყავს, მაგრამ მართო მოდის ჩვენება და ხშირად პიროვნულად ყოველად უმნიშვნელო მსახიობების პირადი ცხოვრება არ არის კულტურა. იგივე ვე-

- ძალიან ბევრი პოლიტიკაში გარეული ადამიანი ისტორიულმა შემთხვევითობამ მოიყვანა პოლიტიკაში. ეს ხომ ყველასთვის ცნობილია. ძალიან მცირე გამოწვევის გარდა, დანარჩენები ტალღას ადევნებულნი ჯგუფია, რომელსაც მოკრძალება ეკარგება ხოლმე, რადგან თვლის, რომ ბედის უკუღმართობამ კი არ მოიყვანა იქ, არამედ საკუთარმა მუყაითობამ და დიდმა ღვაწლმა. ეს ცარიელი თავთავის თვისებაა. კულტურაზე აქცენტებიც იმიტომ მოვისაკლავს, რომ კულტურა განსავლის, თუ სწავლობ, რომ არასდროს არ გაუჩნდეს ხელისუფლებაში გარეული არც ერთ ადამიანს იმის შეგრძნება, რომ მისი დრო მოვიდა. რადგან კულტურული ადამიანი ხვდება, რომ ის გავრცობილია დროში. მე, მაგალითად, მიმანია, რომ ქრისტე-ღმერთის დროში ვცხოვრობთ და არასოდეს ჩვენი დრო არ მოდის და არ მიდის. მისი დრო დგას, ჩვენ მივდივართ და მოვივართ, და რა ღვაწლითა და რა ცოდვა-მადლით შევემატებით ჩვენს წარსულსა და მომავალს, ეს ჩვენი პირადი სულიერების გამოძახილი იქნება. ხელისუფალთ ნილადა ხვდით ძალიან დიდი პატივი, ემსახურონ ქართულ საზოგადოებას. როგორც ხელოვანი უნდა თვლიდეს, რომ ის არის მსახური თავისი ხალხისა, სამშობლოსი, საქართველოს მოქალაქისა. იმის ნაცვლად,

რადგან ხელისუფლება თუ ოპოზიცია ამით არ არის დაინტერესებული.

- შეიძლება. მაგრამ აქ ერთგვარი ჩაკეტილი წრე გვაქვს. ვიდრე ადამიანებს ნორმალური ცხოვრების საშუალება არ შეეძენებოთ, მანამდე მიჩნეულნი იქნებიან ტელეეკრანებზე და პოლიტიკოსებზე, რომლებიც, უნდათ თუ არ უნდათ, მათ ბედს წყვეტენ. ისე, საზოგადოებამაც უნდა იპოვოს თავის თავში ძალები, რომ აიძულოს ქვეყნის მმართველები, ანგარიში გაუზიონ მას. მაგრამ აქ უბედურება ისევე ის არის, რომ ხელისუფლები-საგან, გვინდა თუ არა, ისევე რაღაც მტრის ხატი გვიჩნდება და ასევე დაპირისპირებულად მოიხრებენ ხელისუფლება თავის თავს საზოგადოებასთან. არადა, ხომ აღარ გვეყავს რუსების მიერ დანიშნული მთავრობა, ეს არის ჩვენს მიერ არჩეული მთავრობა. არ მესმის, რატომ არ შეიძლება ხელისუფლებას და ხალხს შორის იყოს უფრო ნორმალური დამოკიდებულება. არა ისე, ვინ ვის მოატყუებს, ვინ ვის რას წაგლეჯს. ასეთ შემთხვევებში, ცხადია, პასუხისმგებლობა ყოველთვის ეკისრება იმას, ვის ხელშიც მჭეტი ძალაა.

- ისე, დღევანდელი პოლიტიკა ყველაზე მეტად აირეკლება ყმანვილებზე, სტუდენტებზე. ჩემი აზრით, ამ ასაკში ადამიანი მთელი დამაფრენით უნდა მიდიოდეს პაემანზე, ის კი მიდის რომელიღაც პოლი-

ტიკურ ორგანიზაციაში. ამას მოესწრება. პოლიტიკურ ორგანიზაციაში თუ არა, საარჩევნო ყუთთან მაინც მივა და თავის პოზიციას გამოხატავს. საუკეთესო განწყობილებებს თრგუნავს ეს პოლიტიკა.

- პოლიტიკაში მყოფთა დანიშნულება და მიზანი უნდა იყოს სწორედ ეს, რომ ადამიანებს შეუქმნან ნორმალური ცხოვრების საშუალება. მაშინ, თუ გულწრფელად შევხედავთ, პოლიტიკაში წასვლა ადამიანს ან მისჯილი უნდა ჰქონდეს, ან ისეთ მონღოებს უნდა გრძობდეს საკუთარ თავში, რომ სხვაგვარად მოქცევა არ შეეძ-

მოდის, დღევანდელ თანამედროვეობაში.

ლური სახელმწიფო ვერ შედგება. ეს იქნება სახელმწიფოს სუროგატი.

- დღეს ნაკლებად არის იმის განცდა, რომ ადამიანი სამართალს იპოვინს. ჩვენ ვალდებულნი ვართ ვაშენოთ სამართალი. სასამართლო იმიტომ ჰქვია, რომ იქ სამართალი იპოვოს კაცმა... ქართული საზოგადოების კულტურის მთავარი ნიშანი არის, რომ ის ცხოვრობს სამართლის საშენებლად ან სახელმწიფოს საშენებლად. ეს ერთად უნდა მოიაზრებოდეს... რაც შეეხება სულიერებას, სახელოვნურო სამყაროს, დღევანდელი საინფორმაციო საშუალებების პირობებში მასკულტურას სახელმწიფოს მხრიდან პროპაგანდა და ზრუნვა არ სჭირდება. თვითონ ვითარდება, თვითონ მოქმედებს აუდიტორიას. მაგრამ არის ჭეშმარიტი, ფასეული ღირებულებები, რომლებიც სულიერი საზღვრის აწვდის ხალხს. სწორედ ამას სჭირდება მოვლა და ხელშეწყობა მთელი სახელმწიფოსგან. იმავე საინფორმაციო საშუალებებში, სადაც დეტალურადაა ყველა მნიშვნელოვანი თუ უმნიშვნელო საკითხი გაშუქებული, სულ ბოლოს, როდესაც პროგრამა უკვე დასრულებული გვეგონია, მაშინ გაიფიქრებს ხოლმე მწიერი ცნობა ხელოვნების სფეროს

რობაში ან ამერიკაში კულტურულ სამყაროში საინტერესო მეტი არაფერი ხდება ყოველდღიურად? მაგრამ ხომ არსებობს მწერლობა, მხატვრობა, ფილოსოფია, ქანდაკება, სხვადასხვა მეცნიერებანი და ასე შემდეგ. თავს თუ დავანებებთ იმ ფაქტს, რომ გაცილებით მეტი ყურადღება უნდა ექცეოდეს იგივე ქართულ კულტურას. ჩვენ თუ არ დავაფასებთ ის, რაც გვაქვს, სხვას რაღაცომ დაინტერესებს ის?

- სხვათა შორის, კიდევ ცალკე პრობლემაა, როდესაც ადამიანი ხელისუფლებაში გაერევა, ტელეეკრანად აღარ ჩამოდის და ამაში მას მასმედიაც ხელს უწყობს. მაშინ ამ ადამიანს, მეტადრე სულმოკლე ადამიანს, უჩნდება უნიადგო ამბიცია, რომ იყო ზეზე და მზია, მერე განდებ თვითონ. შუაში არაფერი არ ყოფილა.

- ხელისუფლების ნორმალურ წარმომადგენელს თვითონ უნდა ჰქონდეს სურვილი, რაც შეიძლება ნაკლებად ჩანდეს ეკრანზე. ისე კი ეს მართლაც ჩვენი, რიგითი მათხრობების ტრადიციაა, რომ მოსჯილი გვაქვს, გვინდა თუ არა, დღის რაღაც ნაწილი მაინც არაფრისმოქმედი ადამიანების ამბიციური გამოსვლები ვისმინოთ.

რომ თვითონ იმსახუროს პარაზიტულად ქართული საზოგადოება, ასევე ჩინოვნიკმა თავჩახრილმა უნდა იპოვოს იმისთვის, რომ ქართულ საზოგადოებას ემსახუროს. პატივცემულ ადამიანად გადააქცევს ეს მსახურება და არა ყველელაობა და უსაფუძვლო ამბიციები.

- გონიერი პოლიტიკოსი თვითონ უნდა იყოს დაინტერესებული, რომ საზოგადოება რაც შეიძლება ნაკლებად იყოს პოლიტიკურული. ამის ერთადერთი საშუალება არის ის, რომ ყველას მიეცეს თავისი საქმის თავისუფლად კეთების საშუალება. ასეთ შემთხვევაში ჩამოყალიბდება ნორმალური, თავისუფალი საზოგადოება, რომელიც არანაირად აღარ იქნება ხელისუფლებაზე რაიმე ფორმით დამოკიდებული. გონიერი ხელისუფლება უნდა ხვდებოდეს, რომ ადამიანთა ამგვარი ფუნის შექმნა მისთვისვე არის სასარგებლო. რადგან ნორმალურ ქვეყანას ამგვარი ხალხი შექმნის.

- როგორმე უნდა გავთავისუფლებდეთ ამ პოლიტიკურ ნეხისგან, რომელმაც გაჟღერა საზოგადოება.

- ეს ტენდენცია, ჩემი აზრით, მაინც ხელისუფლებისგან უნდა წამოვიდეს.

- ჩვენგან უნდა წამოვიდეს,

ინტერიერი

ჩვენს ქვეყანაში ყოველთვის არსებობდნენ ნიჭიერი ადამიანები, რომელთაც შეეძლოთ თავისი ან მეგობრების სახლების გაფორმება. დღესაც ასეა. ძირითადად, ამ საქმეს არქიტექტორები აკეთებენ. მათ შეემატნენ კონკრეტული პროფესიის - ინტერიერის დიზაინერები. თან, მათზე მოთხოვნებიც გაიზარდა.

გაჩნდა სურვილი, რომ ქართველებსაც გვექნოდა წარმომადგენლობითი ოფისი, სახასიათო დიზაინის კაფე, კლუბი, რესტორანი და სხვა საზოგადოებრივი დაწესებულება, ლამაზი და კომფორტული საცხოვრებელი. ამ ყველაფერს სჭირდება პროფესიონალი, რომელიც შეეცდება ჩანვდეს ყოველი ადამიანის სურვილს, ესთეტიურ და ფუნქციურ მოთხოვნას, ეცდება გახადოს ცხოვრება უფრო მოხილური, ლამაზი და მრავალფეროვანი.

ინტერიერის დიზაინის თემამ ევოლუცია განიცადა, ჩამოყალიბდა სხვადასხვა პერიოდის და სტილის მიმდინარეობები. გაჩნდა უამრავი ახალი მასალა და ტექნოლოგიები. ადრე თუ, ძირითადად, ტიპური (სტანდარტული) განლაგების ბინები ჰქონდათ, თანამედროვე სივრცის დაგეგმარება უფრო თავისუფალი და ინდივიდუალური გახდა. შესაძლებელია დიდ სივრცეში სრულიად დამოუკიდებელი სივრცეების შექმნა მოდულების (სხვადასხვა სახის კონსტრუქციული ელემენტების) საშუალებით.

დიდ ინფორმაციას ვიღებთ ჟურნალებით, წიგნებით, ტელევიზიით, ინტერნეტით, მაღაზიები სავსეა სხვადასხვა მოსაპირკეთებელი თუ დეკორატიული მასალებით, რაც არაპროფესიონალს აბნევს და ყველა დამოუკიდებლად ვეღარ წყვეტს საკუთარ დიზაინს. სწორედ ამიტომ მიმართავენ სპეციალისტს. მოკლედ და მარტივად მოგიყვებით რა ხდება ამის შემდეგ.

ინტერიერის დიზაინერი ან დიზაინერთა ჯგუფი შეისწავლის მოცემულ დასაპროექტებელ ადგილს და მის დანიშნულებას. ეცნობა დამკვეთის სპეციფიურ მოთხოვნებს, რომლებიც შეიძლება, ბოლოს, თვითონვე შეცვალოს, გადაიფიქროს, გააჩნია, რას შესთავაზებს დიზაინერი. მუშავდება იდეა, კონცეფცია, თუ როგორი უნდა იყოს მომავალი სივრცე... იწყება ამაზე გაუთავებელი ფიქრი, ყველაგან და ყოველ დროს, ძილშიც... კეთდება ჩანახატები, კოლაჟები, ნახაზები და კომპიუტერული ვიზუალი, ანუ სამგანზომილებიანი გამოსახულება, სადაც დამკვეთი ნათლად ხედავს, როგორია მისი პროექტი.

როდესაც ეს ყველაფერი დამტკიცდება, იწყება მშენებლობა-რემონტი, რომელსაც წინასწარი შეთანხმების თანახმად დიზაინერი თვალყურს ადევნებს. იგი ეხმარება დამკვეთს ინტერიერის დეკორაციაში - ავეჯის, განათების, სანტექნიკის, ტექსტილის, ნივთების და სურათების ექსპოზიციის შერჩევაში.

ინტერიერი პირველი შთაბეჭდილებაა მის პატრონზე. გამოიყენებ, როგორი გემოვნება აქვს, რა სტილის ადამიანია, რაზე გიჟდება, რა ასაკის არის, რომელი ფერი ამშვიდებს... თუ, მისთვის სულერთია, როგორ გარემოშია თვითონ, და ისიც არ ადარდებს, სხვები როგორ იგრძნობენ იქ თავს. ინტერიერის დიზაინი ჩემი პროფესიაა, საყვარელი საქმე და თემა.

ნატა ჯანგირიძე, სტუდია "ROOMS" დიზაინერი

კომპიუტერული ვიზუალი. დიზაინი - სტუდია ROOM'S

ფარუქო ლავინის Bourgie light ბაროკო/რენესანსის სტილის ლამაზი პასრულებული პოლიკარბონატი

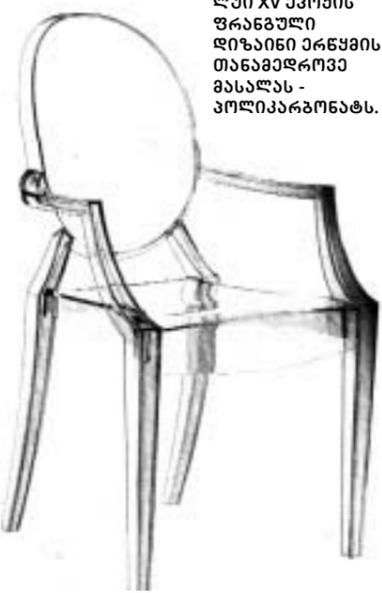
და ახალი მასალების (პოლიკარბონატის, მეტალის, მინის, ორგანიკის) შერწყმა. ასეთი "სიგიჟების" ერთერთი ოსტატია ფრანგი ავანგარდისტი ფილიპ სტარკი. მისი დიზაინი ან ძალიან უნდა მოგწონდეს, ან საერთოდ ვერ იღებდე მის ესთეტიკას. ფაქტია, რომ იგი აღიარებულია, და მოისხენიება XX საუკუნის კლასიკოსებთან ერთად, როგორებიც არიან ლე კორბუზიე, მის ვან დერ როე, ალვარ აალტო, ეილინ გრეი, ერო აარნიო და სხვები. გარდა იმისა, რომ ისინი გენოსებად გაჩნდნენ, მათ გარკვეული მიზანი ჰქონდათ, ისინი სოციალური მასშტაბებით აზროვნებდნენ, შექმნეს სრულყოფილი ნივთები, რომლებიც მასისთვის მისაღები და სერიული წარმოებისთვის მარტივი იყო. მათ მიერ დაპროექტებული ავეჯი და განათება ორიგინალური მოდულებია, რომლებიც თანამედროვე დიზაინერულმა ფორმებმა და სანარმოებმა შეისყიდეს და დღესაც უმჯობეს 20-იან და 60-იან წლებში შექმნილ ფურნიტურას. მართალია, ფასი მაღალია და წლიდან წლამდე უფრო მატულობს. ასევე ძვირად ფასობს ამ ნივთების ექსპერიმენტული ვერსიები და პროტოტიპები.

ფურნიტურას ინტერიერში დიდი მნიშვნელობა აქვს. მას არჩევენ წინასწარ ჩაფიქრებული სტილის, ფორმის, ფერისა და ფაქტურის მიხედვით. თანამედროვე ინტერიერში არ არის აუცილებელი, რომ ყველაფერი ეკუთვნოდეს კონკრეტულ სტილს და პერიოდს. დღევანდელი დიზაინის იდეაც და ტექნოლოგიაც იმდენად დახვეწილია, რომ შეიძლება ძველის და ახალის ჰარმონიულად აღრევა, თუმცა, ამას უნდა მიუდგე ფრთხილად, გრძობით და იუმორით. შედეგი უცხო და საინტერესო გამოდის.

იურგან ბაის დიზაინი

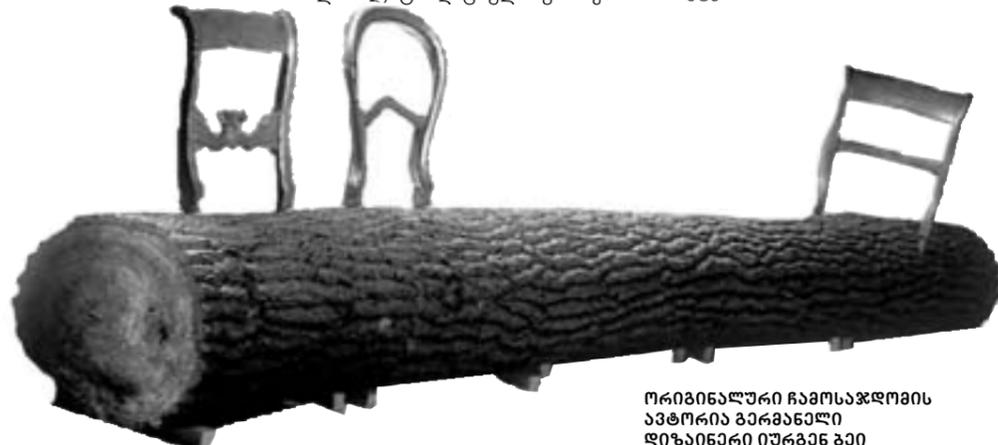
ლუი XV ეპოქის ფრანგული დიზაინი ერნესტო თანაშაფროუვი მასალას - პოლიკარბონატს.

ფილიპ სტარკის სკამი "ლუის ანდრილი".

ლუ კორბუზიუს შაზლონი VITRA, რომელსაც ლენს ანარომოპს ფირმა Flat

ორიგინალური ჩამოსაჯდომის ავტორია გარბანელი დიზაინერი იურგან ბაი

ლელა პერიძის
თარგმანი იტალიურიდან

იტალი კალვინო

უჩინარი ქალაქები

I თავი

ყუბლაი ხანს ყველაფერი როდი სჯერა, რასაც მარკო პოლო უამბობს დიპლომატიური მისიების შესრულების დროს მონახულებული ქალაქების შესახებ, მაგრამ თათრების იმპერატორი მართლაც რომ უფრო მეტი ცნობისმოყვარეობით და ყურადღებით უსმენს ახალგაზრდა ვენეციელს, ვიდრე ნებისმიერ სხვა თავის მოციქულსა თუ მზვერავს. იმპერატორების ცხოვრებაში არსებობს განწყობა, ჩვენ მიერ დაპყრობილი ტერიტორიების უსაზღვრო სიდიდის გამო სიამაყეს რომ მოჰყვება, მოსდევს მელანქოლიას და იმის ცოდნით გამოწვეულ შიშს, რომ მალე ვიტყვი უარს ამ ტერიტორიების გაცნობასა და შეცნობაზე; ესაა სიცარიელესავით გრძობა, რომელიც ერთ საღამოს ისევე გაგივდება, როგორც ჰაერს გაჟღერებულ ხოლმე ნანვიმარზე ავარდნილი სპილოების სუნი ან იმ საღამოს ნაცრის სუნი, მაყალზე რომ ცივდება; ესაა თავბრუსხვევა, პლანისფერობის მონითალო ზურგზე მოხატულ მდინარეებსა და მთებს რომ არყევს, ერთმანეთს გადააბურღავს იმ დეპრესიის ხვეულებს, რომლებიც მტრის უკანასკნელი ჯარების განადგურებას გვატყობინებენ ყოველი მარცხისას, ახსნის იმ მეფეთა ბეჭდების ლუქს, ვისი სახელიც ჯერ არავის გაუფიქრა და რომლებიც ჩვენი წინმძღველი შეიარაღებული ჯარებისგან დაცვას ითხოვენ, სანაცვლოდ კი ძვირფას ლითონებს, გამოყვანილ ტყავეულობას და კუს ბაკნებს გვათავაზობენ ნლოური გადასახადების სახით; ესაა იმედგადაწურულობის ნაში, როდესაც ირკვევა, რომ ეს სახელმწიფო, ჩვენ რომ ყველანაირი საოცრების მწვერვალს გვეგონა, უსასრულო და უფორმო რღვევა ყოფილა, რომ მას კორუფცია განგრენასავით მოსძალებია და ჩვენი სიკატრა ველარაფერს უშველის; როდესაც ირკვევა, რომ მოხინაღმდეგეთა ხელმწიფების დამარცხებამ მათი სახელმწიფოების ხანგრძლივი ნგრევის მემკვიდრეებად გვაქცია. მხოლოდ მარკო პოლოს შემჯავამებელ მოხსენებებში ახერხებდა ყუბლაი ხანი დასაცქვევად განწირული გალავნებისა და კოშკების მიღმა იმ ფაქიზი მონახაზის ფილიგრანულობის ნათლად განჭვრეტას, რომელსაც თვით ტერმიტებიც კი ვერ უხერხებენ მოხელთებას.

ქალაქები და მოგონება. 1.

იქიდან ნასული კაცი სამი დღე და ღამე აღმოსავლეთისკენ თუ ივლის, დიომირაში აღმოჩნდება, სადაც სამოცი ვერცხლის გუმბათია, ყველა ღმერთის ბრინჯაოს ქანდაკება დგას, ქუჩები კალით მოუკონწყლავთ, ბროლის თეატრი არსებობს და ერთი კოშკიდან ყოველ დილას ოქროს მამალი ყივის. ყველა ამ ღირსშესანიშნაობას მოგზაური უკვე სხვა ქალაქებიდან იცნობს. აქაურობის თავისებურება კი ისაა, რომ იმას, ვინც აქ სექტემბრის ერთ საღამოს მოხვდება, როცა დღე იკლებს, როცა სასუბუქების კარებზე ყველა მრავალფერი ნათურა ერთდროულად იწითება და თან რომელიღაც ავიწიდან ქალის ძახილი გაისმის, იმათი შემუშრდება, ახლა რომ ფიქრობენ, მსგავსი საღამო მქონია და მამინ ბედნიერი ყყოფილვარო.

ქალაქები და მოგონება. 2.

ყამირ მინებზე ხანგრძლივად ცხენით ჯირითის შემდეგ ქალაქი ენატრება კაცს. და აი, ბოლოს და ბოლოს, იზიდორასაც მიაღწევს, ქალაქს, სადაც სასახლეებში ზღვის ლოკოკინებით მოპირკეთებული ხვეული კიბეებია, სადაც ხელოვნების ყველა ნების დაცვით ჭოგრებიტბა და ვილიონობებს ამზადებენ, სადაც უცხოელი ორ ქალს შორის არჩევანის ვაკეთებისას თუ ჭოჭმანობს, ყოველთვის მესამეს შეხვდება, სადაც მამლების ძიძვილაობა მენადლევეებს შორის სისხლიანი განხეთქილებებით მთავრდება. კაცი ამ ყველაფერზე ფიქრობდა ხოლმე, ქალაქი რომ უნდებოდა. მამ, იზიდორა მისი ოცნებების ქალაქი ყოფილა - ერთი განსხვავებით: ნაოცნებარი ქალაქი მას ახალგაზრდას იცნობდა; იზიდორაში კი უკვე მუახნისა ჩამოღის. მოედანზე დაბალი კედელია, რომელზეც მოხუცები გამწკრივებულან და ახალგაზრდებს აკვირდებიან; ისიც მათთან ერთად ჩამომჯდარა. სურვილები უკვე მოგონებებად ქცეულან.

ქალაქები და სურვილი. 1.

ქალაქი დროტვა ორგვარად შეიძლება აღწერო; ან ასე: მის გალავანზე ნამომართული ოთხი ალუმინის კოშკი გვერდში ამოსდგომია შვიდ ჭიმკარს, რომლის ზამბარანი ასანუგ-დასაკეცი ხიდები ერთ თხრილზე გადატყორცნილან, რომლის

ერთი მოგზაურის ორი (რეალისტური და ფანტასტიკური) პოლუსი

სანტიავო დე ლას ვეგასში, ჰავანას მახლობლად დაიბადა 1923 წელს.

სანრემოში იზრდებოდა 20 წლამდე. ტორინოში, რომელიც ცხოვრობდა და მუშაობდა 1945 წლიდან.

პარიზში გადავიდა საცხოვრებლად ყოველგვარი ოჯახური და სამსახურებრივი მიზეზების გარეშე 1964 წელს.

ნიუ იორკთან, ცნობილია, რომ აუხსენელი სიყვარული აკავშირებდა: "ესაა გეომეტრიული ქალაქი, კრისტალური, უნარსულო, სიღრმის გარეშე; ერთი შეხედვით, არა აქვს საიდუმლოებები... საფლავის ქვაზე დაგანერინებ, რომ ნიუ იორკელი ვიყავი..."

და ამ საკმაოდ ფართო გეოგრაფიული ემპირიის მიუხედავად, იტალი კალვინოს ნაწარმოებების უმეტესობას არა აქვს მოქმედების კონკრეტული ადგილი, რეალისტური განზომილება. "უჩინარი ქალაქები" ამის საუკეთესო მაგალითია.

"უჩინარი ქალაქები" მცირე ფორმის რომანია, რომელიც ფანტასტიკურ გეოგრაფიასა და ისტორიულ გაუცხოებას ეფუძნება და თავის ლაბირინთულ, მაგრამ კალვინოსთვის დამახასიათებელ გეომეტრიული სიზუსტით აგებული სტრუქტურაში ზღაპარსა და ფილოსოფიურ ნაზრევს ერთმანეთს ანაცვლებს. კალვინოს თუ მოვუსმენთ, ეს "ერთმანეთის გვერდგვერდ მოთავსებული მოკლე ტექსტები ერთმანეთისგან არ გამოდინარეობენ და არავითარ იერარქიას არ ემორჩილებიან, ისინი ქმნიან ერთგვარ ბადას, რომლის ფარგლებშიც მრავალი გზის გაკვალვა და არავითარ და ურთიერთგანსხვავებული დასკვნის გამოტანა შეიძლება".

გარდა იმისა, რომ ამ ქალაქების დროსა და სივრცეში ლოკალიზაცია შეუძლებელია ან თითქმის შეუძლებელია, მათი ერთ-ერთი უცნაურება ისიცაა, რომ მათ ქალების ხან ჩვეულებრივი (თამარა, დოროტეა, დესპინა, ოლივია, ადელა, ლეანდრა, აგლაურა) და ხანაც არაჩვეულებრივი (ძორა, ეუსაპია, ძემრუდე, ბერენიჩე) სახელები ჰქვიათ.

ამ ქალი-ქალაქების ერთიანობა კი ემბლემების ერთგვარ კატალოგს ქმნის: მაგალითად, დიომირა, იზიდორა, ძორა, მაურილია მოგონებების ქალაქებია. დოროტეა, ანასტაზია და სხვები - სურვილების, თემცა ზოგან "სურვილები მოგონებებად ქცეულან" უკვე. არის ნიშნების ქალაქები, ვთქვათ, ქალაქი - ობობას ქსელი - ოტავია ან ურთიერთობების ობობას ქსელში გახლართული ქალაქი ერსილია. გარდაცვლილების ქალაქებიდან ყველაზე შემზარავია არჯა, სადაც ჰაერის მაგვირად მინაა, თუმცა ამის შემდეგ უშუალოდ ცასთან დაკავშირებულ ქალაქ თელაზე გადავივარო, რომლის პროე-

ქტიც ვარსკვლავიანი ცის მიხედვითაა შექმნილი. გარძელებული ქალაქებიდან პენტესილას მიაქციეთ ყურადღება, რომელიც საკუთარი თავის პერიფერია და არ ვიცით, პენტესილას გარეთ არსებობს კი გარეთ? ბერენიჩე კი მართლმართის ქალაქი გახლავთ, .. მაგრამ თუ გავაგრძელებთ ჩხრეკას ამ სიმათლის ახალი კვირტის შიგნით, აღმოვაჩენთ ერთ პატარა ლაქას, რომელიც ფართოვდება, როგორც ზრდადი მიდრეკილება: დაადგინოს ის, რაც არის მართალი - იმის საშუალებით, რაც ტყუილია, და იქნებ ეს ერთი უშველებელი მეტროპოლის კვირტია".

"უჩინარი ქალაქები" ფანტასტიკურობა, ერთი შეხედვით, უსასრულოდ შორეული წარსულისკენა მიმართული, სიცოცხლისა და სამყაროს სანყისებისკენ და აღმოსავლურობის სურნელი დაჰკრავს, მაგრამ კალივინო სიტატურად აზავებს ამ სურნელს თანამედროვე მეტროპოლისის სახურავებზე დაგუბებული გამონაბოლქვებით და ფრანგებით მსუბუქ, ფოთლის ძარღვებით მქრქალ, ფილიგრანულ და მოუხელთებელ ქალაქებზე ფიქრსა და მსჯელობას ბიტუმივით მძიმე ქუჩებთან თანამედროვე მეტროპოლისებისკენ მოუძღვება.

"უჩინარი ქალაქების" მრავალნაზნაგოვნებასა და მრავალმხრივობაში სასიამოვნო ნაცნობებით გვხვდებიან მელანქოლიური ყუბლაი ხანი და ვიზიონერი მარკო პოლო, თუმცა ისტორიულ-საყრდენგამოცლილი, მაგრამ მაინც ჩვენი მეგზური ამ წარსულ-ანმყო-მომავლის ერთგვარ მორევში. სწორედ მათი საბოლოო სიტყვებით მინდა დავასრულო ჩემი შესავალი, რადგან, ვფიქრობ, უკეთესი სატყუარა ამ ნაწარმოების ნაკითხვის სურვილის გასაღვიძებლად ძნელი მოსაძებნია:

"ყუბლაი: - ყველაფერი ფუჭია, თუ უკანასკნელი მისადგომი მაინც ჯოჯოხეთის ქალაქი იქნება, სწორედ იქაა, მის სიღრმეში, რომ უფრო და უფრო ვინრო სპირალში ჩაგვითრევს დინება. პოლო კი: - ცოცხლების ჯოჯოხეთი მომავალში კი არაა მოსალოდნელი; ჯოჯოხეთი თუკი საერთოდ არსებობს, იგი უკვე აქაა, ის ჯოჯოხეთი, სადაც ყოველ დღეს ვატარებთ, რომელსაც ერთად ყოფნით ვაყალიბებთ. მან რომ არ დაგვჯაბნოს, სამისოდ ორი გზა არსებობს. პირველი ბევრს ეიოლება: მიიღო ჯოჯოხეთი და გავადე მისი ნაწილი იმ ზომამდე, რომ ვეღარ შევადგე მას. მეორე სარისკოა და გულსწყურს და უწყვეტ მეცადინეობას მოითხოვს: ეძიო ის და შეგეძლოს შეცნობა იმისა, ვინც და რაც შუაგულ ჯოჯოხეთშიც არაა ჯოჯოხეთი, რაც შეიძლება ხანგრძლივად გააძღვინო და ასპარეზო გაუფართოო მას."

ლელა პერიძი

წყალიც კვებავს ოთხ მწვანე არხს, ქალაქს რომ სერავენ და ცხრა სამას-სამას სახლიან და შვიდას-შვიდას საკვამურიან უბნად რომ ჰყოფენ; და თუ გავითვალისწინებთ, რომ ყოველი უბნის გასათხოვარი გოგოები სხვა უბნების ბიჭებზე თხოვდებიან და მათ ოჯახებს იმ საქონლის ალბომიცე-მოზა გაუწაღლებიათ, რაც მათ აბადიათ, ეს კი გახლავთ: ტეგანები, თათის კვერცხები, სექსტანტი-ჭოგრიტები, ამეთისტოები, - ამ მონაცემების საფუძველზე შეიძლება ყველაფრის დაანგარიშება და, რა გინდა, სულო და გულო, ყველაფრის გაგება ქალაქის წარსულზე, ანმყოსა და მომავალზე; ანდა, მე რომ ამ ქალაქში მიმიყვანა, იმ მექლემესავით შეიძლება თქმა: "მთლად ახალგაზრდა ჩამოვედი აქ ერთ დილას, ბევრი ხალხი გამოფენილიყო ქუჩებში და ბაზრისკენ მიიჩქაროდა, ქალებს ლამაზი კბილები ჰქონდათ და ჯიქურ გიყურებდნენ თვალბში, სამი ჯარისკაცი რალაც სცენაზე ასულიყო და კლარნეტებზე უკრავდა, გარშემო ყველგან საქანელები ტრიალებდნენ, ქარი კი ფერად წარწერებს აფრიალებდა. მანამდე უდაბნოსა და ქარავნის ბრტყელი გზების მეტი არაფერი მენახა. იმ დილას დროტვაში ვიგრძენი, რომ ცხოვრებისგან ყველანაირ სიკეთეს უნდა ელოდე. მომდევნო წლების მანძილზე ისევე უდაბნოს გადასწორებული სივრცეების და ქარავნის გზების ჭვრეტამ მომიწია; ახლა კი ვიცი - ეს გზა მხოლოდ ერთი იმ მრავალთავანია, იმ დილას დროტვაში რომ იმლებოდნენ ჩემ წინ."

ქალაქები და მოგონება. 3.

ფუჭი იქნება, სულგრძელო ყუბლაი, ჩემი მცდელობა, ალგინერო ძაირა - ქალაქი მალალი სიმაგრებით. შემეძლო მეთქვა, რამდენი საფეხური აქეთ კიბეებადქცეულ ქუჩებს, რა ფორმისაა პორტიკატების თალები, თუთიის როგორი ფურცლებითაა დაფარული სახურავები; მაგრამ უკვე ვიცი, რომ ეს არაფრის თქმის ტოლფასი იქნებოდა. ეს კი არ აძლევს ქალაქს სახეს, არამედ მისი სივრცის ზომებსა და მისი წარსულის მოვლენებს შორის მიმართებები: მანძილი ლამპიონის ძირიდან ჩამომხრჩვალი უზურპატორის მოქანავე ფეხებამდე; ლამპიონიდან მოპირდაპირე მოაჯირამდე გაჭიმული თოკი და დედოფლის საქონრილო მსვლელობისა გაბმული მორთულობები; მოაჯირის სიმაღლე და სალტო უკანონო საყვარლისა, რომელიც გამთენიისას გადაახტება ამ მოაჯირს; სანვიმარის დახრილობა და მასზე მოარული კატა, იქვე ფანჯარაში რომ ძვრება; ტყორცნის ხაზი ქვემეხიანი გემისა, რომელიც მოულოდნელად უკნიდან გამიწნდა, და ბომბი, იმ სანვიმარს რომ ეცემას; სათევზაო ბადების ნაგლეჯები და მოლოზე მსდარი სამი მოხუცი, რომლებიც ამ ბადების კემსივისა ერთმანეთს უკვე მესამედ უყვებიან უზურპატორის ქვემეხიანი გემის ამბავს, ამ უზურპატორზე ამბობენ, დედოფლის უკანონო შვილი იყო, აქ, მოლოზე მიუტოვებით სახევეებშიო.

მოგონებებიდან გამოდგავნებულნი ამ ტალღით ღრუბელივით სველფუნა და იბერება ქალაქი. დღევანდელი ძაირა ალწერა მის მიუღწეაწულს უნდა შეიცავდეს. მაგრამ ქალაქი დუმს თავის წარსულზე, ის, როგორც ხელისგული თავის ხაზებს, მოიცავს მას, დანეროლის ქუჩების კუთხეებში, ფანჯრების გისოსებში, კიბეების სახელურებზე, მესამიდიბზე, დროშების ტარებზე, ყოველ კუთხე-კუჩქულსა თუ ნაკანრში, ამონაკვეთსა თუ ნაჭდევში.

ქალაქები და სურვილი. 2.

მხოლოდ სამხრეთისკენ თუ ივლის კაცი, სამი დღის თავზე ანასტაზიაში აღმოჩნდება, ქალაქში, რომელსაც კონცენტრული არხები რწყავენ და ქარიშხლები გადაფრენენ ხოლმე. ახლა კი უნდა ჩამოვთვალო ის საქონელი, რისი ყიდვაც აქ უპირიანია: აქატი, ონიქსი, ქრიზოპრასი და ქალცედონის სხვა სახეობები; ოქროსფერი ხობხის ხორცის ქებას უნდა მოვყვე, აქ რომ ამზადებენ ალუბლის ფიჩხზე გაჩაღებულ ცეცხლზე და ზემოდან ბევრ მარიანს აყრიან; იმ მოზანავე ქალების შესახებ უნდა გიამბოთ, ერთი ბალის აუზში რომ დავინახე, ამბობენ, ხანდახან გამვლელსაც ეპატიუებიან, რომ მათთან ერთად გამიშვლდეს და მათ სდის წყალშიო. მაგრამ ამ ცნობებით ხომ ქალაქის ჭეჭმარით არსს ვერ გადმოვცემ: რადგან თუ ანასტაზიას აღწერა მხოლოდ თანდათანობით აღძრავს სურვილებს და მერე გაიძულს, საითთაოდ ჩაკულა ისინი, იმ ადამიანის ყველა სურვილი ერთბაშად იღვიძებს და შემოგვხვევა, ვინც ერთ დილას ანასტაზიაში ამოყოფს თავს. ქალაქი გეცხადება, როგორც ყველაფრის ერთობა, სადაც არცერთი სურვილი არ იკარგება და რომლის ნაწილიც თავად ხარ; და რამდენადაც ქალაქი ფლობს ყველაფერს, რაც შენ არ გაბადია, ისლად გარჩენია, ამ სურვილში მიიღროკო თავი და ამით იყო ბედნიერი. ასეთი, როგორც ამბობენ, ხან კეთილი და ხან ავი ძალა აქვს ანასტაზიას, ამ მაცდურ ქალაქს; თუ

შენ დღეში რვა საათი აქატის, ონიქსის ან ქრიზოპრასის მჭრელად მუშაობ, შენი შრომა, რომელიც ფორმას აძლევს სურვილს, თავად სურვილიდან იღებს ფორმას, და შენ გგონია, მთელი ანასტაზია გეკუთვნის, მაშინ, როცა მეტი არაფერი ხარ, თუ არა ერთი მისი მონათავანი.

ქალაქები და ნიშნები. 1.

მიდის და მიდის კაცი დღეობით ხეებსა და ქვეს შორის. თვალს იშვიათად ჩერდება რამეზე და თუ ჩერდება, მხოლოდ იმიტომ, რომ რაღაცის მანიშნებლად შეიცნო იგი: ქვიშაზე ნაკვალავი ცხადყოფს, რომ აქ ვეფხვს გაუვლია, დაგუბებულ ნიშნებს გამოჩენით ნათელია, რომ აქ წყაროა სადღაც, აყვავებული ტუბები კი ზამთრის დასასრულს მოასწავებს. ყველაფერი დანარჩენი მუნჯია და ურთიერთგაცვლადი; ხეები და ქვენი მხოლოდ ის არიან, რაც არიან.

ბოლოს და ბოლოს გზას ქალაქი თამარასთან მიჰყავხარ. ქალაქში კედლებიდან გამოჩრილი საგზაო ნიშნებით გაქცევილი ქუჩებით შედიხარ. თვალს საგნებს ვერ ხედავს, ირგვლივ მხოლოდ საგანთა სიმბოლოებია, რომლებსაც სხვა მნიშვნელობები აქვთ: გაზი მიუთითებს კბილის ამომღების სახლზე, კათხა - სამიკინოზე, შუბი - მცველთა რაზმზე, ცალსასწორი - მწვანელების გამოიდევლზე. ძეგლებზე და გერბებზე გამოხატულია ლომები, დელფინები, კოშკები, ვარსკვლავები: ეს იმის ნიშანია, რომ რაღაცის - ვინ იცის, რის - ნიშანია ლომი ან დელფინი, კოშკი ან ვარსკვლავი. სხვა ნიშნები კი ვაფორთხილებენ, რა არის ამ ადგილას აკრძალული: შესახვევში კარგით შესვლა, ჯიხურის უკან მოშორება, ხიდიდან ანკესით თევზაობა; ან ნებადართული: ზებრების დარწყლება, ხის ბურთულებით თამაში, ნათესავების სხეულების კრემატა. ტაძრების შედგენილი კარებიდან ღმერთების ქანდაკებები მოჩანს და თითოეული თავისი ატრიბუტითაა გამოსახული: სიუხვის რქით, ქვიშის საათით, მედუზით, რომლითაც მორწმუნეს შეუძლია მათი შეცნობა და მათთვის მართებული ლოცვით მიმართვა. თუ შენობაზე არავითარი ნიშანი ან სიმბოლო არაა გამოსახული, მისივე ფორმა ან ქალაქის წესრიგში მის მიერ დაკავებული ადგილია საკმარისი მის ფუნქციასზე მისათითებლად: სამეფო სასახლე, ციხე, მონეტის-საჭრელი, პითაგორული სკოლა, ბორდელი. ის საქონელიც, გამოიდევლები რომ დახლებზე გამოფენენ, თავისთავად კი არაა ღირებული, არამედ როგორც სხვა რამის სიმბოლო: შუბლზე ნაქარგებიანი თავსაკრავი ნიშნავს კლდეგანტურობას, მოოქროვილი ტახტი - ძალაუფლებას, ავეროეს ტომები - ცოდნას, კოჭსამკაული - ლუქსუსს. თვალს ქუჩებს ისე გადაეყვება, როგორც დაწერილ გვერდებს: ქალაქი ყველაფერს ამბობს, რაც შენ უნდა იფიქრო, გამეორებინებს თავის სათქმელს, და რომ გგონია, თამარას ვათვალთვლებ, მეტი არაფერი ხარ დაკავებული, თუ არა სახელების რეგისტრაციით, რომლებითაც იგი თავის თავს და ყველა თავის უბანს განსაზღვრავს.

როგორია ნამდვილი ქალაქი ამ მჭიდრო გარსის მიღმა, რას შეიცავს ან რას ფარავს იგი, კაცი ამას ვერ იცის, ისე გამოდის თამარადან. გარეთ შიველი მინა გადაჭიმულა ჰორიზონტამდე, იხსნება ცა, სადაც ღრუბლები დაჰქირან. იმ ფორმაში, რომელსაც შემთხვევა და ქარი აძლევს ღრუბლებს, ადამიანი უკვე მზადაა, რაღაც სიმბოლოები შეიცვანოს: აფრიანი ნავი, ხელი, სპილო...

ქალაქები და მოგონება. 4.

ექვსი მდინარისა და ერთმანეთზე გადაჯაჭვული სამი მთის იქით... აღმართულა ძორა, ქალაქი, რომელიც ვისაც უნახავს, ვეღარც დაუფიქრებია. მაგრამ არა იმიტომ, რომ ეს ქალაქი სხვა სამასსოვრო ქალაქებით არაჩვეულებრივ სურათს ტოვებს მოგონებებში. ძორას თავისებურება ისაა, რომ იგი მესხიერებაში ყოველი დეტალით რჩება, ქუჩებისა და მათ გასწვრივ ჩაყოლებული სახლებისა და ამ სახლებში კარებისა და ფანჯრების თანმიმდევრობით, თუმცა მათში არაფერია გამორჩეულად ლამაზი და იშვიათი. მისი საიდუმლო იმაშია, თუ როგორ გადაეღობს თვალს სიმბოლოებს, ერთმანეთს რომ მისდევს, თითქოს მუსიკალური პარტიტურააო, სადაც ვერცერთ ნოტს ვერ შეცვლია ან გადაადგილებს. ვინც ზეპირად იცის, როგორაა ნაგები ძორა, თუ ლამე ვერ იძინებს, წარმოიდგენს, რომ ძორას ქუჩებში დადის და იხსენებს თანმიმდევრობას, როგორი წესითაც ერთმანეთს მიჰყვებიან სპილენძის საათი, საპარიკმახეროს ზონებიანი ფარდა, ცხრანასვრეტის შადრევნის ქავლების ხტუნვა, ასტრონომის მინის კოშკი, საზამთროს გამოიდევლის ჯიხური, განდგომილისა

და ლომის ქანდაკება, თურქული აბანო, კაფე კუთხეში, პორტისკენ მიმავალი მოსახვევი. ეს ქალაქი გონებიდან არ ამოდის და იმ არმატურას ან ქსელს ჰგავს, რომლის უჯრედებშიც ნებისმიერს შეუძლია ყველაფრის განლაგება, რაც დასაინყებლად არ ემეტება: გამოჩენილი ადამიანების სახელების, ემიგრანტების, ნომრების, მცენარეებისა და მინერალების კლასიფიკაციების, ბრძოლების თარიღების, თანავარსკვლავედების, წინადადების ნაწილების. ნებისმიერ ადამიანს შეეძლება გეზის ყოველ ცნებასა და პუნქტს შორის მსგავსებათა და კონტრასტთა კავშირის დადგენა, რაც მესხიერებაში მათი მეცხეული გამოწვევისთვის გამოდგება. ამდენად, მსოფლიოში ყველაზე ჭკვიანები ისინი არიან, რომლებმაც ძორა ზეპირად იცია.

მაგრამ ცყოფილად დავკარგე დრო ამ ქალაქში ჩასვლაზე: უკეთ რომ ყოფილიყო შესაძლებელი მისი დამახსოვრება, იგი იძულებული ვასადა, უძრავი დარჩენილიყო და სულ თავის თავს მსგავსებოდა, ამიტომაც დაკნინდა ძორა, დაინგრა და გაქრა. მინამ დაივიწყა იგი.

ქალაქები და სურვილი. 3.

დესპინაში ორი გზით შეიძლება ჩახვიდე: გემით ან აქლემით. ქალაქი სხვაგვარად წარუდგება ხმელეთიდან მოსულს, და სხვაგვარად - წყლიდან მოსულს.

მეაქლემე ხედავს, როგორ ჩნდება ზეგნების ჰორიზონტზე ცათამბვრების ქონგურები, სარადარი ანტენები, როგორ ხმაურობენ თეთრ-ნითელი სავენტალაციო მილები, როგორ უშვებენ ბოლს საკვამურები... და მეაქლემე ფიქრობს გემზე, მან იცის, რომ ეს ქალაქია, მაგრამ მას ზომილად ნარმოიდგენს, უდაბნოს რომ გააშოროს იგი, აფრიან გემად, რომელიც ავერავერ ამოიღებს ლუხას და გავა ქარში, ჯერ გაუშლელ აფრებს რომ ბერავს უკვე, ან რკინის კოლო მოცახცავს თავის ორთქლს დაატარებს აქეთ-იქით; და ფიქრობს ყველა პორტზე, ზღვისიქითა საქონელზე, ამნეები რომ გადმოტვირთავენ მოლოებზე, იმ დუქნებზე, სადაც განსხვავებულდროშებიანი ეკიპაჟები ბოთლებს თავზე იმსხვრევენ, პირველ სართულზე განათებულ ფანჯრებზე და თითოეულში თითო ქალზე, რომელიც თმას ივარცხნის.

მეზღვაური კი ნაპირის ნილში აქლემის კუზის კონტურს განარჩევს ორ დალაქულ კუზს შორის მოქარგული მზონაფორებიანი უნაგირით, ეს კუზები რხევა-რხევით მიორნევიან წინ, მან იცის, რომ ეს ქალაქია, მაგრამ მას აქლემად წარმოიდგენს, რომლის სატვიროს უნაგირიდან დაშქრული ხილის აცემები და ფინიკის ღვინით და თუთუნის ფოთლებით სავსე ხურჯინები ჩამოკონიალებულან, და საკუთარ თავს გრძელი ქარავანის მეთაურად ხედავს, ზღვის უდაბნოს რომ გააშორებს მას, ტკბილი წყლის ოაზისისაკენ წაიყვანს, პალმების დაკბილული ჩრდილის მიმართულებით, კირის

სქელგალანდინი სასახლეებისკენ, სადაც ფილემბინი ეზოებია და ფეხშიშველა მოცეკვავე ქალები ცეკვისას ხელებს ხან ჩადრის შიგნით და ხანაც მის გარეთ ამოძრავებენ.

ყოველი ქალაქი იმ უდაბნოდან იღებს ფორმას, რომელსაც უპირისპირდება; და ასე ხედავენ მეაქლემე და მეზღვაური დესპინას, სასაზღვრო ქალაქს ორი უდაბნოს გასაყარზე.

ქალაქები და ნიშნები. 2.

ქალაქი ძირმადან მოგზაურები საკმაოდ მკვეთრი მოგონებებით ბრუნდებიან: ბრმა ზანგი, ბრბოში რომ ყვირის, გიჟი, ცათამბვრის კარნიზიდან რომ გამოჩრილა, გოგონა, საყვლურგამობ-მულ პუმას რომ დაასაივინებს. ბევრი იმ ბრმათავანი, ჯოხებით რომ დარაკუნებს ძირმას მოკირწყულ ქუჩებში, სინამდვილეში ზანგია, ყოველ ცათამბვრეშია ვილაც, ვინც გიჟდება და ყველა გი-

მელიც მინსქვემა წყაროებს კვებავს. სხვთა აზრით კი, ღმერთები სათლებში ცხოვრობენ, და როცა მსხვილ თოკზე დაკიდებული სათლები ჭების მოაჯირს ამოსცდებიან, მაშინ მისი ბინადარი გადმოდიან, ისინი არიან ტრიალა გორგოლაჭებში, ციცხების ონინარებში, ტუმბოების ბერკეტებში, ნაბურღებიდან წყლის ამომქაჩავ ქარის ნისქელების ნიშნებში, ხარაოების ციხესიმაგრეებში, მიხრანხილ ზონდებს რომ იჭერენ, სახურავების ზემოთ, ოჩოფხების წვერში დაკიდებულ საკუჭ-ნაოებში, წყალსაცავების თხელ თაღებში, წყლის გასასვლელ ხერხებში, ზემოთ, მბრუნავ ბორბლებამდე, რომელიც ავკირგვინებენ იზაურას საპაერო მოწყობლობებს, ქალაქისა, რომელიც მთლიანად მალა მიიხვეს.

შორეული პროვინციების ინსპექტორებად წარგზავნილები, მოციქულები და ხარკის ამკრეფნი დიდებული ხანისა პუნქტულურად ბრუნდებოდნენ კემენფუს სამეფო სასახლესა და მაგროლების ბაღებში, რომელთა ჩრდილქვეშაც მოსიერნე ყუბლაი მათ გრძელ მოხსენებებს ისმენდა. ელჩები იყვნენ სპარსები, სომხები, სირიელები, კოპტები, თურქმენები; იმპერატორი ისაა, ვინც უცხოელია თითოეული თავისი ქვეშევრდომისთვის და ამიტომაც მხოლოდ უცხოური თვალთა და ყურით შეიძლო იმპერიას თავისი არსებობა დაემტკიცებინა ყუბლაისთვის. მოციქულები ყუბლაისთვის გაუგებარ ენებზე მოასხენებდნენ მას საიხლებს, რომლებიც მათ თავიანთთვის გაუგებარ ენებზე გაიგეს: ამ ბუნდოვანი ხმოვანი მასიდან ამოტივტივდებოდნენ საიმპერიო სალაროდან აღებული რიცხვები, გადაყენებული და თანაცლილი თანამდებობის პირების სახელები და მამის სახელები, ზომები სარწყავი არხებისა, რომლებსაც გვალვის დროს წყალმცირე მდინარეები კვებავდნენ. მაგრამ როცა თავის მოხსენებას ახალგაზრდა ვენეციელი აკეთებდა, სხვაგვარი ურთიერთობა მყარდებოდა მასა და იმპერატორს შორის. ახალგაზრდა და აღმოსავლეთის ენების უცოდინარ მარკო პოლოს აზრის გადმოცემა მხოლოდ შესტებით, სალტოებით, გაკვირებისა და შიშის ამოძახილებით, ცხოველებით ყეფა-ყვილით შეიძლო, ან კი იმ საგნებით, რომლებსაც თავისი ხურჯინებიდან ამოალაგებდა: სირაქლემას ბუმბულით, სასულე თოფით, კვარცხით, რომლებსაც ნინ გაიწყობდა ხოლმე ჭადრაკის ქვებით. ყუბლაის მიერ მისთვის განწესებული მისიებიდან დაბრუნებული მოხერხებული უცხოელი პანტომიმურ იმპროვიზაციებს მიმართავდა, რომლებსაც ინტერპრეტაციაც მზადებდა უნდა გაეკეთებინა: ერთი ქალაქი დახასიათებული იყო თევზის სალტოთი, რომელიც ჩვამას ნისკარტს გაურობდა, მაგრამ ბაღში კი ემბეობდა, მეორე ქალაქი - იმ შიშველი კაცით, რომელიც ცეცხლში გადის და არ იხვის, მესამე - თავის ქალით, რომელსაც ხავსით გაწვანებული კბილებით ქათქათა და მრგვალი მარგალიტი ეჭირა. ხანი ამოიკითხავდა ნიშნებს, მაგრამ კავშირი ამ ნიშნებსა და მონახულელებს ადგილებს შორის გაურკვეველი რჩებოდა: მან არასოდეს იცოდა, რისი მოყოლა უნდოდა მარკოს, იმისი, რაც თავად გადახდა თავს მოგზაურობისას, ქალაქის დამაარსებლის საქმიანობის, ასტროლოგის წინასწარმეტყველების, რეჟისის თუ რამე შარადის, ერთ სახელზე რომ მიეთითებინა. მაგრამ რასაც მარკო წარმოადგენდა, როგორც უნდა ყოფილიყო ის, ნათელი თუ გაუგებარი, ყველაფერს ემბლემის ძალა ჰქონდა, ემბლემისა, რომელსაც ერთხელ რომ ნახავ, ვეღარ დაივიწყებ და ვერც სხვა რამეში ავრევა. ხანის გონებაში იმპერია ქვიშის მარცვლებით მოძრავი და ურთიერთგაცვლადი მონაცემების უდაბნოდ გაიარებოდა, საიდანაც თითოეული ქალაქისთვის და პროვინციისთვის ვენეციელის ლოგოტივების საშუალებით გამოწვეული სიმბოლოები ამოტივტივდებოდნენ.

გავიდა წლები და გაიარა მრავალმა ელჩობამ, მარკო თათრების ენაში გაიწაფა და ბევრი ხალხის ენა და ტომის დიალექტი ისწავლა. მისი თხრობა ახლა იმაზე ზუსტი და დაწერილებითი გახდა, ვიდრე ხანს შეეძლო ესურვა და არ არსებობდა საკითხი ან ინტერესი, რომელსაც იგი ვერ დააკმაყოფილებდა. და მინც ყოველი ცნობა რომელიმე ადგილის შესახებ იმპერატორის გონებაში იმ პირველ შესტა თუ საგანს ატოვებდა, რომლითაც ეს ადგილი მარკოს ადრე აღენერა. ახალი მონაცემი იმ ძველი ემბლემიდან იღებდა აზრს და ამავე დროს ამ ემბლემას ახალ აზრს ამატებდა. იქნებ იმპერია, გაიფიქრა ყუბლაიმ, სხვა არაფერია, თუ არა გონების მორწვევების ზოდიაქო.

- როცა ყველა ემბლემა მეცოდინება, შექმნილ ჩემი იმპერიის ფლობას? - ჰკითხა მარკოს. ვენეციელმა კი მიუგო: მეუფეო, არ დაიჯერო: იმ დღეს შენ თვითონ იქნები ემბლემა სხვა ემბლემებს შორის.

გაზრძალვაა ზამთარ ნოზირი

ქანავური კონსტრუქციები

მარაგ ლორთქიანი

როგორც ყოველთვის, შენევის საავტომობილო შოუ ამჯერადაც გამოირჩეოდა საინტერესო და მრავალფეროვანი კონცეფციების სიმრავლით. ევროპულმა, აზიურმა და ამერიკულმა ავტომწარმოებლებმა თავიანთი კონცეპტუალური ნამუშევრების სახით ავტო შოუს დამთავლიერებლებს (პოტენციურ მყიდველებს) დაანახეს, თუ რა გზით აპირებენ ისინი განვითარებას და დაახლოებით როგორი იქნება მათი მომავლის ავტომობილები.

რა თქმა უნდა, ამ რეგიონის მწარმოებლებსაც განსხვავებული მიზნები ამოძრავებთ - ევროპელები შინაურ ბაზრებზე პოზიციების გამყარებისთვის არიან მოწოდებული, ამერიკელები, იაპონელები და კორეელები კი ძველ კონტინენტზე ბაზრის სულ უფრო დიდი ნაწილის ათვისებას ცდილობენ.

სააბ აერო X

უნდა ითქვას, რომ შენევის წლებიანდელი ავტო შოუს ერთ-ერთი ყველაზე გამოჩენილი და მოულოდნელი ვარსკვლავი იყო შვედურ კომპანია "სააბის" კუპე "აერო X". მოულოდნელი იმიტომ, რომ შვედური კომპანია (ის ჯერჯერობით მოტორსს ეკუთვნის) ავტოსალონების დამთავლიერებლებს იშვიათად ანუბიერებს თავისი ექსპერიმენტული ავტომობილები.

ამ ავტომობილს აშკარად ეტყობა ავიადიზაინის გავლენა. ეს არცაა გასაკვირი - "სააბი" ხომ უფრო თავისი სამხედრო თვითმფრინავებითაა ცნობილი. მისი საავიაციო შტო ახლაც უშვებს ავიაგამანადგურებლებს. ჰოდა, "აერო X-ის" დიზაინერებმა საშუალო სანაოსნო სამხედრო თვითმფრინავის ფორმულა აიღეს. რა თქმა უნდა, მისი დიზაინი აეროდინამიკურ მილში "დამუშავდა", რის შედეგადაც, მან გარკვეული ცვლილებებიც განიცადა.

ავტომობილის გარეგნობაში არაფერია ექსტრავაგანტური და ზედმეტი. უფრო მეტიც, ის ერთგვარად ასკეტურადაც კი გამოიყურება. კუპეს მთავარი თვისება ინდივიდუალობაა. მის დიზაინში იგრძნობა თვითმფრინავებთან "ნათესაობა". ასე განსაჯეთ, ბორბლების დისკების ფორმაც ისეა შეჩვენებული, რომ კაცი იფიქრებს, მისი შექმნისას დიზაინერებმა საავიაციო რეაქტიული ძრავის ხრახნის ნახაზები გამოიყენესო.

"ავიამშენებლობის მოტივები" ავტომობილის ინტერიერშიც იგრძნობა. ეს პირველ რიგში, მის ერგონომიკას ეხება. საგარდლები მკვეთრად დახრილია, თუმცა კოკპიტის შემინულია იმის საშუალებას მაინც იძლევა, რომ მძღოლმა 180 გრადუსის არეალში აკონტროლოს გარე სივრცე. ინტერიერი საბრძოლო თვითმფრინავის სახით მოგვაგონებს. ამ მსგავსებას ის ფაქტიც აძლიერებს, რომ კუპეს ჩვეულებრივი კარი არ აქვს. კარის მოვალეობას ასრულებს ზევით ასანევი ხუფი, რომელიც გახსნისას მარის გვერდითა ნაწილებს (იმას, რომელიც კარის მოვალეობას უნდა ასრულებდეს), სახურავს და წინა საქარე მინასაც თან გაიყოლებს და წინ იწევა. ხუფი თუ გახსნილია, დაბალ სალონში ჩაჯდომის და იქიდან გადმოსვლა არავითარ სიძნელეს არ წარმოადგენს.

ერთი შეხედვით, არანაირი სიახლე არაა კაპოტქვეშ - აქ განთავსებულია "სააბის" სერიული, 2,8-ლიტრიანი V6, რომელსაც ორი ტურბოკომპრესორი ემსახურება. კომპანიის კონსტრუქტორთა "ქირურგიული" ჩარევის შედეგად, ძრავის სიმძლავრე 400 ცხენის ძალამდე გაიზარდა. რაც მთავარია, ბენზინის ნაცვლად ის ეთანოლს, ანუ ჩვეულებრივ 100-პროცენტულ სპირტს წვავს. სპირტის მაღალი ოქტანობის (106 ერთეული) წყალობით, ძრავის კუმშვის მაღალი ხარისხის (1:21) მიუხედავად, ტურბოკომპრესორები წვის კამერაში სანავს მალაღობის ნევეთ (ერთი ბარი) ტუმბავენ.

როგორც მწარმოებელი ირწმუნება, ამ აგრესიის მეშვეობით, "აერო X" ადგილიდან 100 კმ/სთ სიჩქარის აკრეფას 4,9 წამში ასწრებს, მისი მაქსიმალური სიჩქარე კი ხელფენურადაა შეზღუდული 250 კმ/სთ-ით. გარდა ამისა, კონსტრუქტორებმა მიაღწიეს ავტომობილის წონის ბორბლებზე იდეალურ (50:50) განაწილებას, რაც პერსპექტივაში დადებითად უნდა აისახოს მის მანევრულობაზე.

შვედური კუპე "კონტაქტ GTO-ს" პლატფორმაზეა ბაზირებული, თუმცა მისგან განსხვავებით, ოთხივე ბორბალი ნამყვანი აქვს. ამასთან, საკიდარი ალტურულია დაპატრირებული სისტემით, რომლის მუშაობასაც ელექტრონიკა უზრუნველყოფს.

ჯერჯერობით უცნობია, თუ რა მომავალი ექ-

აერო X თვითმფრინავის შორაული ნათესაობა.

ნება "აერო-სააბს". მითუმეტეს, რომ შვედური კომპანია სერიოზულ ფინანსურ კრიზისს განიცდის. არაა გამორიცხული, რომ ამ მოდელში გამოყენებული კონცეფციებიდან ზოგიერთმა გამოყენება პპოვოს "ჯენერალ მოტორსის" სანარმოო პროგრამაში. სანამ ეს მოხდებოდა, მანამ "სააბ აერო X" ოკეანის ვალმა გაემგზავრა, სადაც მისი ნახვის საშუალება ნიუ იორკის ავტოსალონის დამთავლიერებლებს ჰქონდა.

რენო ალტიკა

ფრანგული კომპანიის მიერ მომზადებული ეს კუპე/უნივერსალი ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო კონცეპტკარი იყო შენევაში. ამის დასტურად თუნდაც იმის თქმა კმარა, რომ მის გარშემო ყოველთვის უამრავი დამთავლიერებელი იყრიდა თავს.

როგორც ხშირად ხდება ხოლმე, ამჯერადაც

"რენოს" ექსპერიმენტული ავტომობილი უცნაური გარეგნობით გამოირჩეოდა. მთავარი უცნაურობა კი "ალტიკას" უკანა საყრდენშია, რომელიც შუშისა და რკინის (უფრო სწორად, კომპოზიტის) ერთგვარ მოზაიკას წარმოადგენს. პროექტის ავტორების იდეით, დიდი ზომის საქარე მინასთან და გამჭვირვალე სახურავთან ერთად, ამგვარი "მოზაიკური" საყრდენი მძღოლის თვალთახედვის არეს ზრდის.

გარეგნობის უცნაურობის გარდა, "ალტიკას" უჩვეულო სალონიც აქვს. კერძოდ, მძღოლის და წინა მგზავრის საგარდლები იატაკზე უძრავადაა დამაგრებული. სამაგიეროდ, შესაძლებელია სა-

ლი ორლიტრიანი ტურბოდიზელის, რომლის სიმძლავრე 177 ცხენის ძალაა, მაქსიმალური მარბინი მომენტი კი - 380 ნ.მ. საკუთრივ "ალტიკასგან" განსხვავებით, რომელიც ამ სახით ალბათ ვერასოდეს მიაღწევს კონვენუალურ, აღნიშნული ტურბოდიზელი უკვე მზადაა მასობრივი წარმოებისთვის და მას მალე მიიღებენ "რენოს" სამოდელი რიგის ავტომობილები.

ფოლკსვაგენ კონცეპტ A

არანაკლებ ეფექტური კონცეპტუალური ავტომობილი წარმოადგინა "ფოლკსვაგენმა". ოლონდ, წინა ორი ექსპონატისგან განსხვავებით, "კონცეპტ A" პრაქტიკულად წარმოებისთვის მომზადებული ავტომობილია.

ეს არის მოდელი "გოლფის" მეხუთე თაობის მოდელის პლატფორმაზე შექმნილი უგზობის ავტომობილი, რომელიც ალტურულია 1,4 ლიტრი მუშა მოცულობის მქონე ბენზინის ძრავით. ეს აგრეგატი იმითაა საინტერესო, რომ ერთდროულად ალტურულია როგორც ტურბოკომპრესორით, ასევე მექანიკური დამჭირხნითაც. ამ ძრავის სიმძლავრე 150 ცხენის ძალას აღწევს და მისი მარბინი მომენტი, ორდისკიანი გადაბმის ქუროსა და 6-საფეხურიანი გადაცემათა კოლონის გავლით, ოთხივე ნამყვან ბორბალს გადაეცემა.

არანაკლებ მნიშვნელოვანია ავტომობილის გარეგნობა. შენევაში ვოლფსბურგელებმა თავიანთი პროდუქციის პოტენციურ მყიდველს აჩვენეს, თუ დაახლოებით როგორი იქნება მათი ახალი უგზობის ავტომობილი, რომელიც მალე დაიკავებს ადგილს ვოლფსბურგული ავტოგანტის სამოდელი რიგში. ოლონდ, რა თქმა უნდა, ეს კონვეიერზე მოხვედრამდე კონცეპტკარს აუცილებლად შეეცვლება.

სხვათა შორის, "კონცეპტ A" ერთადერთი უგზობის მოდელი როდი არის, რომელიც "გოლფის" პლატფორმაზეა შექმნილი. ოლონდ, სხვა მსგავსი მოდელისგან განსხვავებით, ეს პოპულარული ავტომობილის უბრალო მოდიფიკაცია კი არა, სრულიად განსხვავებული ავტომობილია, რომელიც ალბათ კონკურენციას გაუწევს ბაზრის შესაბამისი სეგმენტის ისეთ ლიდერებს, როგორებიცაა "მიცუბიში პაჯერო" და "ტოიოტა RAV4".

"კონცეპტ A-ს" სახით "ტოიოტა RAV4-ს" ახალი კონკურენტი გამოუჩნდა.

"რენოს" დიზაინერთა მორიგი ავანგარდული ნამუშევარი.

თამარ ბაბუაძე

სემუელ ვუტენი წარმოშობით ფრანგი, აღმსარებლობით მუსლიმი და სან ფრანცისკოში მცხოვრები ფოტოგრაფი, ერთი შეხედვით, ჩვეულებრივ ტურისტს ჰგავს, ფოტოაპარატით აღჭურვილს და საქართველოს ეგზოტიკით აღფრთოვანებულს. მაგრამ ეს მხოლოდ ერთი შეხედვით. რეალურად სემუელ ვუტენი ქვეყნებს, სადაც ჩადის, სტერეოტიპებს მიღმა აფასებს და ბრძანდ არც საქართველოს შემთხვევაში იმეორებს ბევრჯერ გატყუებულ ფრანგს: "ქართველები უშუალო და მეგობრული ხალხია". მას ამ ფრაზის, ისევე, როგორც ქართული რელიგიის, საკუთარი, უნიკალური ინტერპრეტაცია აქვს.

როგორ ახერხებს? მარტივად - სემუელ ვუტენი არის ფოტოგრაფი, რომელსაც თითქმის ისევე უყვარს ადამიანებთან საუბარი, როგორც მათი გადაღება. პირველწყაროსგან მიღებული პასუხები კი ყოველთვის სრულიად ახალს აღმოაჩენინებს ხოლმე ახალი ქვეყნის შესახებ.

სემუელ ვუტენი ასევე არის ფოტოგრაფი, რომელიც რვა ენას ფლობს, ქვეყანაში ჩასვლას იქაური ადამიანების გაცნობით და ცოტათოდენი სალაპარაკო ენის შესწავლით იწყებს, რათა უფრო მართალი ფოტოები გადაიღოს.

და სემუელ ვუტენი არის ფოტოგრაფი, რომელიც ბოლო ერთი თვეა, საქართველოს სტუმრობს.

ფოტოგრაფისა და საქართველოს ნაცნობობა, პრინციპში, წლებია, გრძელდება. ჩვენამდე ვუტენმა რუსეთის გავლით მოაღწია. ყოველთვის, როცა იქ მოგზაურობდა, უამრავი ქართველი ხედეგოდა და მათთან იოლად ახერხებდა დამეგობრებას. თანაც არ ჰქონდა მნიშვნელობა გზადმხვედრილი ქართველის სოციალურ სტატუსს - ვუტენის პირველი ქართველი მეგობრები მძლეობები და ბაზრის გამყიდველებიც იყვნენ. "უბრალოდ, ვგრძობდი, რომ ეს უბრალო ხალხი რაღაცით მიზიდავდა. ჩვენი ენერჯია საოცრად ემთხვეოდა ერთმანეთს".

საქართველოში ჩამოსვლის პირველი მცდელობა 1992 წელს ჰქონდა. ნოვოსიბირსკიდან მატარებლით წამოვიდა, მაგრამ საზღვრიდან გააბრუნეს უკან. გავიდა წლები და 2006 წლის მარტში ვუტენი საქართველოს "არტ კავაზუსის" ფარგლებში მონაწილე ღონისძიებებზე ეწვია.

"საქართველოს შეფასება, ცხადია, თბილისით დაიწყო. მაგრამ ქალაქის ესთეტიკა არასდროს მიზიდავდა. თავს გაცილებით უფრო ბუნებრივად ვგრძობდი ხოლმე, როცა ბუნებაში ვარ. ამიტომ თბილისი ჩემი საქართველოში გადაღებული ფოტოების მხოლოდ მცირე ნაწილის თემაა. დანარჩენი, და გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანი ფოტოები, სხვადასხვა კუთხეებში მოგზაურობისას გადავიღე".

ქაზური სოფლები, დავით გარეჯი, კასპი, გორი, ვარძიის მხარე, რაჭა, აჭარა - სან ფრანცისკოელ ფოტოგრაფს თამამად შეუძლია თქვას, რომ ამ ქართულ მხარეებს კარგად იცნობს, შეიძლება ბევრ ქართველზე უკეთესადაც. ამის მიზეზი მისი შინაგანი გახსნილობა და ახალი ადამიანების გაცნობისთვის მუდმივი მზაობაა. ის თავის თავს "ნელ ფოტოგრაფს" უწოდებს და ამბობს, რომ მუშაობის, ანუ გადაღების დროს, მისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი ახლადმეგობარი ნაცნობობაა.

თავს ყველაზე კარგად ადამიანების მცირე ჯგუფთან ერთად გრძნობს. როცა მათ ყოველდღიურ ცხოვრებას მარტო კი არ ვაკვირდები, მეც ვერთვები; როცა ვსვამ კითხვებს, ვიღებ პასუხებს და როცა ჩვენს შორის არაზედაპირული კავშირი მყარდება.

ჩემთვის ეს დეტალებია ყველაზე მნიშვნელოვანი. ამიტომაც ვამბობ, რომ ნელი ფოტოგრაფია მიყვარს. ჩემი ტემპიც ზუსტად ასეთია და ის, ცხადია, არაფრით არ მადგება ხოლმე კომერციულ შეკვეთებზე მუშაობისას. ამიტომ ვცდილობ, წლის განმავლობაში იმდენი ფული დავაგროვო, რომ შემდეგ ვიმოგზაურო და ისეთი ფოტოპროექტები გავაკეთო, ჩემს შინაგან ტემპს და სურვილებს, მაქსიმალურად რომ აკმაყოფილებს.

სხვათაშორის, მყავს ერთი მეგობარი, რომელიც ძალიან კარგი ფოტოგრაფია. მას ჩემგან განსხვავებით, შეუძლია სწრაფად იმოქმედოს. ჩავიდეს დანიშნულების ადგილზე, გაეცნოს სიტუაციას და ერთ დღეში გადაიღოს შესანიშნავი ფოტოები, მაგრამ ჩემთვის ამ ფოტოებს მაინც სხვა განწყობა მოაქვს, მათ ჩემთვის რაღაც მნიშვნელოვანი და განსაკუთრებული მიდგომა აკლია".

სამაგიეროდ, სწორედ ამ განსაკუთრებული მიდგომით არის სავსე ვუტენის ქართული ფოტოები, გადაღებული ქართლის, კახეთის თუ რაჭის მიკარგულ სოფლებში, სადაც მხოლოდ ლატაკი მოხუცები არღვევენ სიჩუმეს მითოვებული ნასახლარების სიჩუმეს.

"ამ უკაცრიელ დასახლებებში ძალიან საინტერესო ადამიანები ცხოვრობენ - კამერისთვისაც, ანუ ვიზუალური თვალსაზრისით და ურთიერთობისთვისაც. ძალიან საინტერესო იყო გორში ჩასვლა. ისეთი შერწყმება მქონდა, თითქოს სტალინი კვლავაც ცოცხალი იყო. მის ყოფნას მუდმივად ვგრძობდი. იქ დღემდე ცხოვრობენ სტალინის ტიპის, რომლებიც მოხუცები არიან, მაგრამ სტალინზე მაინც დიდი გზებით საუბრობენ. გადავიღე ერთი 84 წლის ომის ვეტერანი, რომელიც სტალინგრადის ბრძოლაში მონაწილეობდა, ახლა კი ლოგინადა ჩავარდნილი და ერთ პატარა ოთახში წევს".

არანაკლებ შთამბეჭდავი იყო დავით გარეჯის მონასტერში სტუმრობა. მუსლიმ ფოტოგრაფთან ურთიერთობა ბერებს არ გაჭირვებიათ. საუბრობდნენ ყველაფერზე - ჰუმანიზმზე, რელიგიაზე, რწმენაზე. "მაგრამ იყო ერთი ბერი, რომელიც ჩემთან ურთიერთობას თავს არიდებდა. სიტყვააქუნნი იყო და ჩემს მიმართ ინტერესს საერთოდ არ იჩენდა. თუმცა, დაგბრუნდი უკან და თბილისში, სამების საკათედრო ტაძარში ეს ბერი კიდევ ერთხელ ვნახე. ბევრ ხალხში უმალ შევინძნე. თვითონაც შემნი-

გულით გონებაში და კამერით ხელში

სან ფრანცისკოელი ფოტოგრაფი
საქართველოში

შნა და ისეთი სიყვარულით წამოვიდა ჩემსკენ, ისე თბილად შემეგება, რომ მივხვდი, ჩვენს შორის კავშირი მაინც შედგა. საერთოდ, ქართველებზე ამბობენ, რომ მეგობრული და უშუალო ხალხია. მე კი ხელალებით ამის მტკიცებას ვერ მოვყვებოდი. ქართველებზე გაცილებით მეგობრული ხალხიც მინახავს და იმითმ. მაგალითად, აქ შენთან ურთიერთობის ინიციატივას არავინ გამოხატავს. თუ თვითონ არ მიხვდები და არ დაინტერესდი, სხვა ამას არ იზამს".

კიდევ ერთი დაკვირვება: "თბილისის არტისტული წრე ძალიან შეკრულია. აქ ყველა ერთმანეთს იცნობს და გრძობს, რომ ერთ სივრცეში ტრიალებს. ეს სან ფრანცისკოს გაბნეულ რეალობაში ცხოვრების შემდეგ ჩემთვის ძალიან უცხოა. თბილისში ძალიან ხშირად მისვამენ ერთ კითხვასაც: "პროფესიონალი ფოტოგრაფი ხარ თუ არა?" ჩემთვის პასუხს ამ კითხვაზე მეასეხარისხოვანი მნიშვნელობა აქვს. მე ვამბობ, რომ პროფესიონალი არ ვარ, მაგრამ ფოტოში ვაკეთებ იმას, რაც ჩემთვის ყველაზე ძვირფასი და მნიშვნელოვანია".

უფრო ვრცლად სემუელ ვუტენი ფოტოსთან ურთიერთობის შესახებ საკუთარ ვებ-გვერდზე წერს: "გულით გონებაში და კამერით ხელში, მინდა ვიყო, ახალი დამაკვირვებელი დაფი ძველი მეგობრების უწყვეტ ტრადიციასთან... ბაბუაჩემიც ფოტოგრაფი იყო. მას ჩემთან თავის პროფესიაზე არასდროს უსაბრაო, მაგრამ სწორედ ბაბუამ მაჩუქა პირველი კამერა, როცა 16 წლის ვიყავი და იმ დროიდან მოყოლებული სამყაროს კამერით აღვიქვამ".

სემუელ ვუტენი პროფესიით ლინკ-ის სტი-ანთროპოლოგია, სობრონასა და სტრასბურგის უნივერსიტეტების დიპლომებით, მაგრამ იქ მიღებული ცოდნა მას ისევე ფოტოგრაფიაში ენერჯება. ენების ცოდნა აძლევს საშუალებას ახლად გაცნობილ ქვეყანაში ურთიერთობები პირდაპირ, თარგმანის დახმარების გარეშე დამყაროს. ის არ ენდობა ხოლმე არც გიდებს და სახეტიალოდ, ყოველდღიურად მიუვალ მხარეებშიც კი, მარტო მიდის. ახლაც რაჭაში მარტო წავიდა, რუსული ენით, ცოტათოდენი ქართულით, ზურგჩანით და ფოტოკამერით შეიარაღებული, და ერთადერთი რაზეც ნერვიულობდა, ამინდი იყო.

საქართველომდე სანამ მოაღწევდა, სემუელ ვუტენმა თითქმის მთელი მსოფლიოს შემოვიღა მოასწრო. სამხრეთ ამერიკა, აზია, აფ-

რიკა. ცხადია, როგორც აღმსარებელ მუსლიმს, მუშაობა ყველაზე მეტად მუსლიმურ ქვეყნებში მოსწონს. ირანს რვა წელია, სხვადასხვა დროსა და კონტექსტში, მუდმივად იღებს. ახალი ნაცნობობა ახალ შესაძლებლობებს უხსნის. მაგალითად შემთხვევით გაცნობილი ირანელი დერვიში ქურთების ქალაქში ერთ განადიოზულ ცერემონიაზე დასასწრებად ეპატივება. სემუელიც არა მხოლოდ კამერით იღებს ლოცვის ექსტაზში შესულ მოციქვავებს, არამედ რიტუალშიც მონაწილეობს...

ეთიოპიაში მოგზაურობიდან არ ავიწყდება ერთი უცნაური პილი-გრძობის ისტორია: შუაგულ უდაბნოში მორწმუნეებთან ერთად დანიშნულების ადგილამდე. იქ ერთად ლოცულობენ და იმნიშვნელოვანი მთელი მოგზაურობა ორ თვეს გრძელდება. ეს საკმარისი დროა თანხმდები მორწმუნეების ახლოს გასაცნობად - მით უფრო, რომ სულიერებასა და რწმენაზე საუბარი არავის ბეზრდება. მათთან ურთიერთობა ერთდროულად ყველაზე უბრალო და ძვირფასია. ისინი უმურველად იყოფენ პურის ნატეხსა და წყალს, ლოცულობენ თავდავიწყებით და სითბოსაც თანხმდები მუსლიმი ფოტოგრაფისადმი ყველაზე გულწრფელად გამოხატავენ - დიდხანს უჭირავთ ხელი სემუელის ხელი, თვლებში კი სიყვარული ეტყობათ.

ასეთ ადამიანებს ვუტენი ყველგან პოულობს: ეთიოპიაშიც, მაროკოშიც, სენეგალშიც, მალიშიც, ჩინეთშიც. მის ფოტოებზე ადამიანებს ყოველთვის აქვთ: დიდი და სავსე თვალები, ისინი ან ლოცულობენ, ან ცეკვავენ, ან ფიქრობენ, ან უჭირთ, მაგრამ რასაც არ უნდა აკეთებდნენ, ყოველთვის ეტყობათ ადამიანობის ისეთი სხვახარისი, კაშკაშა სხივი, რომლის დაჭერაც მხოლოდ "ნელ ფოტოგრაფებს" შეუძლიათ.

სემუელ ვუტენი ახლა ასეთივე ნელი ტემპით, დაკვირვებით მხერით და ახალი ნაცნობობისთვის მუდმივი შინაგანი მზაობით საქართველოს სწავლობს. უკან, სან ფრანცისკოში დაბრუნების შემდეგ გამოფენასაც მოაწყობს, მაგრამ საქართველოს ნაწილს საკუთარ ბიოგრაფიაში ამით არ დასტავებს. მას უკან მიბრუნებები სწევია და საქართველოშიც აპირებს დაბრუნებას. მანამდე კი სემუელ ვუტენთან შეხვედრა მის ვებ-გვერდზეა შესაძლებელი: www.samuelwooten.com

